

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra geografie

Bakalářská práce

Periferní oblasti jižních Čech – vymezení, typy a stabilita

Vypracovala: Aneta Chvojková
Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice 2019

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc. za odborné vedení mé bakalářské práce a za obohacující rady, trpělivost a ochotu, kterou mi věnoval v průběhu tvorby této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat svým kolegům studentům a zaměstnancům Českého statistického úřadu za pomoc s vyhledáváním dat potřebných k tvorbě této bakalářské práce.

Na závěr bych ráda poděkovala své rodině a blízkým za jejich podporu po dobu mého studia na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity.

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Periferní oblasti jižních Čech – vymezení, typy a stabilita

Pracoviště: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra
geografie

Autorka: Aneta Chvojková

Studijní program: Geografie

Studijní obor: Geografie pro veřejnou správu

Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

Rok obhajoby: 2019

CHVOJKOVÁ, A. (2019): Periferní oblasti jižních Čech – vymezení, typy a stabilita. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 73 s. + přílohy.

Anotace:

Bakalářská práce se věnuje především vymezení periferních obcí a oblastí Jihočeského kraje a hodnocení jejich sociálně-populační rozvinutosti (stability). Periferní obce jsou v této práci obce odlehle od mikroregionálních sídelních středisek. Byly vymezeny na základě spojů veřejné dopravy, když byly příliš časově vzdáleny od mikroregionálních sídelních středisek, nebo nebyly s těmito středisky propojeny dostatečným počtem spojů. Vedle periferních obcí a obcí mikroregionálních sídelních středisek byly vymezeny také suburbánní obce a semiperiferní obce (zbývající). Sídelní střediska byla vymežována a hierarchicky odstupňována na základě čtyř charakteristik – vybavenosti službami pro obyvatele, počtu obyvatel, počtu dojíždějících a počtu spojů veřejné dopravy. Vymezena byla velkoměstská (mezoregionální), městská (mikroregionální), maloměstská (nano), městysová (piko) a venkovská (femto) sídelní střediska. Následně byla hodnocena sociálně-populační ne/rozvinutost (ne/stabilita) všech obcí Jihočeského kraje a jejich typů. Bylo vymezeno 1 mezoregionální, 17 mikroregionálních, 14 nano, 11 piko a 35 femto sídelních středisek Jihočeského kraje. Periferní obce byly seskupeny do 19 periferních oblastí (7 pohraničních, 5 mezikrajských a 7 vnitrokrajských). Nejhorší výsledky z hlediska sociálně-populační rozvinutosti (stability) měly semiperiferní piko střediska, periferní piko a nano střediska, z periferních oblastí na tom byly nejhůře mezikrajské periferní oblasti (především okolí Deštné a Mladé Vožice) a některé pohraniční periferní oblasti (Novohradsko a Vitorazsko).

Klíčová slova: sídelní střediska, periferní oblasti, sociální ukazatele, demografické ukazatele, sociálně-populační rozvinutost, sociální exkluze, Jihočeský kraj

CHVOJKOVÁ, A. (2019): Periferní oblasti jižních Čech – vymezení, typy a stabilita (Peripheral areas of South Bohemia – delineation, types and stability). Bachelor's thesis. University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Education, Department of Geography, 73 p. + attachments.

Annotation:

The bachelor's thesis deals in particular with the delineation of peripheral municipalities and areas of South Bohemia and evaluation of their social-population development (stability). For the purposes of the thesis peripheral municipalities are municipalities distant from microregional settlement centres. They are delineated based on public transport connections as being too far from the microregional settlement centres in terms of time or not connected with these centres by a sufficient number of connections. Except for peripheral municipalities and municipalities of microregional settlement centres there are also suburban municipalities and semiperipheral municipalities delineated (the rest). Settlement centres are defined and structured into a hierarchy based on four characteristics: services for residents, population, number of commuters and number of public transport connections. Metropolitan (mesoregional), city (microregional), small-town (nano), township (piko) and rural (femto) settlement centres are delineated. Then the social-population development (stability) of all municipalities in the South Bohemian Region and their types are evaluated. There is 1 mesoregional, 17 microregional, 14 nano, 11 piko and 35 femto settlement centres delineated in the South Bohemian Region. Peripheral municipalities are grouped into 19 peripheral areas (7 frontier, 5 interregional and 7 intraregional). Semiperipheral piko centres, peripheral piko and nano centres have the worst results in terms of social and population development (stability); as for the peripheral areas, the worst results were in interregional peripheral areas (in particular the surroundings of Deštná and Mladá Vožice) and some frontier peripheral areas (Novohradsko and Vitorazsko area).

Key words: settlement centres, peripheral areas, social indicators, demographic indicators, social-population development, social exclusion, South Bohemian Region

Obsah:

1. Úvod	8
2. Teorie a literatura	12
2.1 Literatura věnovaná střediskovosti sídel.....	12
2.2 Literatura věnovaná exponovanosti a perifernosti území.....	19
2.3 Literatura věnovaná sociálně-populační rozvinutosti obcí.....	24
2.4 Teorie bakalářské práce.....	26
3. Vybrané charakteristiky jižních Čech	29
3.1 Územně-správní členění a sídelní struktura.....	29
3.2 Obyvatelstvo a sídla.....	32
3.3 Doprava.....	33
4. Metodika práce	36
4.1 Vymezování sídelních středisek a jejich hierarchie.....	36
4.2 Vymezování periferních, semiperiferních a suburbánních obcí a periferních oblastí.....	44
4.3 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti v obcích a celkové hodnocení rozvinutosti.....	45
5. Sídelní střediska, periferní, semiperiferní a suburbánní obce jižních Čech a jejich rozvinutost	48
5.1 Mikroregionální (městská) a nano (maloměstská) sídelní střediska.....	48
5.2 Piko (městysová) a femto (venkovská) sídelní střediska.....	56
5.3 Periferní, semiperiferní a suburbánní obce a periferní oblasti.....	57
5.4 Hodnocení sociálně-populační rozvinutosti periferních, semiperiferních, suburbánních a sídelně-střediskových obcí a periferních oblastí.....	60
6. Závěr	67
7. Literatura a zdroje dat	69
8. Seznam příloh	72
9. Přílohy	

1. Úvod

Česká republika se již delší dobu ze sociálního a ekonomického i demografického hlediska územně liší. V Praze, Brně a v jejich suburbánních zázemích, stejně tak v krajských městech a jejich okolí, a také v pásech mezi Prahou či Brnem a okolními krajskými městy roste počet obyvatel, pracovních příležitostí, staví se zde nové domy a byty a dochází zde ke zlepšování dopravních komunikací. Ostatní území České republiky můžeme označit buď jako semiperiferně položená (okresní města a venkovská území podél významných komunikací) nebo jako periferní (především takzvané vnitřní periferie na rozhraní krajů a pohraniční periferní území) – podobně v článku Kubeš, Kraft (2011). Tato perifernost je především dána příliš velkou odlehlostí jednotlivých sídel, obcí a jejich shluků od mikroregionálních sídelních středisek (měst) nebo malým počtem spojů veřejné dopravy do těchto středisek. Lze předpokládat, že periferní území se budou potýkat s úbytky obyvatelstva, budou stárnout, nebude v nich rozmanitost a dostatek pracovních příležitostí, bude zde malá výstavba domů a bytů a zdejší obyvatelé budou postiženi sociální exkluzí vyplývající z výše popsané perifernosti. Nemusí tomu ale tak být vždy, protože některá pohraniční území mohou těžit z přeshraniční spolupráce a z existence hraničních přechodů a některé vnitřní periferie mohou protínat významné vnitrostátní komunikace. Regionální a sociální politika na úrovni Evropské unie, České republiky a jednotlivých krajů by se měla věnovat zmírňování výše popsané perifernosti a hlavně sociální, ekonomické a populační nestabilitě a sociální exkluzi, většinou s periferností související.

V zimním semestru druhého ročníku jsem si zapsala povinně volitelný předmět Geografie sídel – přístupy a aplikace do veřejné správy (KGE/SGVG), který přednášel pan doc. Kubeš. Probírala se zde i problematika venkovského a periferního osídlení, která mne zaujala, protože máme rekreační chalupu v takovém periferním území. Když se pak v nabídce katedry geografie objevilo téma perifernosti jako možné téma bakalářské práce, které připravil doc. Kubeš, tak jsem si toto téma zvolila. Podobné téma si vybraly i další dvě kolegyně z našeho oboru Geografie pro veřejnou správu (GEVES). V bakalářské práci se budu věnovat periferním obcím a oblastem jižních Čech, jejich vymezení, typům a jejich sociální a populační stabilitě. Kolegyně Nikola Podlešáková bude podobným způsobem zpracovávat západní Čechy a kolegyně Barbora Holíková okres Znojmo. Jde o společný projekt katedry geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity (PF JU) pod vedením doc. Kubeše, jehož jednotlivé součásti (bakalářské práce) mají podobnou metodiku a jsou zaměřeny na vymezení sídelních středisek s různou hierarchií, vymezení periferních obcí a oblastí vůči těmto střediskům a na hodnocení sociálně-populační

rozvinutosti (stability) těchto obcí a oblastí ve vybraných regionech České republiky. Doc. Kubeš a doc. Kraft v roce 2011 publikovali v Sociologickém časopise článek s podobným tématem – Kubeš, Kraft (2011). V našem projektu poněkud upravíme metodiku tohoto článku a pozměníme sledované ukazatele rozvinutosti (stability).

Bakalářská práce nejprve v úvodu (1.) specifikuje cíle a hypotézy. V kapitole 2.1 je probírána literatura věnovaná střediskovosti sídel a obcí, v kapitole 2.2 literatura zaměřená na exponovanost a perifernost území a v kapitole 2.3 literatura pojednávající o sociálně-populační rozvinutosti obcí. Teorie exponovanosti a perifernosti území, stejně tak sociálně-populační stability a rozvinutosti obcí, je probrána v kapitole 2.4.

V kapitole 3. je vytvořena jednoduchá charakteristika územně-správního členění, obyvatelstva, osídlení a dopravy na území Jihočeského kraje pouze pro potřeby následujících analýz perifernosti. Metodická kapitola (4.) je rozčleněna na metodiku věnovanou vymezení sídelních středisek a jejich vzájemného odlišení – kapitola 4.1. V následující kapitole (4.2) jsme na základě analýz spojů veřejné dopravy vytvořili postup pro vymezení periferních obcí a oblastí, a také semiperiferních a suburbánních obcí. Další kapitola (4.3) specifikuje indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí a celkové hodnocení této rozvinutosti.

Při analýzách v řešeném území Jihočeského kraje je třeba nejprve vymežit mikroregionální střediska, ke kterým budou vztahovány periferní oblasti – kapitola 5.1. Následně budou vymežována nižší sídelní střediska – maloměstská, městysová a venkovská – kapitola 5.2. Na základě metodiky obsažené v kapitole 4.2 jsou pak určeny periferní, semiperiferní a suburbánní obce a ohraničeny periferní oblasti – kapitola 5.3. S využitím dat vybraných sociálních a populačních indikátorů jsou následně tyto typy obcí a oblastí vyhodnoceny z hlediska jejich sociální a populační ne/rozvinutosti (stability) – finální kapitola 5.4. V závěru (kapitola 6.) je uskutečněno vyhodnocení cílů bakalářské práce a jejich vstupních předpokladů.

Cíle bakalářské práce:

1. Vymežit mikroregionální sídelní střediska a sídelní střediska nižší hierarchické úrovně v Jihočeském kraji.
2. Vymežit periferní, semiperiferní a suburbánní obce v Jihočeském kraji.
3. Vymežit periferní oblasti Jihočeského kraje a jejich typy.
4. Vyhodnotit sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a suburbánních obcí, mikroregionálních sídelních středisek, nižších středisek, a hlavně periferních oblastí Jihočeského kraje.

Pomocné cíle bakalářské práce:

1. Vypracovat teoretické základy problematiky exponovanosti a perifernosti území, sociálně-populační rozvinutosti obcí a geograficky podmíněné sociální exkluze.
2. Vypracovat charakteristiku obyvatelstva, osídlení a dopravy na území Jihočeského kraje pro potřeby následujících analýz perifernosti a rozvinutosti.
3. Vytvořit metodické postupy vymezení mikroregionálních a nižších sídelních středisek, vymezení periferních, semiperiferních, suburbánních a sídelně-střediskových obcí a periferních oblastí, včetně typů periferních oblastí.
4. Vytvořit systém indikátorů sociálně-populační rozvinutosti v obcích a periferních oblastech.

Hypotézy bakalářské práce:

1. Předpokládáme určitou stálost ve vymezení mikroregionálních sídelních středisek, tak jak byly vymezeny v Kubeš a Kraft (2011), nebo jak byly stanoveny v rámci administrativního ustanovení obcí s rozšířenou působností (ORP) – České Budějovice (jsou také meziregionálním sídelním střediskem), bývalá okresní města Jihočeského kraje, dále Blatná, Milevsko, Týn nad Vltavou, Soběslav, Vimperk, Třeboň, Dačice a podle Kubeš a Kraft (2011) ještě také Veselí nad Lužnicí. V případě Vodňan, Kaplice, Trhových Svinů a Veselí nad Lužnicí bude ale třeba uskutečnit prověření jejich mikroregionální střediskovosti, protože od roku 2009 mohlo u nich dojít k určitým změnám z důvodu poklesu obslužného významu, populace, dojížděky za prací a počtu spojů veřejné dopravy.
2. Předpokládáme určitou shodu ve vymezení periferních oblastí jižních Čech, tak jak je vymezili Musil a Müller (2008), Kubeš a Kraft (2011) a jak budou vymezeny v této bakalářské práci (k roku 2018). Předpokládáme také ale určité odlišnosti vzhledem k postupující periferiálnízaci českého pohraničí s Bavorskem a Rakouskem (na Šumavě, v Novohradských horách a na Novobystřicku, výjimky budou v blízkosti významných hraničních přechodů) a také prohlubující se periferiálnízaci a snižující se rozvinutost na rozhraní Jihočeského kraje se sousedními kraji (zvláště v prostorech mimo procházející významné komunikace). Rozhraní Jihočeského kraje se Středočeským krajem se ale více zpřístupnilo dostavbami dálničních úseků D3 a D4. Vedle toho došlo v posledních letech k zesílení suburbanizace v bližším zázemí Českých Budějovic a také Tábora, možná i Písku, Strakonice a Jindřichova Hradce, s dopadem na zvýšení rozvinutosti zde ležících suburbánních obcí.

3. Exponovanost, perifernost a nerozvinutost bývá obvykle řešena na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) nebo správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POU) (viz literatura probíraná v bakalářské práci). Realita na úrovni obcí a sídel je ale komplikovanější a rozmanitější – v rámci jednoho SO ORP či SO POU mohou vedle sebe ležet jednotlivé suburbánní, semiperiferní i periferní obce, v rámci jedné obce se mohou nacházet semiperiferní i periferní sídla nebo suburbánní i periferní sídla. Rozvinutost jednotlivých typů sídel v rámci obce je diskutována v Bernard a Kostecký (2010).

2. Teorie a literatura

2.1 Literatura věnovaná střediskovosti sídel

Německý geograf *Walter Christaller* přišel v roce 1933 s teorií centrálních míst (sídelních středisek), pomocí které odůvodňoval velikost (hierarchický význam) sídel a jejich lokaci v sídelním systému – Christaller (1966). Výzkum vycházel z poptávky a nabídky různých služeb pro obyvatele v určitém prostoru, především poptávky a nabídky maloobchodního zboží a dalších služeb pro obyvatele v jedné z oblastí jižního Německa. Autor popsal zákonitost, která říká, že počet centrálních míst (sídelních středisek) skokově klesá podle růstu jejich hierarchického významu (velikosti). Dalším důležitým výsledkem Christallerova zkoumání je poznatek o existenci hierarchizovaných šestiúhelníkových sítí sídelních středisek jednotlivých hierarchií. Ve středu každého šestiúhelníku se nachází sídelní středisko „n“ úrovně a ve vrcholech šestiúhelníků se nachází šest sídelních středisek úrovně „n-1“. Jde o K-3 hierarchii v teorii centrálních míst.

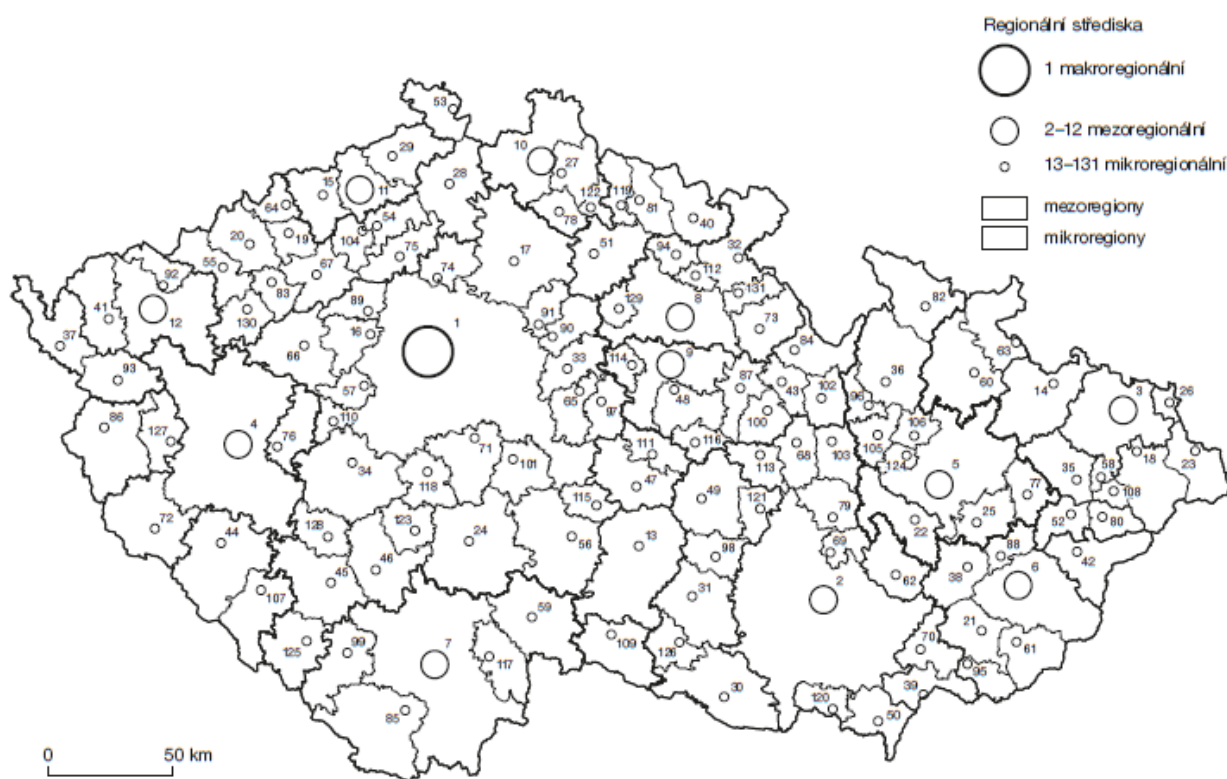
Podle Čerba (2013), který komentoval Christallerovu teorii, si každá služba vytváří ekonomicky optimální tržní oblast ve tvaru kruhu, po vzájemných překryvech těchto kruhů dochází k transformaci kruhů na šestiúhelníky. Na každé „n“ sídelní středisko tak připadají tři střediska úrovně „n-1“. Při použití dopravního principu nastává podle autora K-4 hierarchie v souvislosti se vzájemnou integrací uvnitř dopravního systému. Při použití správního principu je to K-7 hierarchie, protože každé administrativně stanovené sídelní středisko by mělo být jednoznačně přiřazeno k administrativně stanovenému sídelnímu středisku vyššího řádu (podle Čerba 2013). Teorie centrálních míst vytváří model uspořádání sídelního systému, který se ale v reálném geografickém prostředí potýká s řadou problémů. U tohoto modelu se například musí předpokládat, že řešené území je rovinou s jedním druhem dopravy a s proporcionalitou dopravních nákladů, a že poskytovatelé služeb se snaží pokrýt co největší území. Malá sídla jsou schopna produkovat jen omezený okruh služeb pro obyvatele, takže obyvatelé těchto sídel musí poptávat další jednotlivé služby v různě významných větších sídlech (Čerba 2013).

Christallerova teorie je základní teorií sídelní geografie, a tedy i této bakalářské práce. Od meziválečného období se ovšem ve sféře služeb pro obyvatele, osídlení, dopravy obyvatel, i ve sféře poptávky po jednotlivých službách hodně změnilo. Christaller ve své době ještě například neuvažoval s existencí super a hyper marketů, s jejich lokalizací na dálničních křižovatkách, s úpadkem drobných prodejen potravin a průmyslového zboží, s vysokou mírou automobilizace

obyvatel dojíždějících za službami na větší vzdálenost, či dokonce s existencí internetových obchodů.

Martin Hampl z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze již od 70. let 20. století sestavuje sociálně-geografické regiony České republiky uspořádané kolem mezo- a mikroregionálních sídelních středisek na základě počtu obyvatel a dojížděky za prací a službami. Snaží se vymodelovat reálnou podobu sídelně-regionálního systému České republiky, také jako vzor pro administrativně-správní členění. Vytvořil nebo spoluvytvořil řadu studií v návaznosti na jednotlivá sčítání obyvatel – Hampl, Ježek, Kühnl (1983), Hampl, Gardavský, Kühnl (1987), Hampl (2005), Hampl, Marada (2015).

V poslední verzi sociálně-geografické regionalizace Česka (Hampl, Marada 2015) autoři vymezili 131 mikroregionálních sídelních středisek České republiky, vedle toho také 11 mezoregionálních sídelních středisek (krajská města bez Jihlavy) a 1 makroregionální sídelní středisko (Praha) – Mapa 1. Z těchto údajů je zřejmé, že ne všechny obce s rozšířenou působností (205 ORP) byly autory určeny jako mikroregionální sídelní střediska (v Jihočeském kraji se to nepodařilo Kaplici, Trhovým Svinům, Soběslavi, Týnu nad Vltavou a Vodňanům). Vymezení sociálně-geografických regionů meziregionální a mikroregionální úrovně podle

Mapa 1 Hampl, Marada (2015) – Sociálně-geografická regionalizace Česka 2011

Hampl, Marada (2015) se značně odlišuje od vymezení krajů a SO ORP České republiky. Jižní Čechy zde byly výrazně umenšeny působností Prahy (přeřazeny západní a severní části Jihočeského kraje) – Mapa 1. Vazba těchto studií na bakalářskou práci je zřejmá. Pokusíme se ale stanovit v jižních Čechách více mikroregionálních sídelních středisek, protože si myslíme, že rozsáhlé řídké zalidněné jižní Čechy nemohou být obsluhovány jen 12 mikroregionálními středisky. V této bakalářské práci budou mikroregionální střediska vymezována na základě podrobné analýzy jejich obslužné vybavenosti, populační velikosti, dojížděky a vybavenosti veřejnou dopravou (tyto parametry M. Hampl detailně nezkoumal).

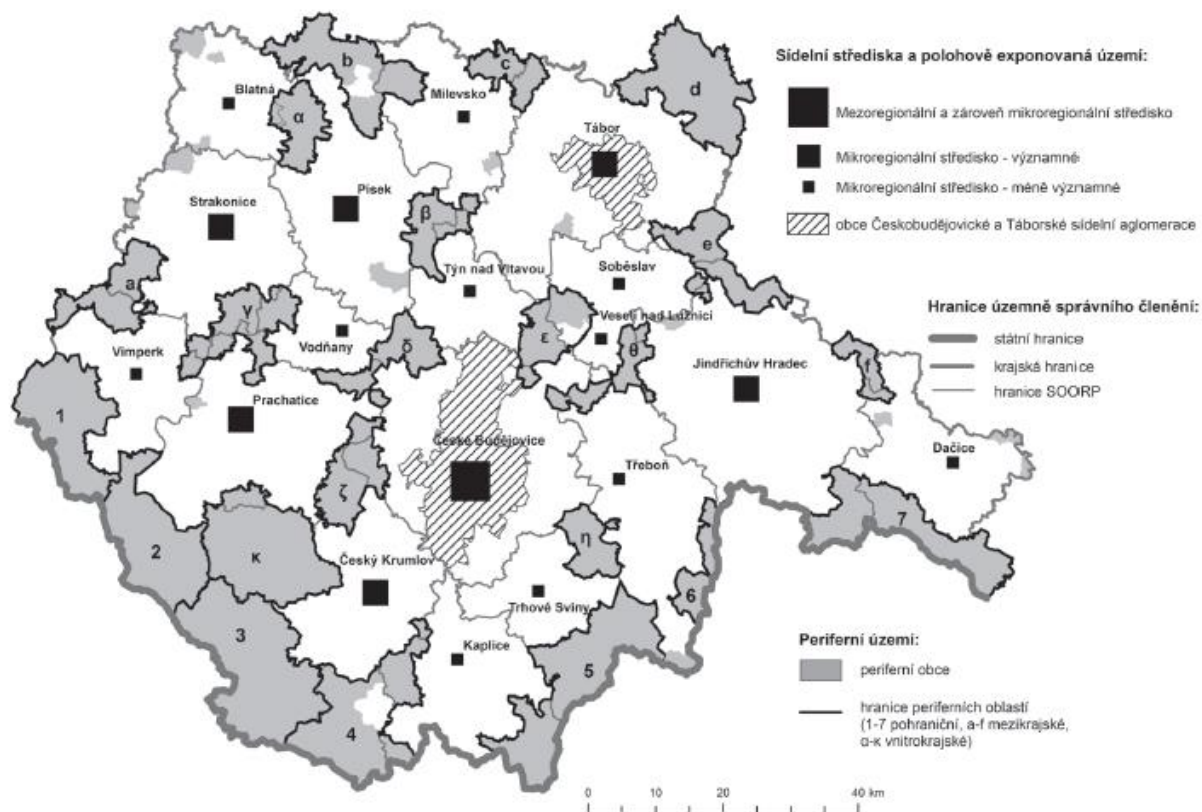
Vedoucí této bakalářské práce společně se studenty katedry geografie PF JU zpracovával v letech 1997 až 1999 projekt zaměřený na problémy stability venkovského osídlení jižních Čech, konkrétně okresů Písek a Tábor. Z tohoto projektu vznikla monografie. Jedna z kapitol této monografie – *Kubeš, Pahorecká (2000)* – je důležitá pro bakalářskou práci. Tato kapitola mapovala a vyhodnocovala obslužnou vybavenost všech sídel obou okresů (celkem 599 sídel) s cílem vymezit zde střediska obslužné vybavenosti.

Autoři tato sídla navštívili a zaznamenávali přítomnost prodejen potravin, zdravotnických a školských zařízení, pošt a dalších druhů služeb pro obyvatele. Ve většině venkovských sídel se nenalézala žádná taková služba, v dalších vesnicích byla jen hospoda či malá prodejna potravin (v té době ještě byly tyto prodejny ve vesnicích časté). Ve střediskových venkovských sídlech se nacházela plně organizovaná škola a některá zdravotnická zařízení. V malých městech se začaly objevovat nepotravinářské prodejny, ve větších městech také střední školy. Autoři seřadili všechna sídla podle počtu zastoupených druhů služeb a z křivky tohoto zastoupení odvozovali rozhraní mezi hierarchickými typy sídel z hlediska obslužné vybavenosti.

Sídla typu A nebyla službami vybavena, sídla typu B měla hospodu a prodejnu potravin. Sídla typu C měla navíc například poštu či jiný druh zařízení. Sídla typu D již autoři považovali za nejnižší („subregionální“) střediska obslužné vybavenosti. Měla plně organizovanou základní školu, obvodního lékaře, venkovskou samoobsahu potravin. Patřili mezi ně například Mirovice, Čimelice, Mirovice, Bernartice, Opařany, Chýnov, Mladá Vožice, a ještě některá sídla charakteru „střediskových vesnic“. Následovala sídla typu E – mikroregionální střediska obslužné vybavenosti – Bechyně, Protivín, Milevsko, Veselí nad Lužnicí a větší města obou okresů. Tato kapitola a celá monografie je do určité míry vzorem pro vymezování sídelních středisek v bakalářské práci. Od jejich vzniku už ale uplynulo 20 let, takže mnohé použité údaje a výsledky jsou již zastaralé.

V roce 2011 vyšel článek pracovníků katedry geografie PF JU věnovaný periferním oblastem jižních Čech a jejich stabilitě, jehož autoři byli Jan Kubeš a Stanislav Kraft – **Kubeš, Kraft (2011)**. Práce se zabývala analýzou dopravní dostupnosti (veřejnou dopravou) z obcí do stanovených mikroregionálních sídelních středisek ve snaze vymezit periferní (odlehlé) obce. Periferní obce byly takové obce, které měly nedostatečný počet spojů veřejné dopravy s mikroregionálním sídelním střediskem, anebo příliš dlouhou dobu strávenou na cestě v těchto spojích. Semiperiferní obce splňovaly dostatečný počet spojů a také doba strávená na cestě byla přijatelná. Za obce mikroregionálních sídelních středisek byla v této práci označena všechna sídla obcí s rozšířenou působností, a ještě Veselí nad Lužnicí. Dalším typem obcí pak byly ještě suburbánní obce v okolí Českých Budějovic a Tábora, kde autoři zaznamenali významnou výstavbu rodinných domů pro obyvatele z uvedených měst.

Autoři následně ohraničili periferní oblasti jižních Čech, které se skládaly z několika sousedících periferních obcí. Tyto oblasti byly typově rozčleněny podle polohy na pohraniční (u hranic s Německem a Rakouskem), mezikrajské (leží u hranic se sousedními kraji) a vnitrokrajské, které leží na rozhraní správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) – Mapa 2. V poslední části článku autoři zkoumali sociální stabilitu (rozvinutost) jednotlivých typů obcí a periferních oblastí.

Mapa 2 Kubeš, Kraft (2011) – Periferní oblasti Jihočeského kraje, stav 2010

Tuto analýzu provedli na základě několika charakteristik, jako je například úroveň nezaměstnanosti, středoškolská vzdělanost, vývoj počtu obyvatel a intenzita výstavby bytů. Výsledkem analýzy těchto charakteristik bylo stanovení periferních oblastí jižních Čech s nestabilitou, dílčí nestabilitou, eventuálně i stabilitou. V tomto ohledu dopadly nejhůře mezikrajské periferní oblasti. Většina pohraničních periferních oblastí mohla využívat potenciál horského cestovního ruchu a hraničních přechodů do sousedních zemí, navíc zhoršení situace zde nastalo již dříve a již nebylo kam klesat. Vnitrokrajské periferní oblasti ležely relativně blízko mikroregionálních sídelních středisek a často je protínaly významné komunikace.

Bakalářská práce z tohoto článku (Kubeš, Kraft 2011) částečně vychází, aktualizuje data o spojích veřejné dopravy a hlavně věnuje velkou pozornost vymezování sídelních středisek na základě více kritérií, přičemž vymezuje také střediska nižší než mikroregionální.

V roce 2016 vznikla práce *J. Malý (2016)*, která se věnovala malým městům Jihomoravského kraje a jejich typologii. Autor odlišil malá města periferních území s dozníváním působení větších sídelních středisek. Tato populačně malá města si stále udržují svůj obslužný význam pro sebe a pro své okolí, protože obsluhují relativně rozsáhlé venkovské zázemí (označuje je jako “borrowed size”). Jiným typem malých měst jsou malá města ležící nedaleko velkých sídelních středisek (jako je Brno), která leží v aglomeračním stínu (“agglomeration shadow“) těchto středisek (Brna), či leží dokonce v suburbánních zónách těchto sídelních středisek. Tento typ malých měst nemá tak velkou obslužnou vybavenost, protože jeho obyvatelé a obyvatelé okolních sídel poptávají služby přímo ve velkých sídelních střediscích, aniž by se zastavili v těchto malých městech. Tyto poznatky lze využít i v prostředí Jihočeského kraje, kde se nacházejí jak malá města typu “borrowed size” (Vimperk, Blatná, Dačice, Kaplice), tak malá města ležící v “agglomeration shadow” (Vodňany, Trhové Sviny, Sezimovo Ústí). J. Malý navazoval na starší studie brněnského geografa zaměřeného na malá města – Antonína Vaishara (např. Vaishar, 2005).

K roli menších měst, zvláště těch izolovaných a autonomních ve vztahu k větším městům České republiky (a také Katalánska, Slovinska a části Francie), se vyjádřili *Sýkora, Muliček (2017)* v nizozemském národním geografickém časopise „Tijdschrift voor economische en sociale geografie“. Autoři uvádějí, že role těchto menších měst se většinou v sídelně-geografické literatuře nesleduje, tato města nebývají zařazována do modelů sídelních systémů aglomerací a funkčních regionů velkých měst. Přitom ale tato menší města a jejich spádová zázemí zahrnují významnou část populace států a poskytují značné množství pracovních příležitostí pro své obyvatele a své okolí. Pro území s těmito menšími městy, ležící mimo velké aglomerace

a městské regiony, jsou menší města nezastupitelná, hrají zde zásadní roli v každodenním životě místních obyvatel. Toto zjištění je důležité i pro bakalářskou práci, ve které se významně věnujeme právě menším a malým městům, a také městysům, a ještě nižším sídelním střediskům.

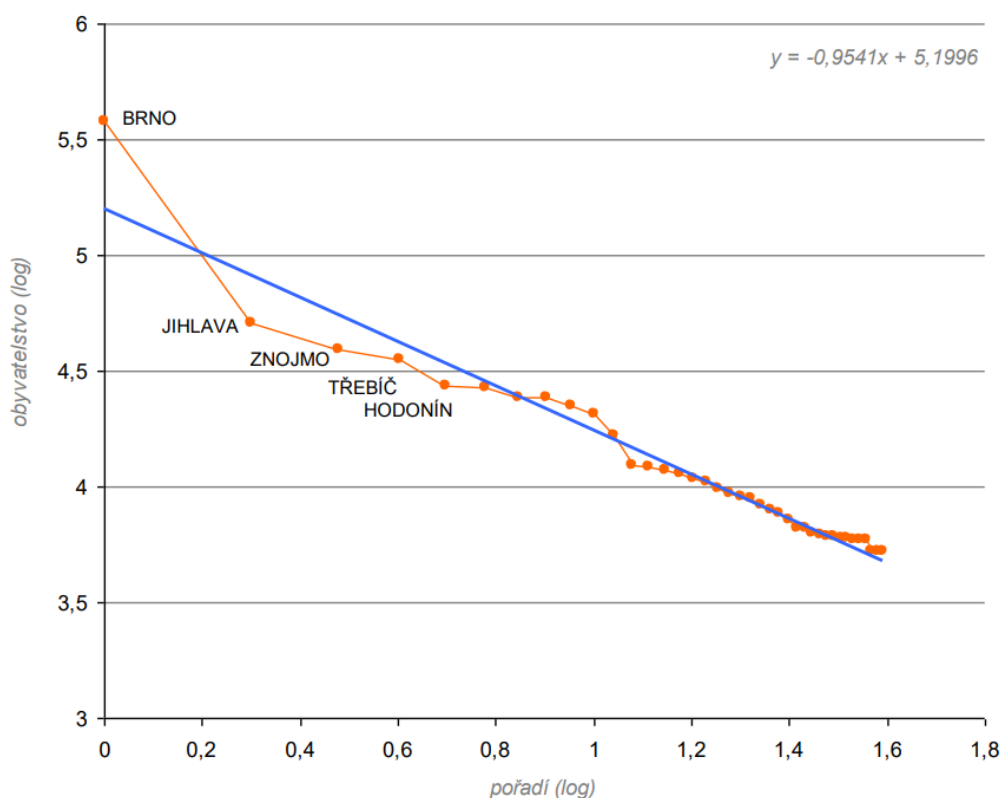
Zajímavou studii sídelního systému Jihomoravského kraje vytvořili na objednávku příslušného krajského úřadu *Hladík, Mulíček (2014)*. Autoři uvádějí, že vedle vertikální složky sídelního systému (jde o velikost či význam jednotlivých sídel), má sídelní systém „také složku prostorovou, akcentující horizontální vazby mezi sídly“ v sídelním systému a že hranice mezi spádovými regiony sídelních středisek bývají neostré, mají „často fuzzy (“neostrý“) charakter“. Při analýze sídelního systému Jihomoravského kraje autoři používali „statické a dostředivé kvantitativní ukazatele“, vše doplnili expertním hodnocením a výsledkem byla finální identifikace sídelních středisek Jihomoravského kraje s rozdílnou hierarchií.

Autoři se často odvolávají na Christallerovu teorii centrálních míst (Christaller 1966), když pracují s pojmem „horní hranice prostorového rozsahu určitého druhu služby“ vyjadřující „ochotu obyvatel cestovat za druhem služby na určitou vzdálenost do střediska, frekvenci využívání druhu služby a současně ekonomickou rentabilitu druhu služby“. Následně ale uvádějí, že v současné postindustriální společnosti spojené s vysokou mírou automobilismu jsou lidé ochotni cestovat za některými druhy služeb na velké vzdálenosti, většinou do vzdálených velkých sídelních středisek, když tak „přeskakují“ sídelní střediska nižší úrovně. Autoři ale také zmiňují proces komerční suburbanizace, spíše marketové suburbanizace, který nutí obyvatele velkých sídelních středisek vyjíždět za mnohými druhy služeb do nákupních center ležících v suburbánních zónách těchto velkých středisek, často u dálnic z nich vycházejících.

Pro tuto bakalářskou práci byly inspirativní postupy výběru sídelních středisek na základě přítomnosti střediskových služeb pro obyvatele. Autoři započítávali například stavební úřad, úřad ORP, základní a střední školy, nemocnici, zdravotnické středisko, koncentraci specialistů lékařů, přítomnost řetězcových prodejen potravin, banky nebo poštu. Vedle obslužného významu sídelních středisek vyhodnocovali také jejich pracovní význam (počet pracovních příležitostí v těchto střediscích, včetně těch obsluhovaných dojíždějícími za prací). Na základě těchto dvou kritérií pak následně sestavili hierarchizovaný systém sídelních středisek Jihomoravského kraje. Názvy středisek byly ale nezvyklé – krajské město, regionální centrum, subregionální centrum, mikroregionální centrum a lokální centrum, neodpovídaly zavedenému přístupu založenému M. Hamplm. Za mikroregionální sídelní střediska v pojetí M. Hampla lze považovat krajská města a regionální centra v pojetí autorů popisované studie. Hladík a Mulíček (2014) primárně nevymezovali spádové regiony sídelních středisek. Až následně, po vymezení těchto středisek,

k nim přiřazovali spádová území na základě nejkratší časové dostupnosti pomocí spojů veřejné dopravy. V tomto ohledu byla tato studie blízká bakalářské práci.

V roce 2011 vznikla v Geografickém ústavu Masarykovy univerzity studie, která měla sloužit jako předvýzkum pro tvorbu Regionálního operačního programu regionu NUTS II Jihovýchod (kraje Vysočina a Jihomoravský) na další programovací období EU. Hlavními autory této studie byli *Mulíček, Seidenglanz (2011)*, kteří zde provedli charakteristiku sídelního systému, „a to s důrazem nejen na jeho morfologické uspořádání, nýbrž i na identifikaci vztahů mezi jednotlivými sídly“. Studii je možno rozdělit do několika částí, přičemž jedna z nich se zaměřila na morfologické uspořádání a další na vztahové (relační) uspořádání tohoto sídelního systému. Při zpracovávání studie se objevil problém s aktuálností dat pro některé ukazatele, jelikož data pocházela ze Sčítání 2001.

Obrázek 1 Mulíček, Seidenglanz (2011) – Rank-size křivka pro města nad 5000 obyvatel regionu Jihovýchod (populační velikost)

Autoři studie uvádějí, že Jihomoravský kraj má značně monocentrické sídelní uspořádání, ve kterém má vedoucí postavení Brno jako čtyřistatisícová moravská metropole – Obrázek 1. Brno je jednoznačným centrem jak z pohledu obyvatelstva, tak i pracovních příležitostí a je vhodným centrem pro další rozvoj a prosperitu kraje. Sekundární města Jihomoravského kraje

mají mnohem menší význam. Kraj Vysočina je podle autorů popsateľný jako prostor s několika podobně velkými sídelními centry, rozprostřenými po celé jeho ploše.

Jihlava, jako krajské město Vysočiny, má v rámci tohoto kraje výrazně slabší význam (ve srovnání s Brnem a jeho krajem). Mezi sekundární střediska regionu Jihovýchod patří města Znojmo, Třebíč, Havlíčkův Brod, Vyškov, Břeclav, Hodonín, Blansko a další. Tato města hrají důležitou roli i jako pracovní centra pro své okolí. Co se týká pracovní dojížděky ve sledovaném regionu, tak ta podle autorů opět potvrzuje dominantní postavení Brna, do kterého dojíždí velký počet pracujících nejen z jeho venkovského zázemí, ale i z okolních měst, včetně těch, která leží v kraji Vysočina. Postavení Jihlavy z hlediska dojížděky za prací je oproti Brnu mnohem slabší. Kolem primárních a sekundárních sídelních center pak na základě dojížděky za prací vymezují pracovně-spádové regiony. Také v bakalářské práci vymezujeme sídelní střediska, mimo jiné, na základě dojížděky za prací.

Autoři výše uvedených prací hledali určitou zákonitost v uspořádání sídelních středisek různé hierarchie v území. Práce W. Christallera vytvořily základ pro modelování uspořádání sídelních středisek v území. V českém prostředí a v období poslední třetiny 20. století se touto problematikou intenzivně zabýval geograf prof. Martin Hampl na Přírodověcké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Využíval hlavně data o dojížděce za prací z jednotlivých sčítání obyvatel. Pod úroveň okresů (jeho mikroregionů) nešel. Další autoři zpracovávající dílčí regiony České republiky se pokoušeli jít při vymezování sídelních středisek ještě níže, když vymezovali sídelní střediska maloměstského a městysového typu (viz studie zpracovávající jižní Čechy nebo Jihomoravský kraj). Sídelní střediska byla vymezována na základě jejich obslužné vybavenosti, populační velikosti, populační velikosti jejich zázemí, na základě dojížděky za prací, studiem, případně i službami, méně často s využitím údajů o dopravní vybavenosti.

2.2 Literatura věnovaná exponovanosti a perifernosti území

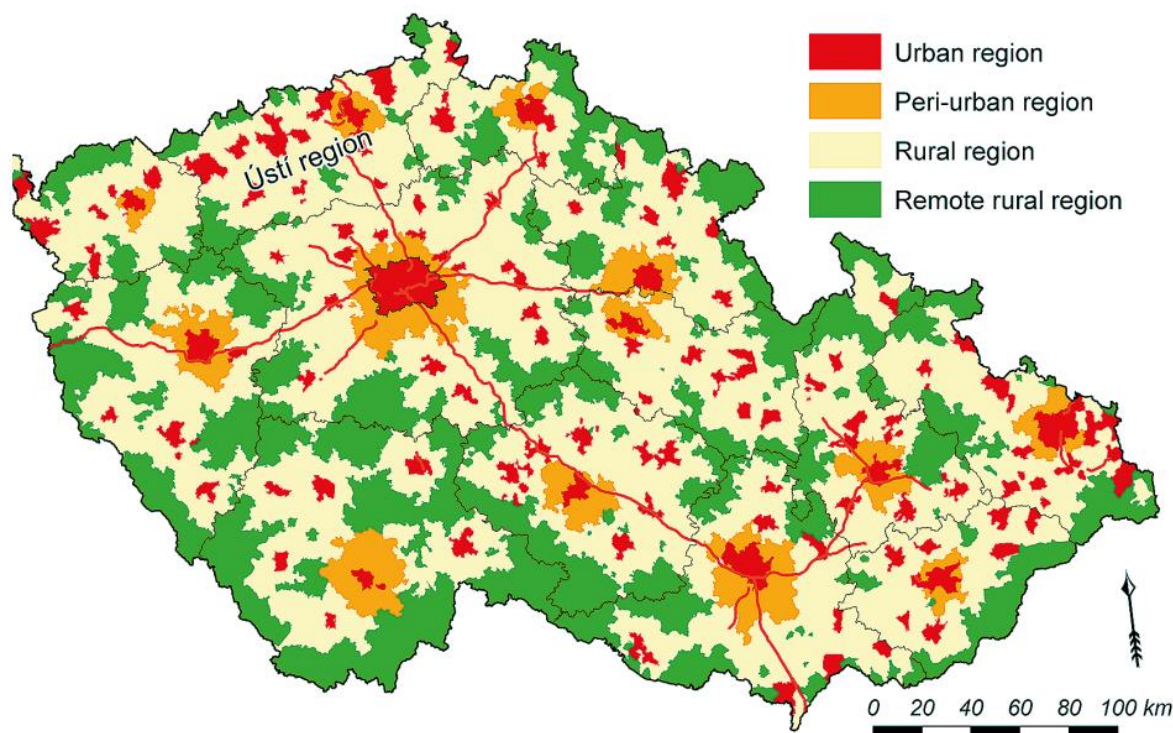
Pražští, plzeňští a ústečtí geografové se v novém tisíciletí intenzivně věnovali problematice periferních a marginálních území v České republice. Určitý problém pocíťovali v nejasné teorii konceptu perifernosti a marginality. Z tohoto důvodu vznikl článek *Pileček, Jančák (2011)* srovnávající různé přístupy k těmto konceptům na základě zahraniční literatury. Uvedené koncepty jsou odvozeny od konceptu polarizace sociálně-geografického prostoru. Autoři upozorňují na velice rozdílné výklady uvedených konceptů a pojmů v jednotlivých vědních oborech a národních rámcích.

Také v zahraničí věnují velkou pozornost vymezení a hodnocení periferních území. V časopise *Italian Journal of Planning Practice* vyšel článek **Pezzi, Urso (2016)** věnovaný vymezení různých typů periferních oblastí v Itálii na základě rozmanitých přístupů a postupů, a dále také politice regionálního rozvoje pro tyto oblasti, a možností, jak těmto znevýhodněným oblastem pomoci. Autorky se snaží o vysvětlení pojmu „periferní oblast“, k čemuž využívají „koncepty perifernosti“, vycházející z relačních vztahů a z politických představ. Součástí článku je srovnání rozdílů při vymezení a vyhodnocování periferních oblastí v evropských zemích na základě literatury.

V roce 2017 byl v Sociologickém časopise zveřejněn článek **Bernard, Šimon (2017)**, který se zabýval vymezením periferních území v České republice, konkrétně vnitřních periférií. K jejich vymezení autoři použili několik postupů. První vycházel z prostorové odlehlosti skupin obcí od sídelních středisek (podobně jako v práci Kubeš, Kraft 2011), druhý vycházel z perifernostních sociálních znaků skupin obcí (podobně jako v práci Musil, Müller 2018), třetí vycházel z práce Novák, Netrdová (2011) a nakonec samotní autoři článku přišli s postupem kombinujícím předchozí postupy. Výskyt vnitřních periférií autoři zaznamenali především na hranicích krajů, jelikož vzdálenost těchto periférií od krajských měst zde bývá největší a tato skutečnost se pak odráží v nedobrych charakteristikách těchto území. Další periferní území našli u státních hranic (nazvali je kupodivu také vnitřními perifériemi). U těchto periférií uvádějí problémy transformace socialistické hospodářské základny po roce 1989. Autoři konstatují, že „různé prostorově diferenciacní, resp. periferizační procesy mají odlišnou časovou dynamiku“ a že „současná prostorová struktura periferních území České republiky a jejich typy jsou výslednicí nejméně tří různých procesů – dlouhodobých polarizačních procesů, ekonomické restrukturalizace a současné tendence k prostorové dekoncentraci obyvatelstva“ (suburbanizace, kontraurbanizace). Autoři pracovali se skupinami obcí (sloučené obce) v prostoru celé České republiky, takže je obtížné použít jejich zjištění v jižních Čechách pro tuto bakalářskou práci.

Článek věnovaný geografickým přístupům k polarizaci a periferizaci území, doplněný o případovou studii z Ústeckého kraje, vypracoval **Šimon (2017)**. Autor vymezuje urbánní, peri-urbánní, venkovské a vzdálené venkovské zóny kolem měst České republiky na základě jejich časové dostupnosti – Mapa 3. Uvádí, že toto rozčlenění je užitečným nástrojem při analýzách polarizace a periferizace území. Toto uspořádání na kontinuu město – vzdálený venkov se utvářelo donedávna, v současné době se ale podle autora vytváří složitější systém propojující

nemetropolitní jádra s metropolitními. Dochází také ke zvětšování metropolitních a zmenšování nemetropolitních spádových regionů. Podobný přístup je použit i v této bakalářské práci.

Mapa 3 Šimon (2017) – Urbánní, peri-urbánní, venkovské a vzdálené venkovské zóny České republiky

Martin Šimon se následně věnuje polarizaci a periferialitě na území Ústeckého kraje. Popisuje rovněž vývoj socio-prostorových struktur Ústeckého kraje v transformačním postsocialistickém období. Definuje několik ukazatelů pro stanovení perifernosti a exponovanosti v tomto kraji – demografických (například podíl obyvatel ve věku 0-24 let, 65 a více let), lidských zdrojů (podíl obyvatel s nízkým vzděláním, s vysokoškolským vzděláním) a ekonomických (podíl ekonomicky aktivních, podíl těchto aktivních v zemědělství a lesnictví, a také v průmyslu). Srovnává hodnoty těchto ukazatelů za posledních třicet let, tedy za období zahrnující také závěr socialismu.

Článek *Musil, Müller (2008)*, který byl publikován v Sociologickém časopise, se soustředil na „sociologické aspekty periferií“. Autoři zkoumají hlavně problémy, které s sebou přináší život v periferních oblastech a také příčiny těchto problémů. Periferní oblasti na území Česka vymezili a pak je vzájemně porovnávali. Porovnávali také periferní oblasti vymezené jedním z autorů na území celého Československa v 80. letech 20. století a periferní oblasti stanovené na území Česka v tomto článku k roku 2004. V takto dlouhém období se měnilo

vymezení obcí. Z tohoto důvodu autoři vytvořili kvůli vývojovému porovnání tzv. „subregionální jednotky“ sloučených obcí, kterých nakonec vzniklo 1 424.

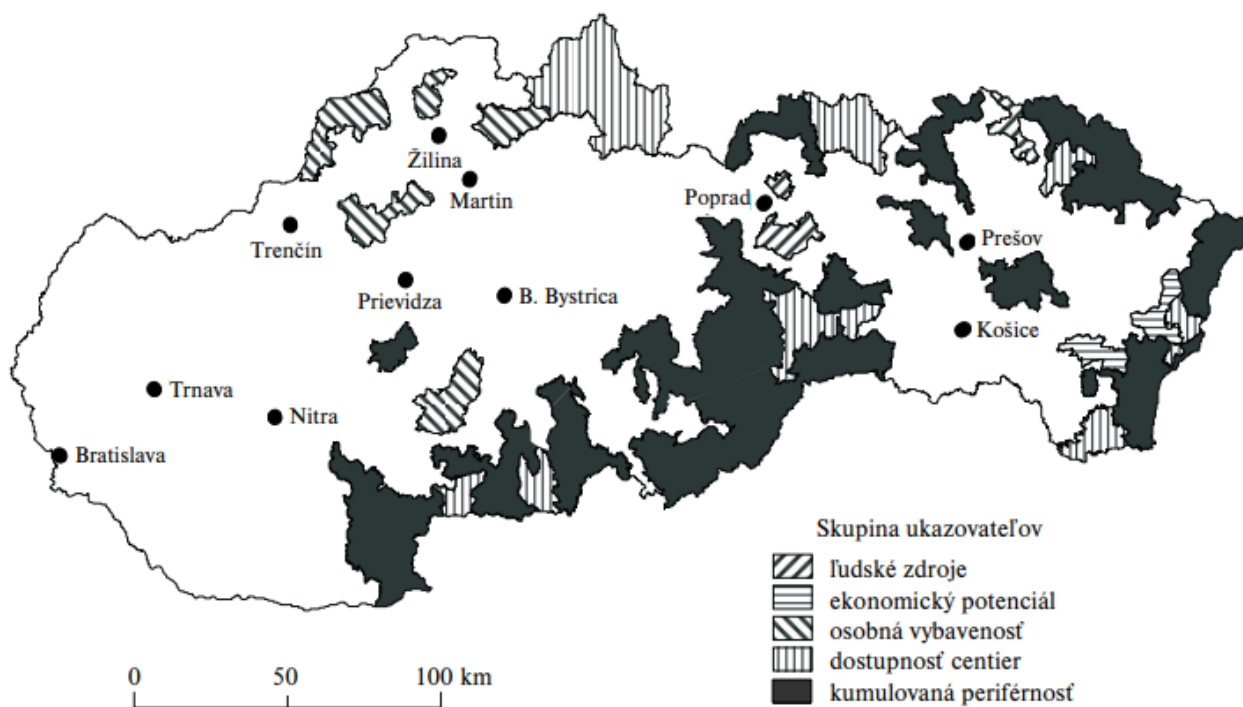
Autoři definovali velké množství indikátorů pro tyto subregionální jednotky – celkem 17 indikátorů. V první skupině sledovali charakteristiky obyvatel, například podíl obyvatel ve věku 0-24 let a 60+ let, podíl obyvatel 15+ let bez maturity, podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, podíl nezaměstnaných, podíl pracovních míst v priméru nebo podíl podnikatelů. Druhá skupina indikátorů byla zaměřena na charakteristiky bytového fondu – například (ne)obydlenost bytů, podíl trvale obydlených bytů s připojením na plyn nebo kanalizaci, aj. Data pro tyto indikátory čerpali ze Sčítání 2001. Následně identifikovali subregionální jednotky s hodnotami indikátorů v posledním kvintilu. Tyto subregionální jednotky, pokud spolu sousedily, vytvářely periferní oblasti. Cenným zjištěním autorů byla identifikace tzv. „vnitřních periferií“ Česka nacházejících se na rozhraní krajů. Také v bakalářské práci vymezujeme takovéto periferní oblasti. Ovšem používáme jiný koncept perifernosti – vymezování periferních území na základě jejich odlehlosti od sídelních středisek.

V roce 2005 vyšla na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy monografie editovaná M. Novotnou s názvem Problémy periferních oblastí (Novotná ed. 2005). Do této monografie byly zařazeny příspěvky celé řady českých geografů, kteří se věnují periferním územím. Jedním z příspěvateľů byl i *A. Nováček (2005)*, který připravil kapitolu věnovanou Vývojovým trendům polarizace prostoru v Česku. V úvodu svého příspěvku popisuje doposud vzniklé práce zabývající se dlouhodobou polarizací prostoru a následně zdůrazňuje potřebu „znalosti dlouhodobé kontinuity vývoje regionu“ při hodnocení polarizace prostoru.

Autor si stanovil několik cílů. Jedním z nich bylo objasnit kořeny současného stavu polarizace prostoru v Česku. Dále chtěl odhalit a specifikovat trendy vývoje polarizace prostoru (ve smyslu modelu jádro – periferie). A. Nováček specifikuje důvody, které vedly k polarizaci prostoru Česka. Věnuje se jednotlivým regionům z hlediska této polarizace. Podle autora v minulosti postavení regionu nejlépe demonstrovala míra (hustota) zalidnění. Regiony se podle autora vyznačují určitou mírou setrvačnosti (inercie) vývoje – změny polarizace se vyvíjejí delší dobu. Tržní systém kapitalistického hospodářství vedl, a v současnosti vede, k růstu regionálních disparit v Česku, zatímco řízené – socialistické hospodářství vykazovalo prvky regionální nivelizace – Nováček (2005). V bakalářské práci se věnujeme aktuální situaci v uspořádání periferních oblastí na území Jihočeského kraje, práce A. Nováčka pomáhá při osvětlování dlouhodobého vzniku těchto periferních oblastí.

V Sociologickém časopise vyšlo již několik článků zaměřených na problematiku perifernosti území. Jedním z nich je i práce *Halás (2008)*, která se soustředila na periferní oblasti Slovenska. Rozsáhlé úvodní pasáže tohoto článku jsou věnovány teorii a literatuře problematiky periferních území. V analytické části článku autor nejprve vymezuje periferní oblasti Slovenska, které pak zařazuje do jednotlivých typů. Často řeší vztah centrum (sídelní středisko) – periferie, když popisuje celkem čtyři typy vývoje tohoto vztahu. Prvním typem je narůstající polarizace (A), která je nejčastější. Dochází při ní k prohlubování asymetrie mezi centrem a periferií, přičemž význam centra je stále dominantnější. Stagnující polarizace (B) se vyznačuje udržováním existující polarizace. Ubývající polarizace (C) nastává při růstu významu periferních oblastí v regionu. Tento vývoj bývá často usměrňován ze strany státu, například pomocí budování infrastruktury a výrobních kapacit. Nivelizující polarizace (D) je hlubší variantou typu C, kdy rozložení obyvatel, kapitálu a dalších charakteristik v rámci regionu je vyrovnané. Také na vzniku tohoto typu se obvykle podílí svými zásahy stát.

Autor na Slovensku objevil několik typů periferních oblastí – Mapa 4. Jde například o plošně rozsáhlou periferii nacházející se v jižní části středního Slovenska, ve které se slabě uplatňují místní regionální centra. Pak jsou zde také vnitřní periferie s malou rozlohou nacházející se mimo důležité dopravní koridory anebo ležící v podhorských územích. Tyto periferie se vyznačují špatnou dostupností do center.

Mapa 4 Halás (2008) – Periferní oblasti Slovenska

Na území Slovenska ještě autor vymezil příhraniční periferie (na východě a severu Slovenska, u hranic s Ukrajinou a Polskem). Pohraničí s Rakouskem a Českem podle autora postrádá pohraniční periferní oblasti a také na dunajské hranici s Maďarskem takové periferie nejsou. Dále autor popisuje i vliv horopisných bariér, které jsou na Slovensku velmi významné – Nízké Tatry, Slovenské Rudohoří a další menší, ale obtížně průchodná pohoří. Řada typů periferních oblastí Slovenska má shodné rysy s typy periferních oblastí vymezených v jižních Čechách v bakalářské práci.

Výše uvedené studie zabývající se periferností a exponovaností v území vznikaly později než studie věnované sídelní střediskovosti. Důležitým impulzem pro vznik těchto studií byly prohlubující se problémy okrajových, většinou depopulačních, často horských oblastí, které vyžadovaly pomoc prostřednictvím politik regionálního a lokálního rozvoje. Zajímavým teoretickým impulzem pro tyto studie se stal koncept sociální exkluze, případně i lidského a sociálního kapitálu, nebo veřejného blaha (blíže v Kubeš, Kraft 2011). Teoretickým problémem těchto výzkumů se stal pojem marginální území, protože jejich marginálnost, někdy i perifernost, nebyla spojována s geografickou odlehlostí marginálních/periferních území od významnějších sídelních středisek. Určitou komplikací při vymezování periferních území je současné zkracování časových vzdáleností do sídelních středisek v souvislosti s modernizací silniční a železniční sítě a rozvoj internetu a mobilních sítí. Lidé v perifériích mohou často pracovat doma a být ve spojení s firmou či zákazníky pomocí internetu a podobných sítí. Tím dochází k určitému oslabení významu perifernosti. V řadě studií jsou vymezena periferní území (oblasti) České republiky nebo regionů ČR.

2.3 Literatura věnovaná sociálně-populační rozvinutosti obcí

Ve Velké Británii má dlouholetou tradici výzkum sociálního a ekonomického kapitálu venkovských oblastí, jak se o tom rozepisují *Agarwal a kol. (2009)*. Pro bakalářskou práci bylo důležité inspirovat se v této studii použitými sociálně-populačními indikátory. Autoři definovali indikátory lidského, ekonomického, ale také kulturního a environmentálního kapitálu – např. míra zaměstnanosti, podnikání, kvalita infrastruktury a dopravní dostupnosti. V závěru autoři nastiňují možnosti politiky pro venkov využitelné pro regionální rozvoj britského venkova.

V Sociologickém ústavu Akademie věd České republiky se venkovskému prostoru, jeho sociálním a geografickým aspektům, věnuje Josef Bernard. V článku *Bernard (2012)* se snaží zachytit „Prostorové vzorce rozvinutosti venkovských obcí Česka“. Autor pracuje s venkovskými obcemi, které definoval jako obce do 3 000 obyvatel. Postupně se dopracoval

k několika vypovídajícím indikátorům rozvinutosti – např. k indexu vzdělanosti, k podílu dětské populace nebo k podílu seniorské populace. Index vzdělanosti se počítá tak, že základnímu vzdělání dává koeficient 1, učňovskému vzdělání koeficient 2, středoškolskému vzdělání s maturitou koeficient 3 a vysokoškolskému vzdělání koeficient 4, těmito koeficienty pak násobí příslušné populace a vše dělí počtem obyvatel ve věku 15+ let.

Příznivé hodnoty těchto indikátorů rozvinutosti mají podle autora především velké venkovské obce a venkovské obce s dobrou dopravní polohou. Dobrou dopravní polohou se vyznačují venkovské obce na významných silničních komunikacích a venkovské obce nepřilíží vzdálené od měst. Další pozitivním faktorem pro rozvinutost těchto obcí je přítomnost většího zaměstnavatele v obci a v blízkém okolí (zemědělského, průmyslového či výrobně-obslužného podniku). Specifickým rozvojovým potenciálem venkovských obcí může být cestovní ruch. Obce, na jejichž území se nachází významná kulturní památka nebo leží v atraktivním horském terénu či v blízkosti rekreační vodní plochy, mívají příznivější hodnoty rozvojových indikátorů. Zvláštním fenoménem, uplatňujícím se v rozvinutosti venkovských obcí, je dobré hospodaření těchto obcí. Podle J. Bernarda, venkovské obce ležící ve vnitřních periferiích Česka, zejména na rozhraní krajů, většinou vykazovaly hodnoty indikátorů pod celkovým průměrem. V pohraničních periferiích se zatím příznivě uplatňuje mladší věková struktura zdejších obcí.

V roce 2006 vznikl v Německu výzkum, který byl zaměřen na kvalitu života ve venkovských oblastech Německa, zejména s důrazem na odlišnosti východní (postsocialistické) a západní části Německa – *Spellerberg a kol. (2006)*. Autoři zmiňují vyšší nezaměstnanost v periferních venkovských oblastech východního Německa a trend odchodu mladých lidí z těchto oblastí, ale i z východoněmeckých měst do západní části Německa. Tento proces je navíc spojen s procesem restrukturalizace východoněmeckého hospodářství, zejména s deindustrializací, rozpadem socialistických zemědělských podniků, a také s procesem změn demografického chování zdejší venkovské populace (stárnutí populace, snížení porodnosti). Autoři srovnávali data za roky 1978 a 2001, jednalo se o údaje spojené s životní úrovní obyvatel. Autoři konstatují zvětšování rozdílů mezi východní a západní částí venkova Německa, přičemž ale tyto rozdíly nejsou tak velké jako rozdíly mezi západní venkovskou částí Německa a venkovy v jiných postsocialistických zemích současné Evropské unie.

Další prací, která vzešla z dílny pražských „perifernostních“ geografů, je článek *Jančák a kol. (2010)*. Je založen na předchozích výzkumech lidského a sociálního kapitálu periferních území České republiky. Autoři se soustředí na odlišnosti mezi vnitřními periferiemi Česka (většinou leží na rozhraní krajů) a pohraničními periferiemi Česka (ty jsou charakteristické

výměnou populace po 2. světové válce). Úroveň sociálního kapitálu autoři měří například mírou vzdělanosti nebo angažovanosti obyvatelstva, když využívají jak tvrdých statistických dat, tak dotazníkového šetření.

Pohraniční periferie České republiky se podle autorů vyznačují nižší úrovní angažovanosti a spokojenosti obyvatel. Při uplatnění všech sledovaných indikátorů došli autoři k následujícím zjištěním. Rozsáhlá periferie na rozhraní Karlovarského, Plzeňského, Ústeckého a Středočeského kraje, s jádrem na Žluticku je vnitřní periferií s nižším sociálním kapitálem. Jde o území vzdálené od velkých měst a o území s výměnou obyvatel po odsunu Němců. Pohraniční periferie s nižší úrovní sociálního kapitálu se nacházejí například v Krušných horách nebo v Lužických horách. Vnitřní periferie na hranicích krajů nepostížené výměnou obyvatelstva se vyznačují vyšší úrovní sociálního kapitálu, jako příklad autoři uvádějí Březnicko, Kopidlno, Voticko nebo Českodubsko. Pokud nejsou tyto vnitřní periferie příliš vzdáleny od velkých měst (jako například Žluticko), potom jsou zde hodnoty sociálního kapitálu relativně příznivé.

Výše uvedené práce sloužily k inspiraci pro výběr indikátorů sociálně-populačního rozvoje (stability) zkoumaných jihočeských obcí a jejich typů. Prací obsahujících nějaké indikátory o obyvatelstvu je velké množství. Vybrali jsme především ty práce, které vznikly v souvislosti s výzkumy perifernosti v území. Indikátory se většinou rozčleňují na indikátory mapující ekonomický kapitál v obcích (hospodaření obcí, podnikání v obcích), lidský kapitál obyvatel obcí (vzdělanost, demografické charakteristiky obyvatel) a sociální kapitál v obcích (práce organizací a spolků v obci, angažovanost obyvatel).

2.4 Teorie bakalářské práce

Teorie centrálních míst

Podle Heřmanové (2018), teorie centrálních míst W. Christallera (1933, 1966) vysvětluje prostorové a hierarchické aspekty systému osídlení s jeho centrálními místy (sídelními středisky). Je založena na několika předpokladech – na homogenitě geografického prostředí (což většinou nebývá splněno), racionálním prostorovém chování nakupujících a minimalizaci nákladů provozu služeb. W. Christaller uplatil tři principy prostorového uspořádání hierarchie centrálních míst (sídelních středisek) – obslužný (k3 – centrálních míst n-1 úrovně je 3x více než centrálních míst n úrovně), dopravní (k4) a administrativní (k7). W. Christaller tento hierarchický šestiúhelníkový model uspořádání centrálních míst aplikoval/odvodil v prostoru jižního Německa v první polovině 30. let 20. století. Výsledkem byl model sídelního systému

s uplatněním všech tří principů. V pozdější době byl tento model dále upravován, ale zároveň se ukázalo, že při formování moderních sídelních systémů se uplatňují ještě další koncepty, například koncept rozvoje lineárních pásů osídlení nebo koncept pólů rozvoje (Heřmanová 2018). V České republice, v období druhé poloviny 20. století, využíval koncept W. Christallera pražský sídelní geograf M. Hampl (Hampl, Gardavský, Kühnl 1987; Hampl 2005; Hampl, Marada 2015), když vytvářel systém makro, mezo a mikroregionálních středisek osídlení České republiky na základě dojížděky za prací.

V této bakalářské práci jsme se snažili jít v hierarchie sídelních středisek níže než M. Hampl. Za mikroregionálními sídelními středisky jsme hledali maloměstská (nano) sídelní střediska, o řád níže městysová (piko) sídelní střediska, případně i venkovská (femto) sídelní střediska.

Sociální exkluze

V posledních několika desetiletích byla v sociologické literatuře silně rozvíjena problematika sociálního vyloučení (exkluze). Za sociální exkluzi se většinou považuje vyloučení určité skupiny lidí z možností, které má ostatní populace, přitom tato vyloučená skupina lidí si toto vyloučení nepřeje a nemůže ho ovlivnit. Toto sociální vylučování není společensky žádoucí. V české sociologické literatuře se problematice sociální exkluze věnoval především Miroslav Petrusek (2017). Pro geografů a pro vymezování periferních území je koncept sociální exkluze zajímavý zejména tehdy, když sociální vyloučení spočívá v tom, že lidé z periferních sídel, značně vzdálených od sídelních středisek nebo nedobře dopravně napojených na tato sídelní střediska, obtížně dosahují na obslužnou a pracovní vybavenost v sídelních střediscích (na rozdíl od obyvatel v těchto sídelních střediscích bydlících a obyvatel nedalekých sídel dobře na sídelní střediska napojených). Kubeš, Kraft (2011) tuto formu sociální exkluze označují jako perifernostní sociální exkluzi.

Periferní a marginální území

V sociální geografii se perifernost území většinou chápe jako odlehlost území od nějakého jádrového prostoru či sídelního střediska. To ale tolik neplatí pro sociologickou literaturu, kde se perifernost spojuje (také) s určitou nedostatečností, problematičností nebo nestabilitou. Například Musil, Müller (2008) nebo Bernard, Šimon (2017) vymezují periferní území také prostřednictvím vysokého podílu seniorů, vysoké nezaměstnanosti nebo vysokého zastoupení vdov. V této bakalářské práci je používána perifernost ve smyslu práce Kubeš, Kraft

(2011), tedy jako odlehlost území od mikroregionálního sídelního střediska, když je tato odlehlost hodnocena na základě počtu spojů veřejné dopravy mezi obcí a mikroregionálním sídelním střediskem a na základě doby strávené v těchto spojích. Podobně je to s termínem marginální území. Navíc není zcela jasný vztah mezi termínem periferní a marginální území. Podobně se vyjadřují Pileček, Jančák (2011).

Sociálně-populační rozvinutost (stabilita)

Měření vyspělosti, rozvinutosti nebo stability sídel, obcí a administrativně vymezených regionů bývá v sociálně-geografických i sociologických studiích poměrně časté – viz studie uvedené v předchozí kapitole. Pokud je tato problematika nějakým způsobem konceptualizována, potom se často operuje s konceptem sociálního kapitálu (např. Keller 2017 – bohatství styků a známostí, také angažovanost), lidského kapitálu (vzdělanost, podnikavost, pracovitost), sociálně-ekonomického kapitálu (výše příjmu na obyvatele, míra nezaměstnanosti, veřejné finance), případně s konceptem sociálního blaha či sociální spravedlnosti – viz Kubeš, Kraft (2011).

V této bakalářské práci bylo vybráno několik ukazatelů (indikátorů) sociálně-populační rozvinutosti (stability) obcí, vycházejících z výše popsaných kapitálů a také z populačního vývoje obcí, jejich migrační bilance a z „kvality“ jejich demografické struktury.

3. Vybrané charakteristiky jižních Čech

3.1 Územně-správní členění a sídelní struktura

V nové podobě byl Jihočeský kraj ustanoven v roce 2001 z okresů České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor. V současné době má rozlohu 10 056 km² (je druhým největším krajem v České republice). Původní okresy Jihočeského kraje sice zůstaly v platnosti, ale územně-správní členění Jihočeského kraje se v současnosti opírá o správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) ležící uvnitř těchto okresů, případně o správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POU) ležící uvnitř SO ORP. Tyto SO ORP lze označit jako „malé okresy“. Jádrem SO ORP je město stanovené jako obec s rozšířenou působností (ORP) – Mapa 5. Tento systém SO POU a ORP hraje významnou roli v bakalářské práci, protože všechny ORP, a ještě Veselí nad Lužnicí, byly v bakalářské práci vyhodnoceny jako mikroregionální sídelní střediska. Následující údaje o rozloze a počtu obyvatel okresů a SO ORP Jihočeského kraje jsou převzaty z ČSÚ (2016). V dalším textu se u výčtu sídelních středisek Jihočeského kraje odvoláváme na výsledky této bakalářské práce, konkrétně na hierarchizaci sídelních středisek v tomto kraji v Tabulce 3.

Okres České Budějovice je druhým největším okresem (1 639 km²) v Jihočeském kraji a zároveň zde žije nejvíce obyvatel, téměř 191 000. Okres zaplňují tři SO ORP – České Budějovice, Trhové Sviny a Týn nad Vltavou. Nejrozsáhlejší je SO ORP České Budějovice, nejmenší pak SO ORP Týn nad Vltavou. Zahrnuje několik malých měst, jako například Hluboká nad Vltavou, Zliv a Lišov, která byla v bakalářské práci označena za nano sídelní střediska. Dále zde leží město Nové Hrady, které označujeme jako piko sídelní středisko (městysové).

V okrese Český Krumlov, který je rozlohou třetí největší (1 616 km²) v Jihočeském kraji a žije zde přes 61 000 obyvatel, byly ustanoveny dvě SO ORP – Český Krumlov (který je rozlohou větší) a Kaplice. V okrese leží jediné malé město Velešín, které jsme v naší bakalářské práci označili jako nano sídelní středisko (maloměstské sídelní středisko). Mezi další významná sídla v okrese Český Krumlov patří Křemže a Horní Planá, ty označujeme jako piko sídelní střediska (městysová sídelní střediska). Součástí SO ORP Český Krumlov je zvláštní území – Vojenský újezd Boletice. Součástí tohoto újezdu byla donedávna některá trvale obydlená sídla, která ale byla od 1. 1. 2016 z újezdu vyčleněna. Tímto vznikla i jedna nová obec – Polná na Šumavě. V této bakalářské práci, která srovnává dlouhodobý populační vývoj, jsme museli tuto novou obec ponechat jako součást dřívějšího Vojenského újezdu Boletice – ČSÚ (2019).

Okres Jindřichův Hradec je největším okresem Jihočeského kraje (1 944 km²) a žije zde přes 91 000 obyvatel. Okres byl rozdělen na tři SO ORP – Jindřichův Hradec, Dačice a Třeboň.

Nano sídelní střediska jsou zde zastoupená městy České Velenice a Studená (maloměstská sídelní střediska), piko sídelní střediska (městysová) jsou reprezentována městy Nová Včelnice, Suchdol nad Lužnicí, Slavonice a Nová Bystřice.

Okres Písek je druhým nejmenším (1 127 km²) okresem kraje, zároveň zde ale žije nadprůměrně vysoký počet obyvatel (téměř 71 000). Okres Písek je složen z SO ORP Písek a Milevsko. Mezi nano sídelní střediska (maloměstská) se zde řadí pouze město Protivín, mezi piko sídelní střediska (městysová) pak město Mirovice.

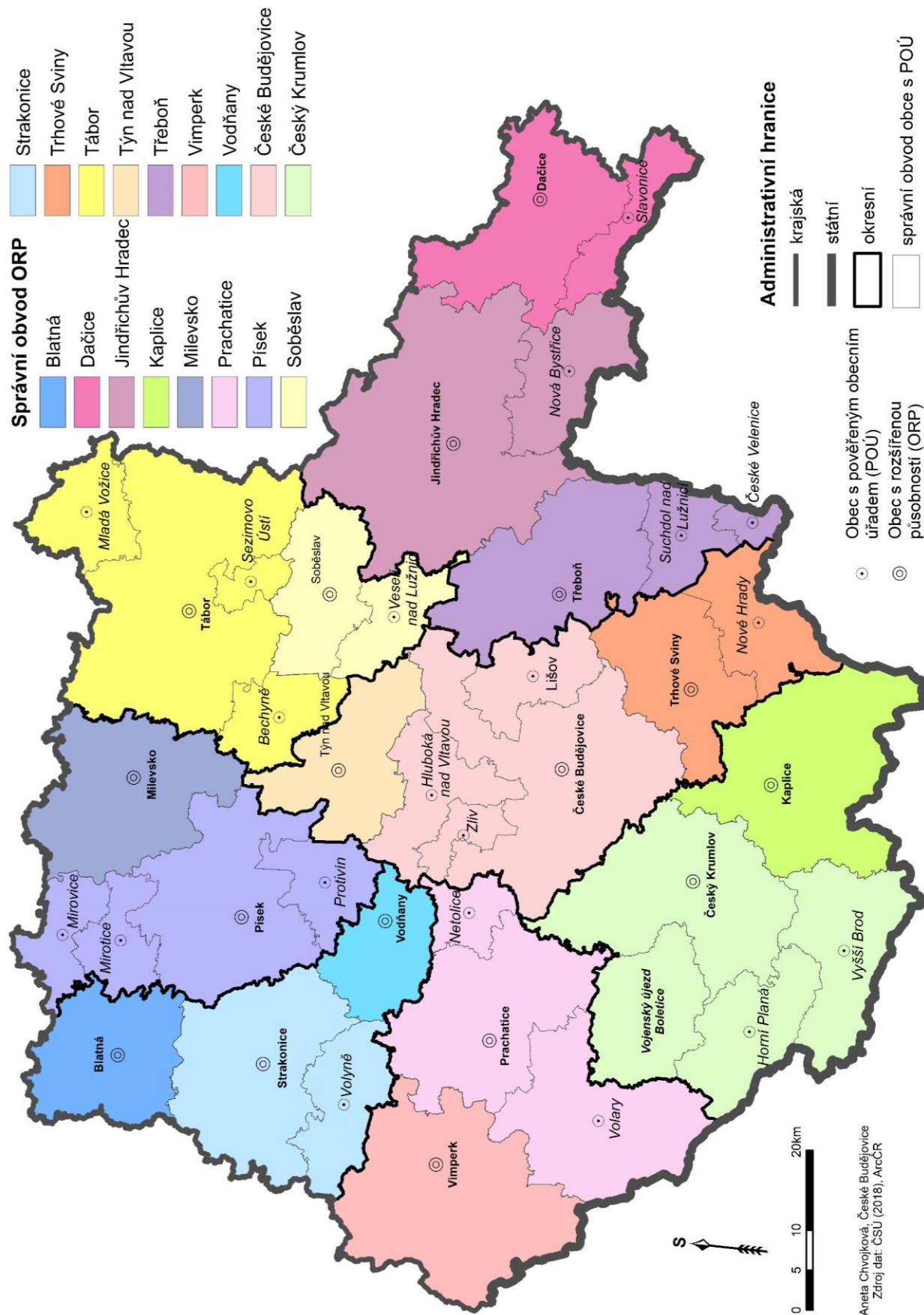
V okrese Prachatice, který je čtvrtým největším (1 375 km²) okresem kraje, žije nejnižší počet obyvatel – okolo 50 000. Okres zaplňují SO ORP Prachatice a Vimperk. Leží zde nano (maloměstská) sídelní střediska Netolice a Volary a piko (městysové) sídelní středisko Vlachovo Březí.

Okres Strakonice je nejmenším (1 032 km²) okresem Jihočeského kraje, počtem obyvatel dosahuje přes 70 000. Okres se skládá z SO ORP Blatná, Strakonice a Vodňany. Nachází se v něm nano (maloměstské) sídelní středisko Volyně a neleží zde žádné piko (městysové) sídelní středisko, tak jak jsme je vymezili v bakalářské práci.

Posledním okresem v Jihočeském kraji je okres Tábor. Rozlohou je třetí nejmenší (1 326 km²) okres kraje, v počtu obyvatel je však druhý největší, jelikož zde žije přes 102 000 obyvatel. V okrese byla ustanovena dvě SO ORP – Soběslav a Tábor. Mezi nano (maloměstská) sídelní střediska Tábořského okresu patří města Bechyně a Mladá Vožice, jako piko (městysové) sídelní středisko, pak v naší práci označujeme město Chýnov.

Jihočeský kraj se v současné době skládá z 623 obcí. Bakalářská práce shromáždila řadu údajů za 622 obcí tohoto kraje, když obec Polnou na Šumavě do tohoto seznamu nezahrnula (viz výše). V Jihočeském kraji je 55 administrativně stanovených měst (České Budějovice jsou statutárním městem) a 20 administrativně stanovených městysů – data jsou z Českého statistického úřadu (ČSÚ 2016).

Realita uspořádání měst Jihočeského kraje (geograficky vymezených) je však jiná. Skutečná města je možné ztotožnit s mikroregionálními a nano sídelními středisky. Takových tato bakalářská práce vymezila celkem 32. Jde o 18 mikroregionálních sídelních středisek (včetně Českých Budějovic, které jsou současně mezoregionálním střediskem) a 14 nano sídelních středisek (bez těch, které jsou vyššími středisky). Skutečné městysy by bylo možné ztotožnit s piko sídelními středisky této bakalářské práce, kterých je podle nás v Jihočeském kraji 11 (viz výsledkové části bakalářské práce).

Mapa 5 Administrativní členění Jihočeského kraje (2019)

Poznámky: Vlastní tvorba. Zdroj dat: ČSÚ (2019).

3.2 Obyvatelstvo a sídla

Podle nejnovějších statistik Českého statistického úřadu (ČSÚ 2018a) ze začátku roku 2018 (1.1.) žilo v Jihočeském kraji 640 196 obyvatel, a k 30. 9. 2018 to bylo již 641 528 obyvatel, což znamenalo nárůst oproti stavu k 1. 1. 2018 o 0,2 %. Základní charakteristiky obyvatelstva Jihočeského kraje v územní struktuře SO ORP podává Tabulka 1. Populačně zdaleka největším je SO ORP České Budějovice s více jak 160 tisíci obyvateli, následuje Tábor s 80 tisíci a Písek s 53 tisíci. Populačně nejmenšími SO ORP jsou Vodňany, Blatná a Týn nad Vltavou, které mají do 15 tisíc obyvatel.

Tabulka 1 SO ORP Jihočeského kraje – obyvatelstvo a územně-správní členění (2017-2018)

SO ORP	Počet obyvatel	Podíl obyvatel 0-14 (%)	Podíl obyvatel 65+ (%)	Přirozený přírůstek obyvatel	Migrační přírůstek obyvatel	Počet obcí	Počet měst	Počet městysů
Blatná	13 705	14,440	21,510	-22	19	26	3	0
Č. Budějovice	16 0269	16,342	18,853	173	1120	79	5	2
Český Krumlov	41 647	16,520	17,972	13	-40	32	5	4
Dačice	18 954	14,572	20,017	-35	-97	23	2	0
Jindř. Hradec	47 131	15,100	20,241	-20	-91	58	7	1
Kaplice	19 540	16,187	16,325	24	35	15	2	1
Milevsko	18 251	13,638	23,073	-21	-77	26	1	2
Písek	52 816	15,431	20,452	-21	316	49	4	0
Prachovice	33 332	15,676	18,415	30	15	44	5	4
Soběslav	21 936	14,816	21,371	-67	37	31	2	0
Strakonice	45 347	15,851	19,832	23	34	69	2	4
Tábor	80 374	15,442	20,510	45	0	79	7	3
Trhové Sviny	18 969	16,448	17,966	36	62	16	3	0
Třeboň	24 750	14,651	21,535	-29	-18	25	4	1
Týn n. Vltavou	14 099	15,334	17,356	33	-32	14	1	1
Vimperk	17 368	15,252	19,340	-25	-15	21	1	1
Vodňany	11 708	15,434	18,270	-9	18	17	2	0

Poznámky: Počet obyvatel, podíly obyvatel a počet obcí, měst a městysů se váže k 1. 1. 2018, přirozený a migrační přírůstek obyvatel se váže k roku 2017.

Zdroj: ČSÚ (2018a)

V podílu obyvatel 0–14 let nejsou mezi SO ORP velké rozdíly. Nejmladší obyvatelstvo měřeno podílem obyvatel 0–14 let lze nalézt na Trhosvinensku, Českokrumlovsku a Českobudějovicku, nejstarší pak na Milevecku, Blatensku a Dačicku. Nejvyšší podíl seniorů zobrazuje Tabulka 1 na Milevecku, Třeboňsku a Blatensku. To dokumentuje, že vnitřní periferie

Jihočeského kraje mají „přestárlé“ obyvatelstvo. Sledování přirozeného i migračního přírůstku pouze v jednom roce není optimální, proto u jednotlivých obcí sledujeme tento přírůstek za pět let. V tabulce jsou uvedeny údaje pouze za rok 2017. Vyšší záporné hodnoty přirozeného přírůstku jsou na Soběslavsku, Dačicku a Třeboňsku, Českobudějovicko vykazuje přirozený přírůstek 173 obyvatel. Migrační přírůstky obyvatel byly v roce 2017 nejvyšší na Českobudějovicku (1 120 obyvatel), především díky velké přitažlivosti Českobudějovické sídelní aglomerace. Výrazně migračně ziskové bylo kupodivu ještě Písecko. V Tabulce 1 je ještě uveden počet obcí v jednotlivých SO ORP. Tábořsko a Strakonicko, a také Českobudějovicko se vyznačuje velkou rozdrobeností obcí. Průměrný věk v Jihočeském kraji dosáhl na 42,5 roku (v roce 2018), což je o 0,3 roku nad průměrem České republiky.

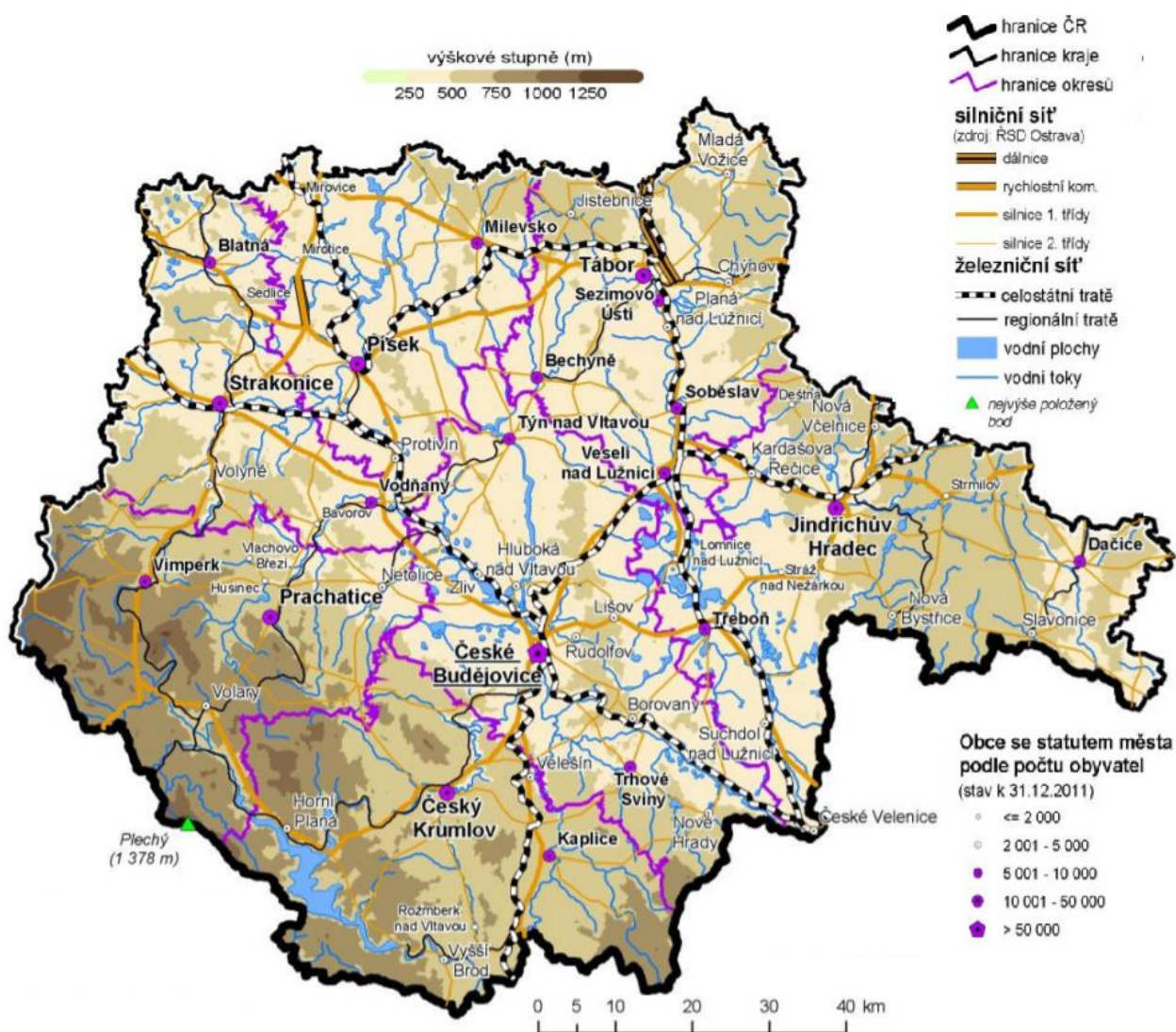
K 30. 9. 2018 byla v Jihočeském kraji hustota zalidnění 63,8 obyvatel na km². Nejvíce obyvatel je soustředěno v okrese České Budějovice (30 % obyvatel kraje), i proto, že v něm leží krajské město České Budějovice s více než 93 tisíci obyvatel. Druhým největším městem kraje je město Tábor (více jak 34 tisíc obyvatel), dále Písek (30 tisíc obyvatel), Strakonice (23 tisíc obyvatel) a Jindřichův Hradec (21 tisíc obyvatel). Počet obyvatel těchto okresních měst tvoří téměř 32 % celkového počtu obyvatel kraje. Následuje skupina měst s méně než 20 tisíci obyvateli, která jsou uvedena v Tabulce 8. Podíl osob ve věku 15+ s vysokoškolským vzděláním v Jihočeském kraji dosáhl v roce 2016 na hodnotu 14,6 %, což je nižší hodnota, než je průměr České republiky. Ovšem v podílu středoškolsky vzdělaných je Jihočeský kraj nad průměrem České republiky. Výše uvedené údaje jsou převzaty z ČSÚ (2016).

3.3 Doprava

V Jihočeském kraji lze zaznamenat nízkou hustotu středně velkých měst. Z toho by pak vyplývala malá hustota významných silničních komunikací a železničních tratí. Jihočeský kraj a jeho krajské město České Budějovice dosud nejsou napojeny na celostátní dálniční síť, nicméně dálnice v kraji jsou a další se intenzivně budují. Od hranic se Středočeským krajem vede dálnice D3 směrem na Tábor, Soběslav a Veselí nad Lužnicí. Dostavuje se úsek s pokračováním do Českých Budějovic, a připravují se další úseky, zejména od Českých Budějovic ke státní hranici s Rakouskem. Existující úsek této dálnice v současnosti přispívá k propojení Tábořské aglomerace s Českými Budějovicemi přes Soběslav a Veselí nad Lužnicí a do určité míry brání „odsávání“ Tábořska Prahou. Do Jihočeského kraje ještě proniká krátký úsek dálnice D4 (u Mirotic, včetně sjezdu do Písku). Tato dálnice bude po dokončení

spojovat Prahu, Příbram a Strakonice. Dokončený úsek má v propojení uvnitř Jihočeského kraje jen malý význam.

Další páteřní silniční komunikace jsou tvořeny silnicemi I. třídy, které jsou v Jihočeském kraji překvapivě poměrně husté. Na České Budějovice směřuje taková komunikace ve směru Strakonice, Vodňany (I/22), s pokračováním na České Budějovice; Blatná, Písek, Vodňany a České Budějovice (I/20); Nová Včelnice, Jindřichův Hradec, Třeboň a České Budějovice (I/34); lze sem započítat i silnici Studená, Strmilov, Kunžak, Jindřichův Hradec, Kardašova Řečice a Veselí nad Lužnicí (I/23); nebo Suchdol nad Lužnicí, Třeboň a Veselí nad Lužnicí (I/24); do Českých Budějovic pak vede přímo silnice z Dolního Dvořiště přes Kaplici, Velešín (I/3). Tento systém dostředných silnic I. třídy je pak doplněn „transverzálními“ silnicemi

Mapa 6 ČSÚ (2013c) – Jihočeský kraj (2018)

I. třídy, například ve směru Mirovice, Strakonice, Vimperk, Volary (I/4); ve směru na Volary, Horní Planá, Český Krumlov a České Budějovice (I/39); také propojení Písku, Bernartic a Tábora (I/29), nebo Milevska a Tábora s pokračováním na Chýnov (I/19). Z těchto spojení silnicemi I. třídy vyplývá, že téměř všechny ORP (kromě Prachatic, Trhových Svinů, Milevska a Dačic) jsou s Českými Budějovicemi propojeny přímo prostřednictvím těchto silnic. Všechna další města Jihočeského kraje jsou pak propojena silnicemi II. třídy. Do každé obce vede silnice III. třídy, pokud sem nevede vyšší třída silnice.

Řidší je v Jihočeském kraji síť významnějších železničních tratí – Mapa 6. V Českých Budějovicích se kříží jižní železniční koridor ve směru Praha, Tábor, Veselí nad Lužnicí a České Budějovice, s pokračováním ke státní hranici s Rakouskem a významná železnice vedoucí od Plzně, přes Strakonice, Protivín, Vodňany a České Budějovice, s pokračováním na Jindřichův Hradec a Jihlavu. V prvním případě se jedná o elektrifikovanou a částečně dvoukolejnou železnici, která se v úseku mezi Veselím nad Lužnicí, Tábořem a Prahou přestavuje (dvě koleje, napřímení, tunely). V druhém případě jde také o elektrifikovanou železnici, která je výkonná zejména v úseku Strakonice, České Budějovice. Tyto dvě nejvýznamnější železnice Jihočeského kraje jsou doplněny méně významnými, ale rychlíkovými železničními tratěmi – například Příbram, Břežnice, Mirovice, Písek, Vodňany (s pokračováním na České Budějovice), nebo Ražice, Písek, Milevsko, Tábor, Chýnov, nebo Veselí nad Lužnicí, Třeboň a České Velenice, eventuálně České Budějovice, Borovany, České Velenice.

Ještě se zde nacházejí lokální železniční tratě, které ale v některých případech hrají důležitou roli v osobní dopravě – například šumavské lokální tratě nebo „Bechyňka“, spojující Bechyni a Tábor. Z výše uvedeného výčtu vyplývá, že na České Budějovice jsou železnici přímo napojena pouze následující ORP – Strakonice, Písek, Vodňany, Český Krumlov, Kaplice, Jindřichův Hradec, Tábor a Soběslav. Další ORP jsou na České Budějovice napojena zprostředkovaně, přes přestupní stanice. Trhové Svině nemají železnici. Dačice nejsou železnici napojeny na Jihočeský kraj.

Jihočeský kraj prostřednictvím svých organizací a soukromých dopravců zajišťuje autobusové a vlakové spoje veřejné dopravy na svém území. Významný terminál těchto spojů se nachází v Českých Budějovicích (komplex blízko sebe ležícího autobusové nádraží a železniční stanice), další se nacházejí v bývalých okresních městech. V Českých Budějovicích a jejich nejbližším okolí funguje síť městské hromadné dopravy pomocí autobusů a trolejbusů. Také v Tábořské aglomeraci je významná městská doprava. Na území Jihočeského kraje se nachází přibližně 3 100 autobusových zastávek a 265 železničních zastávek (Jikord, 2018).

4. Metodika práce

4.1 Vymezování sídelních středisek a jejich hierarchie

Čtyři charakteristiky pro vymezování sídelních středisek

Vymezování sídelních středisek různé hierarchické úrovně je již dlouho tématem sociálně geografických výzkumů (Christaller 1966, Hampl a kol. 1987 a mnoho dalších – viz kapitola 2.1). V článku Kubeš, Kraft (2011), na který tato bakalářská práce částečně navazuje, byla mikroregionální sídelní střediska Jihočeského kraje ztotožněna s obcemi s rozšířenou působností (ORP), a k tomuto souboru bylo přidáno Veselí nad Lužnicí jako významné středisko veřejné dopravy, když byla uskutečněna analýza počtu spojů veřejné dopravy v těchto střediscích. Zároveň ale bylo konstatováno, že mezi těmito mikroregionálními středisky existují rozdíly – zejména mezi Tábořem, Pískem, Strakonice a Jindřichovým Hradcem na straně jedné a Kaplicemi, Trhovými Sviny, Blatnou, Vimperkem, Vodňany, Milevskem a Dačicemi na straně druhé.

V našem novém projektu katedry geografie PF JU jsme střediskovost nějakého sídla/obce (města, městečka) vyjádřili jako průměr čtyř charakteristik: 1. *obslužný význam střediska* (sídla; pro obyvatele střediska a pro obyvatele v jeho zázemí), 2. *populační význam střediska* (sídla), 3. *dojíždkový význam střediska* (obce; pro obyvatele v zázemí střediska), 4. *význam střediska ve veřejné dopravě osob* (sídla; pro obyvatele v zázemí střediska).

V rámci obslužného významu sídelního střediska jsme sledovali **počet vybraných druhů zařízení služeb pro obyvatele** (v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje v roce 2018), tedy přítomnost často navštěvovaných úřadů, významnějších školských zařízení, významnějších zdravotnických zařízení, významnějších zařízení obchodu, zařízení bankovního typu a přítomnost významnějších zařízení kultury (Tabulka 2; podobné druhy služeb použili Kubeš, Pahorecká 2000 nebo Hladík, Mulíček 2014).

Zaznamenávali jsme přítomnost následujících *zařízení administrativy*: krajského úřadu (KRÚ), který má řadu oddělení využívaných běžnými obyvateli, krajského soudu (KRS), okresního soudu (OS), finančního úřadu (FÚ; pobočka musela fungovat alespoň čtyři pracovní dny v týdnu), který je důležitý zejména pro podnikatele, úřadu práce (ÚP; pobočka musela fungovat alespoň čtyři pracovní dny v týdnu), který zprostředkovává sociální dávky a podporu v nezaměstnanosti, katastrálního úřadu (KÚ), kde lidé zapisují své nemovitosti, úřadu obce s rozšířenou působností (ORP), kde je řada důležitých oddělení pro obyvatele, stavebního úřadu (SÚ), kam lidé docházejí pro různá stavební povolení a ještě obvodní oddělení Policie ČR (PČR; mohlo jít také o policejní stanici PČR s denním provozem) – Tabulka 2.

V dalším kroku jsme zaznamenávali přítomnost *školských zařízení*. V první řadě se jednalo o vysoké školy nebo samostatné fakulty s minimálně 300 studenty (UNIV), přitahující studenty ze střediska a z jeho širokého zázemí. Ze středních škol jsme sledovali gymnázia (GYM), která by měla být v zázemích dostupná v denní dojížděkové vzdálenosti, sledovali jsme také přítomnost dalších středních škol (SŠ) – obchodních akademií, středních průmyslových škol, středních zdravotnických a pedagogických škol, různých integrovaných škol a učilišť. Základní umělecké školy (ZUŠ) mají podle nás také střediskotvornou funkci (vyloučili jsme odloučená pracoviště těchto škol). Plně organizované základní školy již mohou být i v nestřediscích, takže jsme je do sledování nezahrnuli.

Do hodnocení jsme přiřadili také přítomnost významnějších *zdravotnických zařízení* – Tabulka 2. Všimli jsme si velkých nemocnic krajského typu s mnoha specializovanými odděleními (NEMK3), menších (dříve okresních) běžných nemocnic (NEM2) a ještě léčeben dlouhodobě nemocných (LDN; mimo LDN v nemocnicích), které většinou vznikly transformací dřívějších malých městských nemocnic. Pro sídelní střediska nižší hierarchie je důležitá přítomnost odborných lékařů. Pokud bylo těchto lékařů (gynekolog, pediatr, chirurg, zubař, ...) alespoň 5 (bez ohledu na to, zda byli soustředěni v jednom zdravotnickém zařízení či nikoliv), potom jsme tuto vybavenost zaznamenávali (OL). Vzhledem k rostoucímu zastoupení seniorské populace je pro tuto populaci důležitá existence lékárny (LÉK; provozní doba alespoň čtyři dny v týdnu).

Pro určení sídelní střediskovosti je důležitá přítomnost významnějších *zařízení prodeje potravin a dalšího zboží*. Především do hypermarketů a supermarketů ve městech dojíždí za velkými nákupy značné množství lidí z těchto měst a z jejich širokého zázemí. Sledovali jsme tato zařízení obchodu – hypermarkety potravin (HYP), které ale kromě potravin nabízejí i užší sortiment dalšího zboží, hypermarkety průmyslového zboží, nábytku a zahradnického zboží (HYPP), např. OBI, Baumax, Bauhaus, Hornbach, Asko, Möbelix, Jysk, sledovali jsme také shluky „kójoyých“ oděvních obchodů pod jednou střechou (HYPO), např. IGY, Mercury a další, dále propojení supermarketů nepotravinářského zboží do jednoho objektu (HYPR) a vše jsme doplnili o supermarkety potravin (SUP), např. v řetězci Lidl, Penny a dalších. U posledně jmenovaných zařízení ovšem nejde o samoobsluhy potravin Coop nebo Flop, které lze nalézt i v nestřediscích.

Přítomnost *zařízení bank a pošt* jsme nejprve sledovali prostřednictvím existence bankovních poboček jednotlivých bank působících v Česku (BANK; u nižších středisek se jednalo především o pobočku České spořitelny). Pro vymezení nejnižších středisek jsme do

hodnocení zavedli přítomnost bankomatu (BAN), který zajišťuje nejzákladnější bankovní službu – výdej peněz. S problematikou bankovníctví souvisí pošty (POŠ), které také poskytují finanční služby pro obyvatele. Donedávna byly pošty i v nestřediscích, ale v posledních letech dochází k významné územní redukci pošt.

Nakonec jsme do obslužné vybavenosti středisek zahrnuli i významnější *zařízení kultury a sportu* – Tabulka 2. Rozlišovali jsme divadlo se dvěma a více scénami (DIV2) a divadlo s jednou scénou (DIV1), v obou případech se jednalo o divadlo s profesionálními soubory. Vyloučili jsme přítomnost různých kulturních domů, protože nebylo zřejmé, jak často fungují a jaký repertoár nabízejí. Vyloučili jsme i kina. Ze zařízení církví nám přišla pro život obyvatel důležitá fungující a obsazená fara (FARA). Mnoho farností je obsluhováno na dálku a ty jsme jako obsazenou faru nepovažovali. Ze sportovních zařízení jsme nakonec ponechali pouze krytý plavecký bazén (KBA) a krytou ledovou plochu (KLP), které slouží jak sportovcům, tak i veřejnosti.

Tabulka 2 Sledované druhy zařízení služeb pro obyvatele v sídelních střediscích (2018)

<p>Zařízení administrativy: KRÚ – krajský úřad, KRS – krajský soud, OS – okresní soud, KÚ – katastrální úřad, FÚ – finanční úřad, ÚP – úřad práce, ORP – obec s rozšířenou působností, SÚ – stavební úřad, PČR – policie ČR</p>
<p>Zařízení školství: UNIV – vysoká škola, GYM – gymnázium, SŠ – střední škol, ZUŠ – základní umělecká škola</p>
<p>Zařízení zdravotnictví: NEMK3 – krajská nemocnice, NEM2 – běžná nemocnice, LDN – léčebna dlouhodobě nemocných, OL – odborní lékaři, LÉK – lékárna</p>
<p>Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží: HYP – hypermarket potravin, HYPP – hypermarket průmyslového zboží, HYPO – oděvní centrum, HYPR – shluk nepotrav. supermarketů, SUP – supermarket potravin</p>
<p>Zařízení bank a pošt: BANK – pobočky bank a spořitelén, BAN – bankomat, POŠ – pošta</p>
<p>Zařízení kultury a sportu: DIV2 – divadlo se 2 a více scénami, DIV1 – divadlo s jednou scénou, FARA – obsazená fara, KBA – krytý plavecký bazén, KLP – krytá ledová plocha</p>

Poznámky: Většina zařízení služeb získala za přítomnost 1 bod, ovšem NEMK3 = 3 body z důvodu významu, NEM2 = 2 body z důvodu významu, DIV2 = 2 body z důvodu významu, ale BAN = 1 bod za všechny bankomaty. Podtržená zkratka – 1 zařízení = 1 bod, 2 zařízení = 2 body, 3–4 zařízení = 3 body, 5–8 zařízení = 4 body, 9–16 zařízení = 5 bodů, 17+ zařízení = 6 bodů. Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Zdroj: Vlastní výběr sledovaných druhů služeb.

Většina zařízení sledovaných druhů služeb pro obyvatele přinesla sídelnímu středisku 1 bod. Pouze v případě přítomnosti NEMK3 jsme zapisovali 3 body, u NEM2 se jednalo o 2 body a u DIV2 se jednalo také o 2 body (důvodem byl význam těchto zařízení). Pokud bylo v sídelním středisku více bankomatů, tak jsme zapisovali pouze 1 bod (toto zařízení bylo důležité u středisek nižší významnosti a důležitá byla přítomnost alespoň jednoho zařízení). U vysokých škol, gymnázií a středních škol, stejně tak u některých zařízení prodeje a u poboček bank, jsme zohlednili výskyt více zařízení těchto druhů služeb v jednom sídelním středisku, neboť přinášejí větší rozmanitost nabídky. Zároveň jsme ale nechtěli, aby tato zařízení přinesla významnějším střediskům extrémní bodový zisk. Výsledkem byl kompromis: 1 zařízení = 1 bod, 2 zařízení = 2 b., 3–4 zařízení = 3 b., 5–8 zařízení = 4 b., 9–16 zařízení = 5 b., 17+ zařízení = 6 b.

Obslužný význam potenciálního sídelního střediska byl dán součtem bodů za sledované služby, tak jak je popsáno výše. Nejprve jsme do hodnocení zahrnuli všechny ORP, poté všechny POÚ a následně všechny další obce/sídla s 500 a více obyvateli. Za potenciální sídelní střediska jsme z hlediska obslužné vybavenosti považovali ty obce/sídla, které získala alespoň 1 bod. Zvláštním případem je Lipno nad Vltavou, ve kterém je významný cestovní ruch (příznivé ovlivnění služeb pro obyvatele cestovním ruchem zmiňuje také Bernard 2012). V této obci funguje bankomat, pobočka banky, pošta, obvodní oddělení policie ČR, je zde lékárna, a dokonce i krytý bazén. Ale vzhledem k tomu, že tato zařízení většinou slouží návštěvníkům, navíc hlavně v sezóně, a vzhledem k tomu, že Lipno nad Vltavou je populačně malé, má malou dojízdku

a relativně malý počet spojů veřejné dopravy, Lipno nad Vltavou jsme ze souboru sídelních středisek vyloučili. Podobně jsme postupovali u obce/sídla Strážný, kde je bankomat. Stejně tak jsme do hodnocení nezahrnuli suburbánní obce (Ouředníček a kol. 2018, včetně výjimek) ležící do 10 km od ORP, i když se v nich nalézal bankomat nebo pošta.

Trojměstí územně navazujících měst Tábora, Sezimova Ústí a Plané nad Lužnicí jsme hodnotili jako jedno sídelní středisko nazvané Tábořské trojměstí. Podobně jsme sloučili i Český Krumlov a Větrní do jednoho sídelního střediska s názvem Krumlovské dvojměstí. Výsledný seznam potenciálních sídelních středisek uspořádaný podle jejich obslužné vybavenosti lze nalézt v Tabulce 7.

Jako druhou charakteristiku používanou při vymezení sídelních středisek jsme použili *počet obyvatel* (v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje v roce 2018), respektive populační význam sídelního střediska. Tento počet obyvatel je také důležitý při vymezení sídelních středisek, protože obyvatelé střediska také poptávají služby ve středisku, a zvyšují tak

jeho význam (také Hampl 2005 zvažoval populační význam středisek). V době zpracovávání bakalářské práce byla k dispozici data o počtu obyvatel v obcích k 31. 12. 2017, resp. k 1. 1. 2018 – ČSÚ (2018d). Problémem ovšem bylo, že obce sídelních středisek jsou obvykle příliš rozsáhlé, když zahrnují vedle města, městyse či střediskového venkovského sídla také administrativně připojená, ale územně oddělená venkovská sídla, která by neměla být součástí sídelního střediska. Proto jsme populační význam sídelního střediska vztahovali k samotnému sídelnímu středisku vymezenému geograficky jako geografické sídlo – jako součet stavebně souvisejících částí tohoto sídla – Tabulka 8.

Bylo proto třeba získat údaje o počtu obyvatel za části obce, které umožňují geografická sídla vytvořit. Tyto údaje jsou ale k dispozici jen při sčítání obyvatel, přičemž poslední sčítání obyvatel proběhlo v březnu roku 2011, což už je dost dlouhá doba. Postupovali jsme tak, že jsme procentní podíly počtu obyvatel v částech obce při Sčítání 2011 (ČSÚ 2013a) použili při rozdělování počtu obyvatel v obci z průběžné registrace ke konci roku 2017 do jednotlivých geografických sídel.

I v případě populačního významu sídelního střediska jsme mezi hodnocená sídla nezahrnuli populačně velké suburbánní obce ležící do 10 km od ORP (Dobrá Voda 2 781 obyvatel, Rudolfov 2 350, Srubec 2 199, Včelná 2 113, Boršov n. V. 1 829, Borek 1 587, Hrdějovice 1 520, Roudné 1 250, Staré Hodějovice 1 234, Litvínovice 1 212), tak jak tyto suburbánní obce vymezili Ouředníček a kol. (2018), včetně výjimek. Rovněž Tábořské trojměstí je součtem obyvatel Tábora, Sezimova Ústí a Plané nad Lužnicí, stejně tak Krumlovské dvojměstí zahrnuje Český Krumlov a Větrní. Výsledný seznam potenciálních sídelních středisek uspořádaný podle jejich populačního významu lze nalézt v Tabulce 8.

Jako třetí charakteristiku používanou při vymezování potenciálních sídelních středisek jsme použili *počet dojíždějících za prací a studiem* (do potenciálního sídelního střediska Jihočeského kraje v roce 2011). K dispozici bohužel nejsou aktuální údaje, pouze dojížděková data ze Sčítání 2011 (ČSÚ 2013b). Dalším problémem je skutečnost, že při Sčítání v roce 2011 mnoho obyvatel nechtělo tuto dojížděku přiznat, přitom ale dojíždělo za prací či studiem (důkazem je skutečnost, že došlo k významnému poklesu dojížděky mezi Sčítáními 2001 a 2011, což není reálné). Třetí problém spočívá v tom, že se vykazuje pouze dojížděka přes hranici obce, nikoliv mezi všemi geografickými sídly, tedy i v rámci obce. I přes tyto nedostatky jsme tuto charakteristiku použili. Sledovali jsme pouze dojížděku do potenciálních sídelních středisek. Nezohledňovali jsme vyjížděku z těchto středisek (nebývá velká). Nejprve jsme zařadili střediska s největší dojížděkou a postupně jsme se dostali až na úroveň zhruba 100 dojíždějících do

střediska (následně jsme ještě přidali potenciální sídelní střediska zahrnutá do středisek dříve při sledování obslužného a populačního významu, která ale měla nižší dojížděku).

I v případě dojížděky jsme mezi hodnocená sídla nezahrnuli suburbánní obce s velkou dojížděkou ležící do 10 km od ORP (Rudolfov 248 dojíždějících, Litvínovice 243, Hrdějovice 205, Dubné 198, Planá u ČB 171, Boršov nad Vltavou 168, Chotoviny 161, Slapy 152, Radošovice 134, Těšovice 127 a Borek 125). Tábořské trojměstí je součtem dojížděky do Tábora, Sezimova Ústí a Plané nad Lužnicí, od kterého jsme odečetli dojížděku mezi těmito městy. Krumlovské dvojměstí zahrnující Český Krumlov a Větrní, bylo z hlediska dojížděky vypočítáno analogicky. Výsledný seznam potenciálních sídelních středisek uspořádaný podle počtu dojíždějících lze nalézt v Tabulce 9. Data o dojížděce za práci a modelovaná dojížděka za službami byly hlavními kritérii vymezení mikroregionálních středisek a sociálně-geografických mikroregionů v pracích M. Hampla a jeho spolupracovníků (Hampl, Ježek, Kühnl 1983; Hampl, Gardavský, Kühnl 1987; Hampl 2005; Hampl, Marada 2015).

Čtvrtá charakteristika byla naplněna údaji o počtech spojů autobusů a vlaků směřujících do potenciálního sídelního střediska s využitím z databáze integrovaného dopravního systému – IDOS (2018) – *počet spojů veřejné dopravy* (v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje v roce 2018). Sledovali jsme spoje jezdící v pracovní středu mimo školní prázdniny anebo jiné svátky. Vlakový spoj byl roven spoji autobusovému. Na webových stránkách IDOSu, jsme otevřeli ikonu „jízdni řády v PDF“, vybrali jsme buď „autobusové“ nebo „vlakové“ spoje, do kolonky „města a obce“ jsme zadali předpokládané sídelní středisko a otevírali jsme jízdni řády jednotlivých linek a počítali v nich sledované spoje, které vstupují do střediska z jeho okolí. U dálkových spojů jsme zohlednili ty, které při dojezdu do střediska zastavují v blízkých sídlech. Součtem těchto spojů byl vytvořen údaj „počet spojů veřejné dopravy směřujících do sídelního střediska“. Do tohoto sčítání jsme nezahrnuli spoje městské hromadné dopravy, i když vyjížděly přes hranice městského sídla do okolních suburbií (protože tato propojení jsou velmi krátká a těchto spojů je velké množství).

Sečetli jsme počty spojů Tábora, Sezimova Ústí a Plané nad Lužnicí a vykázali je u Tábořského trojměstí. Podobně jsme postupovali u Krumlovského dvojměstí (Český Krumlov + Větrní). Výsledky sčítání spojů veřejné dopravy směřujících do potenciálních sídelních středisek lze nalézt v Tabulce 10.

Celkový význam a hierarchie sídelních středisek

K dispozici jsme měli hodnoty čtyř charakteristik pro vymezení sídelních středisek (obslužný význam střediska, populační význam střediska, počet dojíždějících za práci a studiem

do střediska, počet spojů veřejné dopravy směřujících do střediska). Abychom mohli tyto rozdílné hodnoty vzájemně porovnávat, bylo třeba je převést na bodové hodnoty v rozpětí 1–100 bodů. Chtěli jsme postupovat tak, že nejvyšší hodnota v každé charakteristice obdrží 100 bodů a další hodnoty u dalších potenciálních sídelních středisek obdrží pomocí trojčlenky příslušné body. Původně jsme uvažovali, že 100 bodů přidělíme Českým Budějovicím (ve všech čtyřech charakteristikách měly nejvyšší hodnoty), ovšem České Budějovice byly před dalším sídelním střediskem Jihočeského kraje (Táborské trojměstí) až s příliš velkým náskokem. Proto jsme 100 bodů přidělili Táborskému trojměstí, které bylo ve všech čtyřech charakteristikách, v jejich hodnotách, na druhém místě. České Budějovice jsme ale nechali vpředu, protože byly nezpochybnitelným nejvýznamnějším sídelním střediskem Jihočeského kraje (jsou mezoregionálním sídelním střediskem). Následně jsme ze čtyř bodových hodnot (Tabulka 11) spočítali průměrnou bodovou hodnotu (celkový význam) jednotlivých (potenciálních) sídelních středisek – Tabulka 4. Neuplatnili jsme tedy váhy jednotlivých charakteristik, považovali jsme je za stejně významné. Tato průměrná bodová hodnota následně sloužila jako hlavní kritérium pro určení typů a subtypů sídelních středisek.

V dalším kroku bylo třeba stanovit rozhraní mezi jednotlivými typy sídelních středisek. V české sídelně-geografické literatuře, jejíž vůdčí osobou byl a stále je prof. Martin Hampl (Hampl a kol. 1987; Hampl 2005; Hampl, Marada 2015), je nastavena následující hierarchie sídelních středisek České republiky – makroregionální sídelní středisko (Praha; 1,3 mil. obyvatel), mezoregionální sídelní střediska (téměř všechna krajská města; 70 tisíc až 380 tisíc obyvatel) a mikroregionální sídelní střediska (bývalá okresní města + několik dalších měst; obvykle nad 10 tisíc obyvatel). M. Hampl existenci těchto typů sídelních středisek odůvodnil na základě výpočtů populační velikosti, počtu pracovních příležitostí a dojížděče za prací do těchto středisek a také na základě populační velikosti zázemí těchto středisek.

Relativně nedávno byl administrativně ustanoven soubor obcí s rozšířenou působností (ORP), který je poněkud širší, než je soubor Hamplových mikroregionálních sídelních středisek (v jižních Čechách jsou těmito ORP například i Vodňany, Trhové Sviny, Blatná, ...; jde o města většinou nad 4,5 tisíce obyvatel v geografickém vymezení). Existuje tedy alternativa rozšířeného souboru mikroregionálních sídelních středisek. Tuto rozšířenou variantu mikroregionálních středisek použili ve své práci i Kubeš, Kraft (2011) a bude použita i v této bakalářské práci. Mikroregionální sídelní střediska budou v této bakalářské práci poskytovat pro své obyvatele a pro obyvatele svého zázemí základní služby pro obyvatele (typu gymnázium a další střední škola, odborní lékaři, supermarket potravin), pracovní příležitosti (ve službách a v průmyslových

podnicích) a dopravní služby (když tato mikroregionální sídelní střediska slouží jako základní uzly/huby veřejné autobusové, případně i železniční dopravy osob), respektive budou mít dostatečný bodový zisk v těchto charakteristikách.

Poměrně neprobádaná je v České republice hierarchie nižších sídelních středisek, než jsou střediska mikroregionální. V práci Kubeš, Pahorecká (2000) jsou tato nižší sídelní střediska v podobě malých měst a městysů označena jako subregionální střediska. Administrativně nedávno ustanovené obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ) jsou také na úrovni těchto nižších než mikroregionálních sídelních středisek. Je také možné vzpomenout na střediska osídlení místního významu (SOMV) vytvářená v rámci Střediskové soustavy osídlení (viz např. Kalecký 2012).

Tato bakalářská práce vytvořila poměrně objektivní nástroj pro vymezení různých významných sídelních středisek, když měřila význam těchto středisek pomocí výše zmíněných čtyř charakteristik. Tento postup umožnil vyhledat odstupy v celkovém bodovém zisku (i v bodových ziscích jednotlivých charakteristik) a pomocí těchto odstupů ohraničit hierarchické typy sídelních středisek Jihočeského kraje, i jejich subtypy – Tabulka 4. Po několikerém ladění charakteristik a následných výpočtech bodů s projevujícími se bodovými odstupy mezi sídelními středisky jsme ustanovili následující hierarchické typy sídelních středisek – **mezoregionální sídelní středisko**, **mikroregionální sídelní střediska** (v rozšířeném souboru – viz výše), maloměstská sídelní střediska (většinou malá města s 2 500–4 500 obyvatel v geografickém vymezení), městysová sídelní střediska (většinou městyse, s 1 000–3 000 obyvateli v geografickém vymezení) a ještě venkovská sídelní střediska (dřívější středisková venkovská sídla). Maloměstská střediska jsme pracovně označili jako **nano sídelní střediska**, městysová jako **piko sídelní střediska** a venkovská jako **femto sídelní střediska**. Tato nano, piko a femto sídelní střediska se mohou nacházet v suburbánním zázemí mikroregionálních (a vyšších) sídelních středisek, většina jich leží v semiperiferním zázemí těchto středisek, a ještě další se nacházejí v periferních oblastech – viz další kapitola. Sídelní střediska n úrovně mají současně funkci sídelních středisek n-1 úrovně, n-2 úrovně atd.

Určitým problémem se jevílo dolní ohraničení sídelních středisek. Jednalo se o to, která obec, resp. sídlo, bude posledním sídelním střediskem a která obec (sídlo) již bude nestřediskem. Další komplikací byla existence suburbánních obcí s vysokými hodnotami počtu obyvatel, někdy i dojížděky a počtu spojů ležících do 10 km od ORP – viz diskuze výše. Existenci femto sídelních středisek jsme také rozvažovali nad mapou Jihočeského kraje. Nakonec jsme ze souboru

potenciálních sídelních středisek vyřadili uvedené suburbánní obce, a ještě Hamr. Typy a subtypy sídelních středisek Jihočeského kraje jsou znázorněny v Mapě 8.

Uvnitř skupin mikroregionálních, i nano, piko a femto sídelních středisek, existovaly značné bodové rozdíly (Táborské trojměstí x Trhové Sviny – mikroregionální; Bechyně x Vyšší Brod – nano; Nové Hrady x Horní Planá – piko; Ševětín x Chvalšiny – femto) – Tabulka 4. Proto jsme uvnitř těchto hierarchických typů středisek vytvořili subtypy na základě odstupů v celkovém bodovém zisku i dílčích bodových zisků – velmi silné, silné, slabé a velmi slabé mikroregionální, nano, piko či femto sídelní středisko – Tabulka 4.

4.2 Vymezení periferních, semiperiferních a suburbánních obcí a periferních oblastí

Jak jsme uvedli výše v teoretické kapitole 2.4, periferní území (obce) vymežeme na základě jejich časové odlehlosti prostřednictvím spojů veřejné dopravy od mikroregionálních sídelních středisek. Je to běžně používaný postup při vymezení periferií v České republice – Kubeš, Kraft (2011), Hladík, Mulíček (2014), Bernard, Šimon (2017) a Šimon (2017). Bylo tedy třeba vrátit se k databázi IDOS (2018) a prověřovat dobu strávenou na cestě v autobusových a vlakových spojích mezi obcí (která není mikroregionálním sídelním střediskem) a mikroregionálním střediskem (měřeno k jeho středu, většinou k autobusovému nádraží). Jako referenční den jsme zvolili pracovní středu mimo školní prázdniny, byly to pracovní středy v září roku 2018. Protože jsme pracovali v rámci Jihočeského kraje na úrovni obcí, museli jsme vyhodnocovat dopravní spoje ve vztahu k sídlu s obecním úřadem v dané obci. Připouštěli jsme existenci zastávky do 1 km od sídla s obecním úřadem obce.

Soustředili jsme se na ranní spoje vyjíždějící v čase 5:00 až 7:50 a přímo směřující do mikroregionálního sídelního střediska. Pokud doba strávená na cestě do mikroregionálního sídelního střediska přesáhla 30 minut, potom byla obec zařazena mezi *periferní obce*. Stejně, a u významnějších mikroregionálních sídelních středisek vyšší doby strávené na cestě aplikovali Kubeš, Kraft (2011). Mezi periferní obce byly zařazeny také ty obce, které neměly alespoň dva ranní přímé spoje do mikroregionálního sídelního střediska. Analogicky jsme postupovali u návratových spojů vyjíždějících z mikroregionálního sídelního střediska mezi 13:00 až 18:00. Ranní spoje ve výše uvedeném časovém rozpětí vozily pracující a žáky do mikroregionálních sídelních středisek a návratové spoje v uvedeném časovém rozpětí umožňovaly těmto pracujícím a žákům návrat do jejich bydliště. Nezvažovali jsme městskou hromadnou dopravu, která byla vždy časově kratší než 30 minut. Tímto způsobem byly vymezeny poměrně rozsáhlé *periferní*

oblasti složené z periferních obcí podél státní hranice, na rozhraní krajů, méně často uvnitř Jihočeského kraje. Některé periferní obce (zvláště ležící mimo hlavní komunikace) ležely i poměrně blízko mikroregionálních sídelních středisek – Mapa 8.

Pokud spolu sousedily alespoň 3 (výjimečně 2) periferní obce a rozloha tohoto spojení obcí přesáhla 50 km², potom jsme toto spojení obcí vymezili jako periferní oblast. Podobně jako v práci Kubeš, Kraft (2011) byly tyto periferní oblasti typově rozlišeny na *pohraniční, mezikrajské a vnitrokrajské periferní oblasti* – Mapa 8.

Zbývající obce měly lepší (časově kratší) dostupnost spoji veřejné dopravy do mikroregionálních sídelních středisek – alespoň dva přímé ranní spoje a alespoň dva přímé návratové spoje trvaly 30 minut a méně.

Následně jsme ještě vymezili *suburbánní obce* v zázemí mikroregionálních sídelních středisek. Využili jsme nejnovější verzi vymezení suburbánních obcí v mapě Ouředníček a kol. (2018) zaznamenávající stav v roce 2016. Uskutečnili jsme jen drobné úpravy tohoto vymezení – přidali jsme Chotoviny, Radošovice, Slapy a Těšovice, u kterých jsme měli informace o jejich značné suburbanizaci. Obce, které nebyly mikroregionálními sídelními středisky, suburbánními obcemi a periferními obcemi, se staly *obcemi semiperiferními*. Jak jsme již uvedli výše, nano, piko a femto sídelní střediska mohly být suburbánními, semiperiferními a periferními obcemi.

4.3 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti v obcích a celkové hodnocení rozvinutosti

Vyhodnocování sociálně-populační rozvinutosti (stability) obcí je dávným tématem geografických výzkumů. Bakalářská práce při výběru indikátorů sociálně-populační rozvinutosti částečně vychází z článku Kubeš, Kraft (2011), ve kterém autoři použili jako indikátory tyto ukazatele: index dlouhodobého a také krátkodobého vývoje počtu obyvatel, podíl dětí a podíl seniorů, míru registrované nezaměstnanosti, podíl obyvatel s dokončeným středoškolským vzděláním a intenzitu bytové výstavby. V novém projektu katedry geografie PF JU, jehož součástí je i tato bakalářská práce, jsme se při výběru indikátorů inspirovali výše uvedenými indikátory a také např. indikátory z práce Musil, Müller (2008). Celkem jsme stanovili devět indikátorů (ukazatelů), které měly indikovat populační, ekonomickou a sociální rozvinutost v periferních a dalších polohových typech obcí – Tabulka 3.

Prvním a druhým zvoleným indikátorem byly indexy vývoje počtu obyvatel v obci – *index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1990–2017* a *index krátkodobého vývoje počtu obyvatel 2007–2017*. Statistické údaje pro výpočet těchto indexů jsme čerpali z Databáze

demografických údajů za obce od Českého statistického úřadu (ČSÚ 2018b). Vývoj počtu obyvatel je klasickým indikátorem rozvinutosti (stability) obcí. Pokud je obec dlouhodobě výrazně depopulační, potom to většinou znamená odstěhovávání obyvatel a zhoršování demografické struktury v obci. První index vyhodnocuje celé transformační období, druhý se zaměřuje na poslední desetiletí.

Dalším sledovaným indikátorem byla **přirozená bilance obyvatel 2013–2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel** obce. I pro výpočet tohoto indikátoru jsme použili data z výše uvedené databáze ČSÚ (2018b). Přirozenou bilanci jsme počítali za období od roku 2013 do roku 2017, když jsme sečetli data o přirozeném přírůstku/úbytku v obci za tyto roky a následně jsme tento součet relativizovali na 1 000 obyvatel obce v roce 2017. Vysoké přirozené přírůstky obyvatel ukazují zdravou demografickou strukturu obce s mladými rodinami s dětmi. Dále jsme využili indikátor **migrační bilance obyvatel 2013–2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel** obce, když jsme, analogicky jako u přirozené bilance, sečetli data o migračním přírůstku/úbytku v obci od roku 2013 do roku 2017 a poté je relativizovali na 1 000 obyvatel obce v roce 2017. Kladné migrační saldo obce je znakem přitažlivosti obce, a tedy i její kvality, která přitahuje migranty.

Pátým a šestým indikátorem jsou indikátory věkové struktury obyvatelstva obcí. Jedná se o **podíl dětí 0–14 let v roce 2017** na celkovém počtu obyvatel obce a o **podíl seniorů 65+ let v roce 2017** na celkovém počtu obyvatel obce. Indikátory věkové struktury obyvatel použili např. Bernard (2012) nebo Šimon (2017). Údaje potřebné k výpočtu hodnot těchto indikátorů jsou dostupné ve Statistickém průvodci obcemi Jihočeského kraje – 2018 (ČSÚ 2018b). Podíl dětské a seniorské populace na celkovém počtu obyvatel obce je jedním z velmi důležitých indikátorů, které mají vliv především na budoucí vývoj obce. Česká populace většinou stárne, podíl mužů, a zvláště žen ve věku 65+ let výrazně narůstá. Nadprůměrný podíl seniorů je v této metodice považován za problém, nicméně důležité je, aby v obci byl alespoň průměrný podíl dětí.

Jediným indikátorem, u kterého nastal problém s aktuálností dat, je indikátor **podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011** v obci. Jde o indikátor, který bývá datově zjišťován pouze při sčítání lidu, domů a bytů. Poslední takové sčítání proběhlo v březnu roku 2011, a proto tato data. Potřebná data byla získána z pobočky ČSÚ v Plzni – ČSÚ (2011). Také Musil, Müller (2008) nebo Šimon (2017) indikovali vysokoškolskou vzdělanost.

Předposledním sledovaným indikátorem sociálně-populační rozvinutosti obcí je **míra výstavby bytů mezi lety 2008–2017 na 1 000 obyvatel** v obci (v roce 2017). Data k výpočtu

tohoto indikátoru jsme čerpali ze Statistického průvodce obcemi (ČSÚ 2018c). Pokud lidé staví rodinné domy v sídlech obce, potom je to znak určité kvality a stability obce. Lidé by neinvestovali do rodinného domu tam, kde by se necítily dobře. Zároveň to, že si mohou dovolit vystavět nový rodinný dům, je znakem jejich ekonomické úrovně.

Nakonec jsme ještě sledovali *počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let* v obci v roce 2017. Potřebná data jsme získali z dříve zmíněného zdroje – ČSÚ (2018c). Uskutečnili jsme součet fyzických osob a obchodních společností, a relativizovali jsme ho na počet obyvatel ve věku 15 až 64 let. Míra podnikavosti obyvatel je jedním ze znaků rozvinutosti, kvality a stability obce. Je ale třeba vidět určité nedokonalosti tohoto indikátoru, resp. jeho dat, protože zvláště na venkově mohou být drobní podnikatelé nezaměstnávající další pracovníky a často vykazující nízkou aktivitu. Indikátor tohoto typu je často používán v západoevropských studiích – např. Agarwal a kol. (2009).

Tabulka 3 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti v obcích a oblastech

1. Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991–2017
2. Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007–2017
3. Přirozená bilance obyvatel 2013–2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel
4. Migrační bilance obyvatel 2013–2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel
5. Podíl dětí 0–14 let v roce 2017
6. Podíl seniorů 65+ let v roce 2017
7. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011
8. Míra výstavby bytů mezi lety 2008–2017 na 1000 obyvatel
9. Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let

Zdroj: Vlastní stanovené indikátory, které budou postaveny na datech z ČSÚ (2011, 2018a, 2018b, 2018c).

Hodnoty všech výše uvedených indikátorů u všech obcí Jihočeského kraje je možné nalézt v Tabulce 12. Pro lepší přehlednost byla tato tabulka rozdělena podle okresů. Jednotlivé obce jsou označeny podle jejich typů (mikroregionální sídelní střediska, suburbánní obce, semiperiferní obce, periferní obce, obce nano, piko a femto sídelních středisek).

Za nerozvinutost (nestabilitu) obce v rámci sledovaného indikátoru jsme považovali stav, kdy hodnota tohoto indikátoru ležela v poslední čtvrtině hodnot uspořádaných podle rozvinutosti (stability), tedy v posledním kvartilu těchto hodnot. Hodnoty posledního kvartilu u všech devíti indikátorů jsou v Tabulce 12 obarveny.

5. Sídelní střediska, periferní, semiperiferní a suburbánní obce jižních Čech a jejich rozvinutost

5.1 Mikroregionální (městská) a nano (maloměstská) sídelní střediska

Čtyři charakteristiky pro vymezení sídelních středisek

Stěžejním krokem při vymezení sídelních středisek bylo zjištění hodnot čtyř sledovaných charakteristik těchto středisek a vypočítání celkového bodového zisku těchto středisek. První sledovanou charakteristikou byl *počet vybraných druhů zařízení služeb pro obyvatele* (v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje v roce 2018) – Tabulka 7. Vytvořili jsme si seznam potenciálních sídelních středisek, do kterého jsme zahrnuli všechna ORP a ještě další města, městečka a městyse, a u nich jsme hledali vybrané druhy zařízení služeb, eventuálně i počet těchto zařízení, tak jak jsou uvedeny v Tabulce 7. Vše jsme převedli na bodový zisk za sledovanou charakteristiku obslužné vybavenosti. Do hodnocení se dostalo 79 potenciálních sídelních středisek Jihočeského kraje – Tabulka 7.

Krajské město *České Budějovice* obsadilo v obslužné vybavenosti první místo (celkem 51 bodů za služby). To se dalo očekávat vzhledem k existenci úřadů s krajskou působností, vysokých škol a hypermarketů. K dispozici máme údaj o obslužné vybavenosti krajského města Plzně (Podlešáková 2019). Plzeň získala stejnou metodikou 58 bodů, tedy o něco více než České Budějovice, což je pochopitelné vzhledem k větší populační velikosti Plzně. Druhým nejvýznamnějším potenciálním sídelním střediskem se ve sledovaném ohledu stalo *Táborské trojměstí*, které získalo celkem 36 bodů. Oproti krajskému městu České Budějovice zde samozřejmě chybí úřady s krajskou působností. Už zde není vysoká škola ani divadlo se stálou scénou, také středních škol a bank je zde méně. Táborské trojměstí je vybaveno hypermarkety.

V Tabulce 7 následují další potenciální sídelní střediska s poměrně dobrou obslužnou vybaveností. Jedná se o *Písek* (31), *Jindřichův Hradec* (30), s odstupem *Krumlovské dvojměstí* (27), *Strakonice* (27) a *Prachatic* (26). Bodový zisk „Českého Krumlova“ je překvapující, ještě větším překvapením je bodový zisk Prachatic. Jsou to sice bývalá okresní města, ale populačně malá. Český Krumlov získává další body díky některým službám pro turisty.

Následuje skupina potenciálních sídelních středisek s bodovým ziskem 16–22 bodů za služby, která čítá 10 sídel v pořadí – *Vimperk*, *Dačice*, *Třeboň*, *Vodňany*, *Soběslav*, *Týn nad Vltavou*, *Milevsko*, *Blatná*, *Kaplice* a *Trhové Sviny*. Jde o zbývající ORP Jihočeského kraje. Z pohledu obslužné vybavenosti se tedy zdá, že ustanovení ORP ve sledovaném kraji bylo

správné. Ve všech těchto střediscích jsou základní úřady (finanční, pracovní, stavební, ORP), všude jsou gymnázia a alespoň supermarkety potravin, je zde také několik poboček bank.

Další skupinu potenciálních sídelních středisek tvoří sídla, která mají 9–14 bodů za služby – celkem 9 sídel (*Bechyně, Volyně, Veselí nad Lužnicí, Hluboká nad Vltavou, Protivín, České Velenice, Volary, Lišov a Vyšší Brod*). Jde o malá města až městečka, která v nedávné minulosti a ani v současnosti nezískala významnější administrativní statut (okresní město, ORP). Často se nacházejí „ve stínu“ (viz Malý 2016) o něco větších měst (Hluboká nad Vltavou, Protivín, Lišov), nebo jsou střediskem venkovských periferií (Volyně, České Velenice, Volary). Vyšší Brod získává více bodů díky cestovnímu ruchu. Tyto sídla disponují například úřadem práce, stavebním úřadem, státní policií, většinou mívají střední odborné učiliště. Firmy jako Lidl nebo Penny do těchto středisek v poslední době lokalizovaly své supermarkety, když si propočítaly nákupní potenciál těchto středisek a jejich spádového zázemí. Církev v těchto střediscích venkova udržuje fungující fary.

Následuje poměrně rozsáhlá skupina sídel s obslužnou vybaveností v rozmezí 4–8 bodů za služby – 24 sídel – Tabulka 7. Ve všech těchto sídlech ještě zůstala pobočka České pošty. Pobočky bank zde většinou nejsou, ale banky zde většinou zřídily bankomat. Novou záležitostí je expanze lékáren do těchto sídel, která snad souvisí se stárnutím zdejší populace. Tato sídelní střediska by se dala označit za městečka (Zliv, Mladá Vožice, Horní Planá, Nová Bystřice, Studená, Netolice, Nové Hrady, Chýnov, Mirovice) nebo městyse v geografickém slova smyslu (např. Borovany, Nová Včelnice, Velešín, Křemže, Vlachovo Březí).

Poslední skupinou potenciálních sídelních středisek podle obslužné vybavenosti jsou ta střediska, která získala 1–3 body za služby. Těchto sídel je největší počet (28). Také v těchto sídlech ještě zůstala pobočka České pošty. Ve větších těchto střediscích lze nalézt také obsazenou faru nebo lékárnou.

Celkem 78 sídel Jihočeského kraje získalo v první polovině roku 2018 alespoň jeden bod za služby. Bodové zisky za obslužnou vybavenost jsme převedli na body v intervalu 0,00–100,00 bodů, když jsme Tábořskému trojměstí (které jsme zvolili za srovnávací) přidělili za 36 původních bodů za služby 100,00 přepočtených bodů. Trojčlenkou jsme vypočítali bodové zisky za služby i u dalších potenciálních sídelních středisek (například Písek získal za 31 bodů 86,11 přepočtených bodů, sídlo s 1 bodem získalo 2,78 přepočtených bodů) – Tabulka 11. Původně jsme chtěli umístit na první bodované místo České Budějovice, ale náskok před Tábořským trojměstím by byl příliš velký.

Druhou sledovanou charakteristikou pro stanovení sídelních středisek Jihočeského kraje byl **počet obyvatel** (v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje 2018). V metodické kapitole je specifikován výpočet tohoto počtu obyvatel za sídlo. Do souboru sledovaných sídelních středisek podle počtu obyvatel jsme zařadili všechna sídla sledovaná podle obslužné vybavenosti, a ještě další populačně velká sídla. Populační rozpětí se pohybovalo v intervalu 346 obyvatel (Temelín, který měl určitou obslužnou vybavenost) – 92 068 obyvatel (*České Budějovice*). Druhým populačně největším potenciálním sídelním střediskem se stalo *Táborské trojměstí* (42 262 obyvatel, také díky připojení Sezimova Ústí a Planá nad Lužnicí), následoval *Písek* (20 099) a *Strakonice* (20 867 obyvatel). V dalším pořadí se umístil *Jindřichův Hradec* (17 899), *Krumlovské dvojměstí* (15 746 + Větřní) a s odstupem *Prachatice* (10306) – Tabulka 8, Tabulka 11. Všechno jsou to bývalá okresní města, ve kterých se v období socialismu vystavěla panelová sídliště pro mnoho obyvatel.

Po této skupině 7 bývalých okresních měst s počtem obyvatel nad 10 000, následuje 10 středisek s 5 000 až 9 999 obyvateli (*Milevsko, Týn nad Vltavou, Soběslav, Třeboň, Vimperk, Kaplice, Vodňany, Veselí nad Lužnicí, Blatná a Dačice*). Další skupiny sídel podle velikosti populace tvoří 18 sídel s 2 000 až 4 999 obyvateli, 31 sídel v rozmezí 1 000 až 1 999 obyvatel. Poslední skupina obsahuje 13 sídel s počtem obyvatel do 999, když posledním sídlem je Temelín. Celkem jsme do Tabulky 11 zařadili 79 potenciálních sídelních středisek podle (přibližného) počtu obyvatel na konci roku 2017. Také zde jsme při udělování bodů vynechali České Budějovice a Táborskému trojměstí jsme za 42 262 obyvatel přiřadili 100,00 bodů a následujícím sídlům odpovídající počet bodů v rozmezí 0,00–100,00 bodů. Písek získal 68,85 bodů, Strakonice 49,38 a Jindřichův Hradec 42,35.

Jako třetí charakteristiku pro vymezení potenciálních sídelních středisek Jihočeského kraje jsme sledovali **počet dojíždějících za prací a studiem** (do potenciálních sídelních středisek Jihočeského kraje v roce 2011). Bohužel, novější data nejsou k dispozici, jde o data za celou obec. Do *Českých Budějovic* (obec) v roce 2011 dojíždělo za prací a studiem 29 699 lidí. Tento údaj je jistě podhodnocený, protože ne všichni dotazovaní při Sčítání 2011 tuto dojíždětku zapsali. Také v tomto případě jsme 100,00 bodů přidělili *Táborskému trojměstí* za 6 195 dojíždějících (nezahrnuli jsme dojíždění mezi městy tohoto trojměstí). Dojíždětky a bodové zisky dalších obcí jsou uvedeny v Tabulce 9 a Tabulce 11. Dojíždětky se pohybovaly v rozmezí 40 (do Loučovic, byly zde zrušeny papírny) až 29 699 (do Českých Budějovic), resp. až 6 195 (do Táborského trojměstí). České Budějovice poskytují pro své okolí velkou nabídku pracovních příležitostí ve službách všeho druhu, je zde několik středně velkých průmyslových podniků zaměstnávajících

stovky pracovníků, do Českých Budějovic dojíždí několik tisíc studentů za středoškolským a vysokoškolským studiem. Řádově menší dojíždka směřovala do Táborského trojměstí, s odstupem pak do *Písku*, *Jindřichova Hradce* a *Strakonice* (zde také významně do průmyslu).

Poslední čtvrtou sledovanou charakteristikou pro vymezení potenciálních sídelních středisek byl **počet spojů veřejné dopravy** (v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje 2018). Do hodnocení vstoupilo 79 potenciálních sídelních středisek s rozpětím počtu spojů (viz metodická kapitola) 13 (Chvalšiny) až 356 (*České Budějovice*). U 10 sídel byl počet středních spojů v rozmezí 100 až 356, u 13 sídel v rozmezí 60 až 99 spojů, u 22 sídel v rozpětí 40 až 59 spojů, u 28 sídel v rozpětí 20 až 39 spojů. Zbývajících 6 sídel mělo od 13 do 19 spojů – viz Tabulka 10. Při bodovém oceňování obdrželo 100,00 bodů *Táborské trojměstí* (310 spojů), následovaly *Strakonice* (2018 spojů a 70,32 bodů), s odstupem *Jindřichův Hradec* a *Písek*, s dalším odstupem *Krumlovské dvojměstí*. Poměrně vysoký počet spojů má *Veselí nad Lužnicí* (102 spojů za 32,90 bodů), které je významnou železniční křižovatkou. Detailní výsledky sledované dopravní vybavenosti podává Tabulka 10 a Tabulka 11.

Pro lepší přehlednost a orientaci ve všech čtyřech sledovaných charakteristikách vymezení potenciálních sídelních středisek, v jejich hodnotách a v jejich bodových ziscích, jsme vytvořili Tabulku 11. Výhodou této tabulky je, že lze porovnávat jednotlivé výsledky všech potenciálních sídelních středisek. Po sečtení čtyř bodových zisků, resp. po jejich zprůměrování (každé charakteristice jsme dali stejnou váhu), jsme získali konečný bodový zisk u každého potenciálního sídelního střediska a tato střediska jsme podle tohoto zisku uspořádali. Objevili se určité rozestupy bodových zisků, které jsme využili při stanovení **hierarchie sídelních středisek** Jihočeského kraje v roce 2018 – Tabulka 4.

Při hierarchizaci (typizaci) sídelních středisek jsme definovali 5 typů těchto sídelních středisek – mezoregionální (velkoměstská) sídelní střediska (*České Budějovice*), mikroregionální (městská) sídelní střediska (17), nano (maloměstská) sídelní střediska (14), piko (městysová) sídelní střediska (11) a femto (venkovská) sídelní střediska (35) – Tabulka 4 a Mapa 7. Následně jsme ještě jednotlivé typy rozčlenili na subtypy – velmi silná, silná, slabá, velmi slabá sídelní střediska určitého typu.

Tabulka 4 Hierarchie sídelních středisek Jihočeského kraje (2018)

Sídelní středisko	Součet bodů ¹	Body 1-100,00 ²	Typ a subtyp sídel. stř.
Velkoměstské středisko (mezoregionální středisko)			
1. České Budějovice ³	-	-	-
Městské středisko (mikroregionální středisko)			
2. Tábořské trojměstí ⁴	400	100,00	velmi silné
3. Písek	281,73	70,43	silné
4. Strakonice	257,22	64,30	silné
5. Jindřichův Hradec	249,77	62,44	silné
6. Krumlovské dvojměstí ⁵	202,65	50,66	slabé
7. Prachovice	161,65	40,41	slabé
8. Dačice	133,24	33,31	velmi slabé
9. Vimperk	124,56	31,14	velmi slabé
10. Třeboň	123,73	30,93	velmi slabé
11. Vodňany	116,45	29,11	velmi slabé
12. Soběslav	115,87	28,97	velmi slabé
13. Milevsko	115,57	28,89	velmi slabé
14. Blatná	113,27	28,32	velmi slabé
15. Kaplice	112,12	28,03	velmi slabé
16. Týn nad Vltavou	107,89	26,97	velmi slabé
17. Veselí nad Lužnicí	99,20	24,80	velmi slabé
18. Trhové Sviny	94,67	23,67	velmi slabé
Maloměstské středisko (nano střediska)			
19. Bechyně	85,00	21,25	velmi silné
20. Volyně	75,18	18,80	silné
21. Protivín	73,04	18,26	silné
22. Hluboká nad Vltavou	70,47	17,62	silné
23. Lišov	56,96	14,24	slabé
24. Mladá Vožice	53,91	13,48	slabé
25. Velešín	53,30	13,33	slabé
26. Borovany	53,18	13,29	slabé
27. České Velenice	50,15	12,54	slabé
28. Volary	49,74	12,43	slabé
29. Netolice	46,09	11,52	velmi slabé
30. Zliv	43,55	10,89	velmi slabé
31. Studená	43,27	10,82	velmi slabé
32. Vyšší Brod	42,83	10,71	velmi slabé
Městysové středisko (piko středisko)			
33. Nové Hrady	39,78	9,95	velmi silné
34. Nová Včelnice	38,76	9,69	silné
35. Suchdol nad Lužnicí	38,29	9,57	silné
36. Nová Bystřice	38,08	9,52	silné
37. Mirovice	36,90	9,23	slabé
38. Slavonice	36,64	9,16	slabé
39. Temelín	36,48	9,12	slabé

40. Chýnov	36,39	9,10	slabé
41. Vlachovo Březí	35,99	9,00	velmi slabé
42. Křemže	35,48	8,87	velmi slabé
43. Horní Planá	34,37	8,59	velmi slabé
Venkovské středisko (femto středisko)			
44. Ševětín	33,33	8,33	velmi silné
45. Čkyně	33,24	8,31	velmi silné
46. Čimelice	31,71	7,93	velmi silné
47. Bernartice	31,55	7,89	velmi silné
48. Ledenice	31,39	7,85	velmi silné
49. Opařany	30,79	7,70	velmi silné
50. Kamenný Újezd	30,67	7,67	velmi silné
51. Katovice	30,11	7,53	velmi silné
52. Kardašova Řečice	29,86	7,46	velmi silné
53. Husinec	28,92	7,23	silné
54. Jistebnice	26,31	6,58	silné
55. Lhenice	26,25	6,56	silné
56. Chlum u Třeboně	22,77	5,69	silné
57. Vacov	22,72	5,68	silné
58. Malšice	22,46	5,62	silné
59. Mirovice	22,29	5,57	silné
60. Kunžak	21,61	5,40	silné
61. Stráž nad Nežárkou	21,52	5,38	silné
62. Zdíkov	21,48	5,37	silné
63. Strmilov	21,32	5,33	silné
64. Lomnice nad Lužnicí	20,92	5,23	silné
65. Horní Stropnice	19,86	4,97	slabé
66. Sedlice	18,58	4,65	slabé
67. Stachy	18,57	4,64	slabé
68. Frymburk	18,31	4,58	slabé
69. Loučovice	17,66	4,41	slabé
70. Kájov	17,41	4,35	slabé
71. Bavorov	17,38	4,34	slabé
72. Dolní Dvořiště	16,18	4,04	slabé
73. Sepekov	15,64	3,91	velmi slabé
74. Benešov nad Černou	15,51	3,88	velmi slabé
75. Deštná	15,44	3,86	velmi slabé
76. Dolní Bukovsko	13,09	3,27	velmi slabé
77. Choustník	13,02	3,25	velmi slabé
78. Chvalšiny	11,01	2,75	velmi slabé
Nestředisko			
79. Hamr	8,99	2,25	-

Poznámky: ¹Součet bodů – součet bodů za přepočtenou obslužnou vybavenost v sídle (2018), populační velikost sídla (2018), dojížděku za práci a studiem do obce (2011) a počet spojů v sídle (2018) – viz metodická kapitola. ²Počet bodů – součet bodů přepočtený na hodnotu 0-100. ³Nestanovovali jsme subtyp mezoregionálního střediska České Budějovice. ⁴Tábořské trojměstí= Tábor + Sezimovo Ústí + Planá nad Lužnicí. ⁵Krumlovské dvojměstí= Český Krumlov + Větřní. Zdroj: viz metod. kapitola.

Mikroregionální sídelní střediska Jihočeského kraje

České Budějovice jsou nezpochybnitelným mezoregionálním sídelním střediskem a současně i mikroregionálním sídelním střediskem. Za další **mikroregionální sídelní střediska** lze označit následující obce v pořadí *Táborské trojměstí, Písek, Strakonice, Jindřichův Hradec, Krumlovské dvojměstí, Prachatice, Dačice, Vimperk, Třeboň, Vodňany, Soběslav, Milevsko, Blatná, Kaplice, Týn nad Vltavou, Veselí nad Lužnicí* a *Trhové Sviny* – Tabulka 4. Jde tedy o všechna ORP doplněná Veselím nad Lužnicí. Ke stejnému výsledku (17 + 1 mikroregionálních sídelních středisek) dospěla i práce Kubeš, Kraft (2011) na základě dat ze začátku nového tisíciletí. Martin Hampl ve své poslední studii zpracované společně s Miroslavem Maradou (Hampl, Marada 2015) ustanovil pouze 12 mikroregionálních sídelních středisek (*České Budějovice, Tábor, Strakonice, Písek, Jindřichův Hradec, Český Krumlov, Prachatice, Dačice, Třeboň, Milevsko, Vimperk a Blatná*) – Mapa 7 a Mapa 8.

Mezi 18 vymezenými mikroregionálními sídelními středisky této bakalářské práce jsou ale významné rozdíly, které se promítají do jejich bodového zisku v Tabulce 4. Značný odstup je mezi *Táborským trojměstím* a *Pískem*. Proto jsme *Táborské trojměstí* označili za velmi silné středisko a *Písek* za středisko silné. *Písek* měl sice určitý náskok nad *Strakonice* a *Jindřichovým Hradcem*, nicméně všechna tato 3 střediska se stala silnými mikroregionálními sídelními středisky.

S odstupem následovalo *Krumlovské dvojměstí* a dále *Prachatice*, obě slabá mikroregionální sídelní střediska. Následovala skupina velmi slabých mikroregionálních sídelních středisek (11) s poměrně malými bodovými rozdíly. *Dačice* mají poměrně rozsáhlé venkovské zázemí, stejně tak *Vimperk*, *Třeboň* posiluje její význam v cestovním ruchu, *Vodňany* posiluje jejich dopravní význam, *Soběslav* má poměrně rozsáhlé venkovské zázemí, *Milevsko*, *Blatnou* a *Kaplici* posiluje existence významnějších průmyslových podniků, *Týn nad Vltavou* získává díky *Jaderné elektrárně Temelín*, *Veselí nad Lužnicí* je významným dopravním uzlem a *Trhové Sviny* mají rozsáhlé venkovské zázemí, ale ztrácejí ve stínu *Českých Budějovic* (o „aglomeračním stínu“ v případě malých měst v okolí Brna píše Malý 2016).

V Mapě 7 je dobře vidět rozmístění mikroregionálních sídelních středisek v prostoru Jihočeského kraje. Je poměrně rovnoměrné, výjimkou je území *Šumavy*, odkud obyvatelé musejí dojíždět do středisek v *Šumavském podhůří*. Poněkud nepřirozeně působí shluk blízkých mikroregionálních sídelních středisek *Soběslavi* a *Veselí nad Lužnicí*, taková je ale realita vycházející z uspořádání významných komunikací.

Nano (maloměstská) sídelní střediska Jihočeského kraje

Abychom mohli rozlišit mikroregionální sídelní střediska a nano sídelní střediska, museli jsme stanovit jejich bodový rozestup. Trhové Sviny, které získali 23,67 přepočtených bodů, stanovily spodní bodovou hranici pro vymezení mikroregionálních sídelních středisek. Určité problémy jsme měli s určením města *Bechyně*, které je populačně poměrně velké (4 856 obyvatel, je tedy větší než Trhové Sviny), ale nemá dostatek bodů za služby (zdejší lázeňství není do hodnocení obslužné vybavenosti započítáno), za dojížděku a za počet spojů. Bechyně se tedy stala prvním maloměstským sídelním střediskem, které jsme označili přívlastkem nano. Následují tato maloměsta (***nano sídelní střediska***) – *Volyně, Protivín, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Mladá Vožice, Velešín, Borovany, České Velenice, Volary, Netolice, Zliv, Studená a Vyšší Brod* – Tabulka 4, Mapa 7 a Mapa 8.

Poslední nano sídelní středisko Vyšší Brod má poměrně výrazný odstup od prvního městysového (piko sídelního střediska). Mezi nano sídelními středisky jsou určité rozdíly (bodový zisk 10,71 až 21,25 přepočtených bodů). Zajímavým nano střediskem je Volyně, hlavně díky vyšší obslužné vybavenosti (pozoruhodná koncentrace středních škol). Významným dopravním střediskem je město Protivín, které o svou vyšší střediskovost přichází díky poloze ve stínu Písku a Vodňan (viz Malý 2016). Zvláštním případem nano střediska je Hluboká nad Vltavou. Je to malé město založené na službách pro cestovní ruch (viz Bernard 2012) a současně jako „noclehárna“ pro pracující v nedalekých Českých Budějovicích. Výše uvedená nano sídelní střediska jsme označili jako velmi silná (Bechyně) a silná – Tabulka 4.

Následuje skupina šesti slabých nano sídelních středisek – Lišov (dopravní funkce, „noclehárna“ pro České Budějovice), Mladá Vožice (důležitá pro blízké venkovské zázemí v periferní oblasti), Velešín (díky průmyslovému významu), Borovany, České Velenice (dopravní a průmyslová funkce) a Volary (důležité pro rozsáhlé venkovské zázemí periferní horské oblasti). Velmi slabými nano sídelními středisky jsou Netolice (původně královské město postižené nevýhodnou polohou na komunikacích), Zliv (město vzniklé za socialismu v souvislosti s uranem, v současnosti „noclehárna“ Českých Budějovic), Studená (nezastupitelné středisko pro okolní periferní venkovské zázemí) a Vyšší Brod (viz Studená a cestovní ruch).

V Mapě 7 jsou pomocí trojúhelníků znázorněna nano sídelní střediska Jihočeského kraje. Jejich rozmístění je krajně nerovnoměrné. Některá leží v blízkém zázemí Českých Budějovic, a tedy v rámci českobudějovické sídelní aglomerace. Jejich význam je umenšen významem krajského města. V prostoru Šumavy leží pouze jedno nano sídelní středisko (Volary). Minimum

takových středisek najdeme ve Středočeské pahorkatině a v jádrovém prostoru jindřichohradeckého okresu.

5.2 Piko (městysová) a femto (venkovská) sídelní střediska

Piko (městysová) sídelní střediska

Horní bodovou hranicí pro vymezení **piko sídelní středisek** Jihočeského kraje se stalo 10,00 přepočtených bodů. Celkem jsme vymezili 11 těchto sídelních středisek – Nové Hradky, Nová Včelnice, Suchdol nad Lužnicí, Nová Bystřice, Mirovice, Slavonice, Temelín, Chýnov, Vlachovo Březí, Křemže a Horní Planá – Tabulka 4, Mapa 7 a Mapa 8. Bodové rozdíly mezi piko sídelními středisky nebyly tak výrazné jako u předchozích typů sídelních středisek. Nové Hradky získaly 9,95 přepočtených bodů a staly se tak „velmi silným“ piko sídelním střediskem. Nové Hradky jsou analogií Netolic, navíc jejich zázemí je pouze poloviční díky jejich poloze na státní hranici s Rakouskem.

S malým odstupem následovaly 3 další „silná“ sídelní střediska – Nová Včelnice, Suchdol nad Lužnicí a Nová Bystřice. Všechna tato střediska mají statut měst, ale v našem pojetí, a i z hlediska počtu jejich obyvatel, jde o městysy. Jako slabá piko sídelní střediska jsme označili Mirovice, Slavonice, Temelín a Chýnov. Je to konglomerát poměrně odlišných městysů zahrnujících venkovský městys, zakonzervované renesanční městečko, jadernou obec Temelín a Chýnov, ležících dopravně blízko Tábora. Poslední skupinou se stala 3 velmi slabá piko sídelní střediska – Vlachovo Březí, Křemže a Horní Planá. Všechna leží v Pošumaví a mají podobný charakter. Také piko sídelní střediska mají v prostoru jižních Čech nerovnoměrné rozmístění – Mapa 7. V práci Kubeš, Pahorecká (2000) byla tato nano a piko sídelní střediska jižních Čech označena jako subregionální centra obslužné vybavenosti.

Femto (venkovská) sídelní střediska Jihočeského kraje

Posledním typem sídelních středisek, která jsme vymezili, jsou **femto sídelní střediska** neboli venkovská sídelní střediska (tzv. „střediskové vesnice“). Takovýchto středisek jsme vymezili celkem 35 – Tabulka 4, Mapa 7 a Mapa 8. Jako „velmi silná“ femto sídelní střediska (9) jsme označili – Ševětín, Čkyni, Čimelice, Bernartice, Ledenice, Opařany, Kamenný Újezd, Katovice a Kardašovu Řečici. Některá z nich mají dokonce statut města (Kardašova Řečice), další jsou administrativně ustanoveným městysem (Ševětín, Ledenice), další jsou pouhými venkovskými obcemi.

Následovala větší skupina „silných“ femto sídelních středisek (12) – Husinec, Jistebnice, Lhenice, Chlum u Třeboně, Vacov, Malšice, Mirovice, Kunžak, Stráž nad Nežárkou, Zdíkov,

Strmilov a Lomnice nad Lužnicí. Prakticky všechna tato střediska ležela na skutečném venkově a byla nejzákladnějším střediskem pro okolní vesnice. Jako slabá femto sídelní střediska jsme označili ta střediska, která se nedostala nad hranici 5,00 bodů. Celkem se jednalo o 8 sídelních středisek – *Horní Stropnice, Sedlice, Stachy, Frymburk, Loučovice, Kájov, Bavorov a Dolní Dvořiště*. Poslední skupinu vytvořilo 6 sídelních středisek, které jsme označili jako velmi slabá femto sídelní střediska – *Sepekov, Benešov nad Černou, Deštná, Dolní Bukovsko, Choustník a Chvalšiny*, u kterých jsme dlouho zvažovali, zda je jako sídelní střediska zařadit.

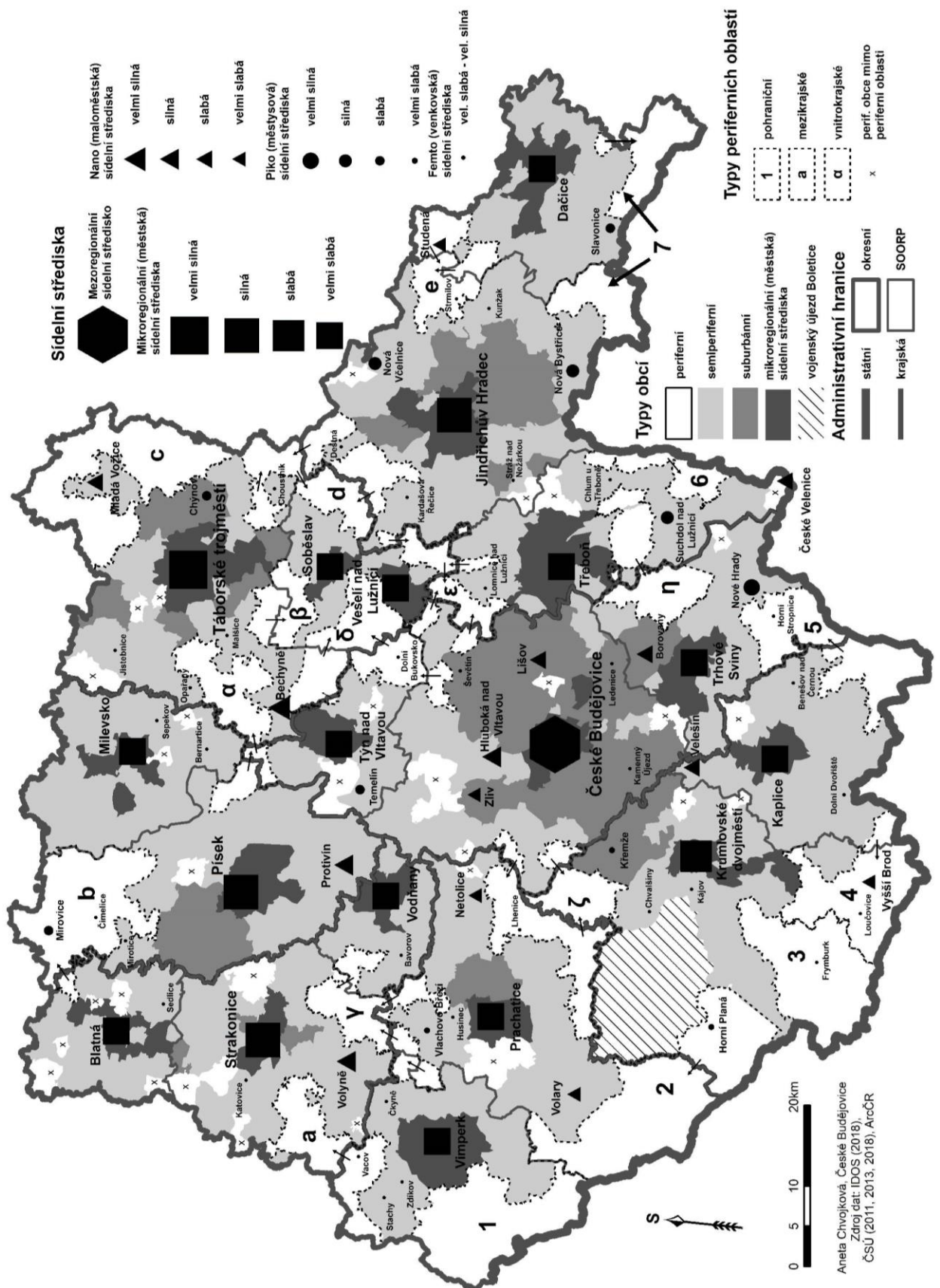
5.3 Periferní, semiperiferní a suburbánní obce a periferní oblasti

Periferní obce a periferní oblasti

Podle metodiky popsané v příslušné metodické kapitole jsme vymezili poměrně rozsáhlá území **periferních obcí** Jihočeského kraje, zejména podél státní hranice a na rozhraní se Středočeským krajem a krajem Vysočina – Mapa 8. Jednalo se o obce s málo přímými spoji do mikroregionálních sídelních středisek, nebo obce s velmi dlouhou dobou v těchto spojích. Celkem se jednalo o 224 periferních obcí, což je 35,90 % obcí z celkového počtu obcí (624) v Jihočeském kraji. Nejvíce periferních obcí bylo zjištěno v okrese Tábor – 60 periferních obcí (54,55 %). Druhý nejvyšší počet periferních obcí byl zjištěn v okrese Strakonice – 39 periferních obcí (34,82 %). Třetím okresem s nejvyšším počtem periferních obcí byl okres Jindřichův Hradec – 36 periferních obcí (33,96 %). Následoval okres Prachatice (28; 43,08 %), Písek (23; 30,67 %), České Budějovice (23; 21,10 %) a Český Krumlov (15; 31,91 %) – Tabulky 12.1 až 12.7. Rozloha těchto obcí zaujímá větší než uvedený procentní podíl, počet obyvatel ale vykazuje nižší procenta.

V metodické kapitole byly také stanoveny parametry pro vymezení **periferních oblastí** Jihočeského kraje (alespoň 3 sousedící periferní obce, minimálně 50 km²). Periferních oblastí jsme v Jihočeském kraji vymezili 19. Rozdělili jsme je do 3 typů – pohraniční (7 oblastí), mezikrajské (5) a vnitrokrajské (7) periferní oblasti – Mapa 8.

Pohraniční periferní oblasti se objevily například na Šumavě v okolí Kvildy (1. Šumava-Kvildsko), Stožce a Horní Plané (2. Šumava-Stožecko) a v okolí Frymburku (3. Šumava-Lipensko), lze sem přiřadit i okolí Vyššího Brodu (4. Vyššebrodsko). Mikroregionální sídelní střediska jsou odtud značně vzdálena a počet spojů je zde malý díky poměrně řídkému osídlení. Tyto oblasti ale mají výhodu v oživení v průběhu letní a případně i zimní turistické sezóny, kdy sem směřuje i více dopravních spojů. Další pohraniční periferie funguje v Novohradských

Mapa 8. Periferní obce a oblasti, sídelní střediska, suburbánní a semiperiferní obce Jihočeského kraje (2018)

Poznámky: Vlastní vymezení sídelních středisek a periferních obcí a oblastí podle metodiky popsané v příslušné metodické kapitole. Zdroj: Vlastní výzkum na základě zdrojů dat uvedených v bakalářské práci.

horách (5. Novohradské hory) a v pohraničním Vitorazsku (6. Vitorazsko). Zde je mnohem méně cestovního ruchu. Výrazná pohraniční periferie se vytvořila podél hranic v okolí Slavonic (7. Dačické pohraničí).

Mezikrajské periferní oblasti jsou o něco menší a lze je doplnit izolovanými periferními obcemi v blízkosti krajských hranic – Mapa 8. Podhorské Vacovsko (a. Vacovsko) leží na rozhraní s Plzeňským krajem. V okrese Strakonice je větší množství izolovaných periferních obcí u krajské hranice. Rozsáhlejší prostor periferních obcí se vytvořil v okolí Mirovic a Čimelic u hranic se Středočeským krajem (b. Mirovicko). Výhodou tohoto periferního území ale je, že tudy prochází významná komunikace směřující do Prahy a Písku. Tradiční periferií je okolí Mladé Vožice ve výběžku na rozhraní se Středočeským krajem a krajem Vysočina (c. Mladovožicko-venkov). Tato mezikrajská periferní oblast je značně rozsáhlá. Podobný charakter má mezikrajská periferní oblast v okolí Deštné (d. Deštnsko-venkov). Nano sídelní středisko Studená je jádrem další mezikrajské periferní oblasti (e. Studensko).

Také uvnitř Jihočeského kraje se nacházejí periferní obce. Pokud vytvářejí rozsáhlejší prostory, tak jsme je označili za *vnitrokrajské periferní oblasti*. Poměrně blízko Tábořského trojměstí leží periferní Bernarticko-venkov (α.) a také Želečsko u Soběslavi (β.) a Borkovická blata (δ.). Nečekali jsme, že tak blízko zdejších mikroregionálních sídelních středisek budou ležet periferní obce s nedostatečným napojením veřejnou dopravou na tato střediska. Jde o obce ležící stranou hlavních silnic a železnic. Perifernostní sociální exkluze (Kubeš, Kraft 2011) zde nebude tak silná, protože do Tábora, Sezimova Ústí, Plané nad Lužnicí, Soběslavi či Veselí nad Lužnicí není automobilem po silnicích daleko. Vrchovina Helfenburska (γ.) je pokryta malými venkovskými sídly s nedostačenou veřejnou dopravou. Překvapivě se mezi periferní obce dostaly obce Lomnických blat (ε. Lomnicko-venkov). Významnou a rozsáhlou vnitrokrajskou periferií je Lhenicko (ζ.), ke kterému by bylo možné připočíst i prostor Vojenského újezdu Boletice. Jílovicko (η.) leží stranou významnějších komunikací na Třeboňsku a je již dosti daleko od Českých Budějovic a Třeboně. Všechny popsané periferní oblasti jsou zobrazeny v Mapě 8 a pomocí hodnot sledovaných indikátorů vyhodnoceny v Tabulce 6.

Suburbánní a semiperiferní obce

Kolem obcí mikroregionálních sídelních středisek jsme vymezili zóny suburbánních obcí, někde jen jednotlivé **suburbánní obce** Jihočeského kraje. Abychom se vyhnuli vytváření složité metodiky vymezení těchto obcí, použili jsme vymezení suburbánních obcí České republiky (2016) z Ouředníček a kol. (2018), s menšími odlišnostmi – viz metodická kapitola.

Celkem jsme v Jihočeském kraji vymezili 83 suburbánních obcí (13,30 %) – Mapa 8 a Tabulky 12.1 až 12.7. Podle očekávání měl nejvíce suburbánních obcí okres České Budějovice – celkem 45 (41,28 %). Krajské město České Budějovice kolem sebe vytváří rozsáhlé suburbánní zázemí (Kubeš, Nováček 2019). Podle Ouředníček, Čejková (2009) zde (na Českobudějovicku) „dochází k silné prostorové expanzi městského bydlení do příměstského prostoru“. Větší množství suburbánních obcí bylo ještě vymezeno kolem Jindřichova Hradce a Táborského trojměstí – Mapa 8.

Třetím typem obcí Jihočeského kraje podle této bakalářské práce jsou *semiperiferní obce* (termín z Kubeš, Kraft 2011). Jedná se o obce, které nejsou ani periferní, ani suburbánní a nejsou ani obcemi mikroregionálních sídelních středisek. Celkem jsme takto vymezili 295 semiperiferních obcí, což je 47,28 % obcí Jihočeského kraje – Mapa 8 a Tabulky 12.1 až 12.7. Semiperiferní obce vytvářejí druhou koncentrickou zónu kolem mikroregionálních sídelních středisek na kontinuu: sídelní středisko – suburbánní zóna – semiperiferie – periferie. Vytvářejí poměrně souvislé území uvnitř Jihočeského kraje narušované jednotlivými periferními obcemi a vnitrokrajskými periferními oblastmi. Státní hranice a krajské hranice se tyto semiperiferie dotýkají méně často, protože za nimi uvnitř kraje ještě často leží periferie. Semiperiferní obce a prostory byly vymezeny na základě spojů veřejné dopravy. Druhou alternativou by bylo vymezení těchto obcí a prostorů pomocí vzdálenosti po komunikacích (takto postupoval Šimon 2017). Rozdíly by ale většinou nebyly velké.

Na závěr této kapitoly je třeba zopakovat, že na rozdíl od obcí mikroregionálních sídelních středisek, obce nano, piko a femto sídelních středisek mohou ležet jak v rámci periferních, tak i v rámci semiperiferních a suburbánních obcí.

5.4 Hodnocení sociálně-populační rozvinutosti periferních, semiperiferních, suburbánních a sídelně-střediskových obcí a periferních oblastí

Periferní, semiperiferní, suburbánní a „mikroregionální“ typy obcí

Hodnocení sociálně-populační rozvinutosti (stability) jednotlivých obcí, typů obcí, periferních oblastí a typů periferních oblastí Jihočeského kraje je finální částí této bakalářské práce. Na jednotlivé obce jsme „nasadili“ 9 indikátorů rozvinutosti. Navíc jsme hodnoty uvnitř jednotlivých indikátorů uspořádali podle rozvinutosti a na konci jsme vymezili poslední kvartil hodnot (0,918 a nižší u dlouhodobého populačního vývoje, 0,975 a nižší u střednědobého populačního vývoje, -19,900 a nižší u přirozené bilance, -13,699 a nižší u migrační bilance, 13,559 a nižší u podílu dětí, 21,853 a vyšší u podílu seniorů, 4,682 a nižší u podílu

vysokoškoláků, 11,513 a nižší u bytové výstavby a 296,180 a nižší u podnikání). Ty obce (případně typy obcí a periferních oblastí), které vykazovaly většinu hodnot spadajících do posledních kvartilů, považujeme za problematické z hlediska jejich sociálně-populační rozvinutosti (stability). Hodnoty sociálně-populační rozvinutosti v jednotlivých indikátorech příslušné k jednotlivým obcím jsou uvedeny v Tabulkách 12.1 až 12.7. Navíc jsou zde barevně vyznačeny jak typy obcí, tak i typy sídelních středisek a také hodnoty posledních kvartilů.

Nejprve k sociálně-populační rozvinutosti *mezoregionálního sídelního střediska* Jihočeského kraje – Českých Budějovic. Toto krajské město vykazovalo ve všech indikátorech hodnoty, které byly nad hranicí posledního kvartilu – Tabulka 5. Nicméně v dlouhodobém a střednědobém pohledu město ztratilo populaci (v poslední době jsou České Budějovice populačně stabilní). Překvapením je kladná přirozená bilance, a hlavně kladná migrační bilance tohoto města (období 2013–2017). Určitým vysvětlením může být oslabení suburbanizace konkrétně v zázemí Českých Budějovic v posledních 15 letech (Kubeš, Nováček 2019) a stěhování mladých obyvatel za prací do Českých Budějovic. Podíl dětí není v Českých Budějovicích příliš vysoký, zvláště ve srovnání se suburbánními obcemi – Tabulka 5. V Českých Budějovicích ještě stále zůstává vysoký podíl seniorů. Očekávání vysoké vysokoškolské vzdělanosti Českých Budějovic se potvrdilo. Další typy obcí jsou v hodnotách tohoto indikátoru výrazně pozadu. V Českých Budějovicích jsou 2 vysoké školy a mnoho mladých absolventů těchto škol zde po studiu zůstává. Jsou zde také výzkumné ústavy Biologického centra Akademie věd ČR zaměstnávající vysokoškoláky. Po období dlouhého útlumu bytové výstavby v krajském městě, začala, zvláště na okrajích Českých Budějovic, opět vznikat více-bytová kondominia (lze porovnat s výstavbou bytů ve zbylých mikroregionálních sídelních střediscích – Tabulka 5 a Tabulky 12.1 až 12.7).

V dalším řádku Tabulky 5 jsou z hlediska sociálně-populační rozvinutosti rozkryta *mikroregionální sídelní střediska* Jihočeského kraje. Indexy populačního vývoje těchto středisek jsou podobné jako u Českých Budějovic. Přirozená reprodukce, a zvláště migrace v období posledních pěti let, není u těchto středisek příznivá. Lze předpokládat, že tato střediska migračně ztrácejí ve prospěch suburbánních, a také semiperiferních a periferních obcí. Nesledovali jsme vztahové migrační údaje, ale data v Tabulce 5 indikují migrační metropolizaci (stěhování do Českých Budějovic), sílící suburbanizaci v okolí mikroregionálních sídelních středisek, a také proces kontraurbanizace (stěhování z těchto středisek do okolního, i periferního venkova – také Popjaková, Blažek 2015). Věková struktura mikroregionálních sídelních středisek se shoduje

Tabulka 5 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti polohových typů obcí Jihočeského kraje (2017)

Typ obce	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1000 obyvatel	Podíl dětí 0-14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyv. ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008-2017 na 1000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15-64 let	Nerovinnost
Mezoregionální sídelní středisko										
Č. Budějov.	0,955	0,987	2,323	1,896	15,530	20,404	17,125	35,978	425,932	0
Mikroregionální sídelní střediska										
Průměr	0,933	0,977	-1,123	-12,168	15,207	20,282	10,666	19,602	339,846	0
Suburbánní obce										
Průměr	1,571	1,212	10,495	51,661	17,624	16,352	10,982	56,198	377,619	0
Nano středis.	1,034	1,006	7,836	5,758	15,349	20,220	10,243	20,699	357,571	0
Piko středis.	1,205	1,094	4,963	33,679	17,913	17,703	10,836	46,842	345,225	0
Femto střed..	1,223	1,072	12,449	21,906	17,740	17,112	11,348	38,396	349,805	0
Nestředisk.	1,608	1,226	10,632	54,480	17,671	16,187	10,991	58,057	380,065	0
Semiperiferní obce										
Průměr	1,119	1,067	-3,396	17,114	15,746	18,540	6,836	27,203	329,564	0
Nano středis.	1,023	0,982	0,675	2,411	15,598	18,793	9,309	16,110	321,909	0
Piko středis.	0,990	0,983	-1,969	-15,463	14,628	20,409	6,121	14,229	322,408	1
Femto střed..	1,060	1,021	-9,131	5,683	15,361	20,175	7,824	22,850	337,361	0
Nestředisk.	1,131	1,077	-3,059	19,577	15,816	18,332	6,678	28,348	329,327	0
Periferní obce										
Průměr	0,975	1,035	-15,990	20,622	14,320	22,075	6,215	25,445	349,558	1
Nano středis.	0,942	0,972	3,954	-7,687	16,092	17,965	5,859	7,072	309,804	2
Piko středis.	0,941	0,970	-26,439	19,762	12,780	21,547	5,523	24,696	336,413	3
Femto střed..	1,001	1,004	-11,416	12,345	14,319	20,298	6,400	31,352	348,996	0
Nestředisk.	0,975	1,037	-16,348	21,346	14,309	22,205	6,220	25,489	350,269	1

Poznámky: Vlastní vymezení polohových typů obcí Jihočeského kraje na základě metodiky popsané v příslušné metodické kapitole. Zdroj: Vlastní výzkum na základě zdrojů dat uvedených v bakalářské práci. Šedou barvou jsou označeny hodnoty, které jsou v posledním kvartilu.

s věkovou strukturou Českých Budějovic, není příliš příznivá. Vysokoškolská vzdělanost je zde podobně vysoká jako v suburbiích, nicméně výrazně nižší než v Českých Budějovicích – Tabulka 5. Výstavba bytů je u těchto středisek nedostatečná. To může být jeden z důvodů stěhování mladých lidí jinam.

Očekávané hodnoty sledovaných indikátorů *suburbánních obcí* zobrazuje Tabulka 5. Populační růst těchto obcí byl značný, ale v posledním období se zmenšuje. Přirozená bilance je zde výrazně kladná (díky přistěhování mladých rodin, které zde pak mají děti), převážně mladí a vysokoškolsky vzdělaní suburbanité zde příznivě ovlivňují věkovou strukturu a vzdělanost, bytová výstavba je zde logicky zdaleka nejvyšší. Zmínění aktivní suburbanité vykazují v suburbiích vysokou míru podnikání (navíc někteří mají své firmy registrovány v blízkých městech).

Mezi suburbánními obcemi jsou i nano, piko a femto sídelní střediska, zvláště v suburbánním zázemí Českých Budějovic (Zliv, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Borovany; Ševětín, Ledenice, Kamenný Újezd, Křemže). Hodnoty těchto středisek jsou v Tabulce 5 uvedeny také. Jsou podobné nestřediskovým suburbánním obcím, ovšem v těchto suburbánních střediscích (většinou městečkách a městsech) bydlí většinou původní populace s horší věkovou strukturou a vysokoškolskou vzdělaností (Kubeš, Nováček 2019).

Poměrně dobře si ve sledovaných indikátorech „vedou“ *semiperiferní obce* Jihočeského kraje – Tabulka 5, případně Tabulky 12.1 až 12.7. Přirozená bilance je zde v malých záporných hodnotách, ale populačně tyto obce rostou, jejich věková struktura je výrazně příznivá. Určitou nevýhodou je zde nízká vysokoškolská vzdělanost. Staví se zde nové rodinné domy – třetí nejvyšší intenzita bytové výstavby po suburbánních obcích a Českých Budějovicích.

Mezi semiperiferními obcemi je větší množství nano, piko a femto sídelních středisek. Tato střediska se z hlediska vývoje počtu obyvatel vyvíjela hůře než nestřediskové semiperiferní obce. Migračně ztrácejí především semiperiferní femto sídelní střediska, přitom se ale většinou jedná o dřívější „střediskové“ venkovské obce. Věková struktura semiperiferních sídelních středisek je o něco horší než semiperiferních nestředisek. Překvapením je podobná nízká vysokoškolská vzdělanost v semiperiferních sídelních střediscích a semiperiferních nestřediscích. Značně nižší je v těchto semiperiferních střediscích bytová výstavba – Tabulka 5.

Periferní obce jižních Čech jsou zobrazeny v posledním oddíle Tabulky 5 Jejich populační vývoj, zvláště v posledních 11 letech, je příznivý. To jsme nečekali. Nečekali jsme ale také tak nepříznivé hodnoty přirozené bilance obyvatel (periferní obce jsou v tomto ohledu nejhorší). Naopak migrační bilanci mají druhou nejlepší (za suburbánními obcemi). To je

zajímavé a nečekané zjištění v periferiích indikující kontraurbanizaci (Popjaková, Blažek 2015; Bernard, Šimon 2017). Struktura obyvatel podle věku naopak příznivá není. Nízká vysokoškolská vzdělanost se očekávala, ale rozdíly mezi periferními a semiperiferními obcemi nejsou velké. V periferních venkovských obcích se staví nové rodinné domy jen o něco méně než v semiperiferních venkovských obcích – Tabulka 5. Poměrně vysoká míra podnikání je zde dána existencí menších živnostníků bez zaměstnanců a větším zastoupením podnikatelů v cestovním ruchu.

Většinou horší výsledky než nestřediskové periferní obce, mají sídelně střediskové periferní obce – Tabulka 5. Zvláště periferní piko sídelní střediska mají nepříznivé hodnoty rozvinutosti, především z hlediska vývoje počtu obyvatel, věkové struktury (pouze 12,8 % dětí), vysokoškolské vzdělanosti (mají ji nižší než nestřediskové periferní obce, a tedy nejnižší ze všech). Periferní piko sídelní střediska se jako celek třikrát dostala do posledního kvartilu – Tabulka 5. Nicméně tato střediska jsou jen dvě (Mirovice a Horní Planá), což je na zobecnování malý počet.

Periferní oblasti

Bakalářská práce se ve větší míře věnuje periferním územím Jihočeského kraje. Proto byly shluky periferních obcí tvořících jednotlivé periferní oblasti (pokud byly tyto obce alespoň 3 a součet jejich rozloh činil 50 km² a více) také vyhodnoceny z hlediska sledovaných indikátorů sociálně-populační rozvinutosti (stability) – Tabulka 6. V posledním sloupci této tabulky jsou u jednotlivých řádků uvedena čísla (v rozmezí 0–9) představující počet posledních kvartilů, které uvedené periferní oblasti získaly.

Pohraniční periferní oblasti Jihočeského kraje byly v dlouhodobém i střednědobém pohledu depopulační, vykazují výrazně zápornou hodnotu přirozené bilance, mají málo dětské populace, ale také málo seniorské populace. Nízká vysokoškolská vzdělanost je pro tyto oblasti typická. Překvapující je vysoká míra intenzity bytové výstavby, stejná jako u suburbánních obcí. Je způsobena velkou výstavbou apartmánů v šumavských a lipenských obcích, i když ale tato výstavba tolik neslouží místním obyvatelům – viz Kubeš, Kraft (2011). Vysoké jsou zde hodnoty podnikání (když srovnáváme typy periferních oblastí). To je způsobeno podnikateli poskytujícími ubytování a stravování pro rekreanty.

V Tabulce 6 jsou uvedeny hodnoty pro jednotlivé pohraniční periferní oblasti. Horší výsledky vykazuje periferní oblast číslo 3. Šumava-Stožecko, 5. Novohradské hory, 7. Dačické

Tabulka 6 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti periferních oblastí Jihočeského kraje (2017)

Obec	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1000 obyvatel	Podíl dětí 0-14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008-2017 na 1000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15-64 let	Nerovinnost
Typy periferních oblastí										
<i>Pohraniční</i>	0,971	0,972	1,391	-22,012	14,789	18,919	5,236	56,980	400,317	2
<i>Mezikrajské</i>	0,879	1,008	-22,402	27,124	14,218	23,973	5,598	20,367	322,008	3
<i>Vnitrokrajské</i>	1,033	1,060	-3,163	19,328	15,017	21,139	7,078	19,039	368,241	0
Jednotlivé periferní oblasti										
<i>Pohraniční periferní oblasti</i>										
1. Šumava-Kvildsko	1,106	0,953	6,209	-37,020	14,297	16,351	8,355	206,201	567,083	2
2. Šumava-Stožecsko	0,898	0,879	-13,409	-28,464	15,500	18,006	4,792	14,412	440,339	3
3. Šumava-Lipensko	1,055	1,038	13,812	31,871	14,173	22,385	6,008	100,536	477,634	1
4. Vyšebrodsko	1,002	1,057	-4,789	41,991	14,063	17,464	3,935	9,171	328,628	2
5. Novohradské hory	0,884	0,865	13,444	-104,643	16,735	17,051	5,101	31,836	383,919	3
6. Vitorazsko	0,918	1,011	-12,195	8,527	12,935	23,383	4,000	20,163	340,991	4
7. Dačické pohraničí	0,936	1,003	6,665	-66,343	15,822	17,790	4,460	16,538	263,628	3
<i>Mezikrajské periferní oblasti</i>										
a. Vacovsko	0,868	0,999	-19,351	6,829	14,710	24,795	5,438	18,544	356,346	2
b. Mirovicko	0,945	1,053	-34,530	70,222	13,141	25,799	6,545	23,537	357,335	3
c. Mladovožicko-venk.	0,818	0,998	-23,788	16,929	13,710	24,522	4,242	17,651	300,697	4
d. Deštěnsko-venkov	0,834	0,973	-32,634	30,776	12,826	24,502	5,492	23,403	323,716	5
e. Studensko	0,930	1,017	-1,705	10,864	16,703	20,245	6,271	18,699	271,946	1
<i>Vnitrokrajské periferní oblasti</i>										
α. Bernarticko-venkov	0,945	1,071	-19,669	33,823	13,477	23,797	5,631	12,990	390,952	2
β. Želečsko u Soběslavi	1,141	1,057	12,233	16,102	16,192	19,976	8,877	18,062	399,717	0
γ. Helfenbursko	0,946	1,036	-6,891	13,755	16,197	21,498	7,780	16,388	380,193	0
δ. Borkovická blata	1,096	1,126	1,478	40,545	14,523	20,316	7,792	17,758	366,877	0
ε. Lomnicko-venkov	0,939	1,037	-10,567	-0,048	13,789	24,193	7,174	21,174	336,845	1
ζ. Lhenicko	1,102	1,052	-9,034	16,504	15,911	17,208	6,405	28,440	331,551	0
η. Jílovicko	1,061	1,044	10,308	14,617	15,028	20,985	5,890	18,459	371,555	0

Poznámky: Vlastní vymezení polohových typů obcí Jihočeského kraje na základě metodiky popsané v příslušné metodické kapitole.

Zdroj: Vlastní výzkum na základě zdrojů dat uvedených v bakalářské práci. Šedou barvou jsou označeny hodnoty, které jsou v posledním kvartilu.

pohraničí a zvláště 6. Vitorazsko, které se třikrát, resp. čtyřikrát dostaly do posledního kvartilu. Šumava-Kvildsko (1.) a Šumava-Lipensko (3.) vykazují příznivější hodnoty, zvláště díky působení podnikání v cestovním ruchu (viz Bernard 2012) na strukturu obyvatel a zmíněné výstavbě apartmánů.

Mezikrajské periferní oblasti Jihočeského kraje jsou na tom v některých ohledech hůře, než pohraniční periferní oblasti – Tabulka 6. Podobné zjištění v rámci jižních Čech popisují Bernard, Šimon (2017). Populační ztráty se ale u nich zastavily, stejně tak migrační bilance je zde příznivá. Zatím se to neprojevovalo v přirozené bilanci a ve velmi vysokém zastoupení seniorů. Výstavba bytů je zde značně nízká, srovnatelná s mikroregionálními sídelními středisky. Ve srovnání se zjištěními o těchto periferiích v Kubeš, Kraft (2011) nebo Musil, Müller (2008) zde v poslední době došlo k určitému zlepšení.

Pokud budeme srovnávat jednotlivé mezikrajské periferní oblasti v Tabulce 6, potom lze konstatovat, že nejhůře si vede oblast c. Mladovožicko-venkov a zvláště d. Deštěnsko-venkov. Je ale třeba uvést, že do těchto periferních oblastí nebyla zahrnuta jejich střediska – Mladá Vožice a Deštná (měly lepší dopravní spojení). Všechny tyto oblasti jsou v posledních letech migračně ziskové, zvláště Mirovicko (b.). Toto zjištění neumíme vysvětlit. Je možné, že Mirovice využívají dopravní blízkosti po významných komunikacích do Písku. Příznivé hodnoty sledovaných indikátorů má Studensko (e.) na Českomoravském rozhraní.

Vnitrokrajské periferní oblasti Jihočeského kraje jsou hodnotami sledovaných indikátorů sociálně-populační rozvinutosti nejvýše. Je to vcelku logické vzhledem k jejich relativní blízkosti k několika okolním mikroregionálním sídelním střediskům. Mají především příznivý populační vývoj, jsou migračně ziskové, mají vyšší podíl vysokoškoláků než ostatní periferní oblasti – Tabulka 6. Nižší výstavbu bytů v těchto oblastech neumíme vysvětlit.

Poněkud horší výsledky vykazuje vnitrokrajská periferní oblast α . Bernarticko-venkov, která je hlavně „přestárlá“. Nedaleké Milevsko není silným mikroregionálním střediskem, a také tato skutečnost ovlivňuje problémy oblasti Bernarticko-venkov. Vysoký podíl seniorů má také oblast ε . Lomnicko-venkov.

6. Závěr

Domnívám se, že cíle bakalářské práce se podařilo naplnit. V kapitole 5.1 a 5.2 jsme ustanovili mikroregionální sídelní střediska a množství nano (maloměstských), piko (městysových) a femto (venkovských) sídelních středisek Jihočeského kraje (1. cíl). Zmíněná nižší sídelní střediska, alespoň podle mých znalostí, ještě nikdo v Jihočeském kraji nevymezil. Druhým cílem bylo vymezit periferní, semiperiferní a suburbánní obce v Jihočeském kraji. To se do značné míry podařilo v kapitole 5.3. Dalo by se ale diskutovat i o jiných způsobech vymezování periferních (v našem případě odlehlých) obcí, například na základě vzdálenosti po komunikacích při zohlednění individuální automobilové dopravy. V rámci periferních obcí Jihočeského kraje jsme vymezili pohraniční, mezikrajské a vnitrokrajské periferní oblasti (3. cíl) – kapitola 5.3. Ve finále, v kapitole 5.4, jsme vyhodnotili sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a suburbánních obcí, mikroregionálních sídelních středisek, také nižších středisek, a hlavně periferních oblastí Jihočeského kraje (4. cíl). Jednotlivé pomocné cíle bakalářské práce sloužily k naplnění hlavních cílů této práce.

První hypotéza bakalářské práce, věnovaná stálosti mikroregionálních sídelních středisek Jihočeského kraje, se potvrdila. Poněkud jiným postupem bylo v této bakalářské práci dosaženo stejného počtu stejných mikroregionálních sídelních středisek jako v práci Kubeš, Kraft (2011). Jiné však bylo pořadí těchto středisek.

Druhá hypotéza bakalářské práce předznamenávala určitou shodu ve vymezení periferních oblastí v Jihočeském kraji v této bakalářské práci a v článku Kubeš, Kraft (2011). V případě pohraničních periferních oblastí je tato shoda velká, pouze Nové Hrady a jejich okolí, stejně tak Slavonice a jejich okolí, se v současnosti (podle bakalářské práce) dopravně poněkud přiblížily Trhovým Svinům, resp. Dačicím, a staly se tak semiperiferními územími. Vymezení mezikrajských periferních oblastí Jihočeského kraje se pozměnilo, když se některé periferní oblasti zmenšily vlivem lepšího dopravního spojení do mikroregionálních sídelních středisek. Vnitrokrajské periferní oblasti se svým vymezením také proměnily. Suburbanizace postoupila dál od Českých Budějovic a v současnosti se projevuje i v blízkém okolí některých mikroregionálních sídelních středisek Jihočeského kraje.

Třetí hypotéza se potvrdila. Zvláště v prostorech vnitrokrajských periferních oblastí a jejich okolí existuje mozaika typů obcí – periferních, semiperiferních i suburbánních, které leží v rámci jednoho SO ORP či SO POU. Perifernost, semiperifernost a suburbánnost sídel uvnitř obcí určitého typu jsme nakonec nesledovali.

Větší diskuzi by si asi zasloužil výběr indikátorů sociálně-populační rozvinutosti (stability) na úrovni obcí. Asi by se daly najít ještě jiné indikátory. Otázkou ale je, jak by byly vypovídající z hlediska sociálně-populační rozvinutosti, a jestli by nekorelovaly s již zařazenými indikátory. K diskuzi jsou také případné váhy jednotlivých indikátorů. Problematická se ukázala vypovídací schopnost indikátoru „počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let“, protože ve městech byly zastoupeny velké podnikatelské subjekty, kdežto na venkově malé, kterých byl větší počet.

Je zajímavé srovnat uspořádání sídelních středisek a periferních oblastí Jihočeského a Plzeňského kraje, když podobnou bakalářskou práci zpracovávala kolegyně Nikola Podlešáková (Podlešáková 2019). Oba kraje jsou do značné míry podobné svými fyzicko-geografickými charakteristikami. Jak jsme ale zjistili, odlišují se svými sídelními systémy.

Plzeňský kraj má dominantnější mezoregionální sídelní středisko (Plzeň) ve srovnání s Jihočeským krajem (České Budějovice). Kolem Plzně existuje prstenec menších měst splňujících parametry mikroregionálních sídelních středisek (Nýřany, Stod, Třeštice, Rokycany – Podlešáková 2019), kdežto kolem Českých Budějovic je tento prstenec tvořen maximálně nano sídelními středisky (Zliv, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Borovany, Velešín, případně i „piko“ Křemže). V Plzeňském kraji sehrála při zmenšování periferních oblastí pozitivní úlohu dálnice D5 ve směru od Plzně ke státní hranici s Bavorskem. Taková dálnice v Jihočeském kraji zatím chybí.

Při srovnávání obslužné vybavenosti mikroregionálních sídelních středisek Jihočeského a Plzeňského kraje jsme zjistili vyšší obslužnou vybavenost jihočeských středisek. Tato skutečnost má podle nás dvě příčiny. V Plzeňském kraji byly značně zredukovány střední školy v těchto střediscích, a to se do hodnocení promítlo. V Plzeňském kraji nejsou tak zastoupena velmi silná a silná mikroregionální sídelní střediska (pouze Klatovy) jako v Jihočeském kraji, kde je těchto středisek 6 (Táborské trojměstí, Písek, Strakonice, Jindřichův Hradec, Krumlovské dvojměstí a Prachatice). Z těchto rozdílů pak vyplývají odlišné rozsahy periferních obcí a oblastí v těchto krajích.

7. Literatura a zdroje dat

- AGARWAL, S., RAHMAN, S., ERRINGTON, A. (2009): Measuring the Determinants of Relative Economic Performance of Rural Areas. *Journal of Rural Studies*, 25 č. 3, s 309–321.
- BERNARD, J. (2012): Prostorové vzorce rozvinutosti venkovských obcí Česka. *Geografie*, 117, č. 1, s. 72–94.
- BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T. (2010): Části obcí s vlastní samosprávou a bez ní: Vliv administrativního statusu části obce na její rozvoj. *Acta Politologica*, 2, č. 3, s. 46–61.
- BERNARD, J., ŠIMON, M. (2017): Vnitřní periferie v Česku: Multidimenzionalita sociálního vyloučení ve venkovských oblastech. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 53, č. 1, s. 3–28.
- ČERBA, O. (2013): *Teorie centrálních míst*. Plzeň, Západočeská univerzita v Plzni. <https://docplayer.cz/71389-Teorie-centralnich-mist.html> (11. 10. 2018)
- ČSÚ (2011): *ČSÚ a územně analytické podklady*. Praha, Český statistický úřad. https://www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady (5. 1. 2019)
- ČSÚ (2013a): *Statistický lexikon obcí – 2013*. Praha, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-lexikon-obci-2013-a8m6eyff20> (11. 4. 2018)
- ČSÚ (2013b): *Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Jihočeský kraj – 2011*. Praha, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/dojizdka-do-zamestnani-a-skol-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-jihocesky-kraj-2011-5266xrja0u> (11. 4. 2018)
- ČSÚ (2013c): *Program rozvoje Jihočeského kraje 2014–2020. Příloha č. 3 Socioekonomický profil Jihočeského kraje*. České Budějovice, KP projekt s.r.o. a Krajský úřad Jihočeského kraje, 88 s.
- ČSÚ (2016): *Statistická ročenka Jihočeského kraje – 2016. Města a městyse v Jihočeském kraji*. České Budějovice, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/mapy-a-kartogramy-5b64wqot87> (16. 2. 2019)
- ČSÚ (2018a): *Věkové složení a pohyb obyvatelstva v Jihočeském kraji – 2017*. České Budějovice, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-a-pohyb-obyvatelstva-v-jihoceskem-kraji-2017> (6. 1. 2019)
- ČSÚ (2018b): *Databáze demografických údajů za obce ČR*. Olomouc, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr> (5. 1. 2019)
- ČSÚ (2018c): *Statistický průvodce obcemi Jihočeského kraje – 2018*. Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-pruvodce-obcemi-jihoceskeho-kraje-2018> (6. 1. 2019)
- ČSÚ (2018d): *Základní údaje za obce z průběžné registrace k 31. 12. 2017*. České Budějovice, Český statistický úřad. Speciální databáze připravená pro KGE PF JU.
- ČSÚ (2019): *Jihočeský kraj*. České Budějovice, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/xc/kraj> (14. 3. 2019)
- HALÁS, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 44, č. 2, s. 349–369.

- HAMPL, M. (2005): Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 146 s.
- HAMPL, M., JEŽEK, J., KÜHNEL, K. (1983): *Sociálněgeografická regionalizace ČSR*. Česká demografická společnost ČSAV, Praha, 246 s.
- HAMPL, M., GARDAVSKÝ, V., KÜHNEL, K. (1987): *Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČSR*. Praha, Univerzita Karlova v Praze, 225 s.
- HAMPL, M., MARADA, M. (2015): Sociogeografická regionalizace Česka. *Geografie*, 120, č. 3, s. 397–421.
- HEŘMANOVÁ, E. (2018): *Teorie centrálních míst*. In: Sociologická encyklopedie. Praha, Sociologický ústav AV ČR. https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Teorie_centra%C3%A1ln%C3%ADch_m%C3%ADst (12. 11. 2018)
- HLADÍK, A., MULÍČEK, O. (2014): *Územní studie sídelní struktury Jihomoravského kraje*. Analytická část. 2. Etapa. Urbanismus, architektura, design – studio, Brno, 122 s.
- CHRISTALLER, W. (1933): *Die zentralen Orte in Süddeutschland*. Eine ökonomischgeographische Untersuchung über die Gesetzmässigkeit der Verbreitung und Entwicklung der Siedlungen mit städtischen Funktionen. Jena, Fischer.
- CHRISTALLER, W. (1966): *Central Places in Southern Germany*, Anglické vydání. London, Englewood Cliffs, N.J., Prentice-Hall.
- IDOS (2018): *Informační dopravní systém*. Praha, CHAPS spol. s.r.o. <https://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/> (11. 5. 2018)
- JANČÁK, V., CHROMÝ, P., MARADA, M., HAVLÍČEK, T., VONDRÁČKOVÁ, P. (2010): Sociální kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí: analýza vybraných složek sociálního kapitálu v typově odlišných periferiích Česka. *Geografie*, 115, č. 2, s. 207–222.
- JIKORD (2018): *Dopravní obslužnost regionu*. České Budějovice, Jikord. <http://www.jikord.cz/dopravni-obslužnost-regionu/> (26. 11. 2018)
- KALECKÝ, L. (2012): Středisková soustava osídlení – moderní utopie, nebo tradiční nástroj uspořádání prostoru? *Obec a finance*, 2012, č. 2. <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6544450> (22. 2. 2019)
- KELLER, J. (2017): *Kapitál sociální*. In: Sociologická encyklopedie. Praha, Sociologický ústav AV ČR. https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kapital_sociální (14. 11. 2018)
- KUBEŠ, J., PAHORECKÁ, J. (2000): Obslužná vybavenost, střediskovost a spádovost venkovských sídel. Okresy Písek, Tábor a okolí, rok 1998. In: Kubeš, J. (ed.): *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, s. 61–95.
- KUBEŠ, J., KRAFT, S. (2011): Periferní oblasti jižních Čech a jejich sociálně populační stabilita. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 47, č. 4, s. 805–830.
- KUBEŠ, J., NOVÁČEK, A. (2019): Suburbs around the Czech provincial city of České Budějovice – territorial arrangement and problems. *Hungarian Geographical Bulletin*, 68, č. 1, s. 65–78. <https://doi.org/10.15201/hungeobull.68.1.5>
- MALÝ, J. (2016): Small towns in the context of “borrowed size” and “agglomeration shadow” debates: The case of the South Moravian region (Czech Republic). *European Countryside*, 8, č. 4, s. 333–350. DOI: 10.1515/euco-2016-0024

- MULÍČEK, O., SEIDENGLANZ, D. (2011): *Základní analýza vnitřních vztahů v sídelním systému regionu soudržnosti Jihovýchod*. Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Geografický ústav, Brno, 22 s.
- MUSIL, J., MÜLLER, J. (2008): Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 44, č. 2, s. 321–348.
- NOVÁČEK, A. (2005): Vývojové trendy polarizace prostoru v Česku. In: Novotná, M. (ed.): *Problémy periferních oblastí*, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 25–35.
- NOVÁK, J., NETRDOVÁ, P. (2011): Prostorové vzorce sociálně-ekonomické diferenciaci obcí v České republice. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 47, č. 4, s. 717–745.
- NOVOTNÁ, M. ed. (2005): *Problémy periferních oblastí*. Praha, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 184 s.
- OUŘEDNÍČEK, M., ČEJKOVÁ, E. (2009): *Rezidenční suburbanizace v zázemí Českých Budějovic*. In: Kubeš, J. a kol.: *Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II*. Ústav vědy a výskumu Univerzity Mateje Bela, Banská Bystrica, s. 47–58.
- OUŘEDNÍČEK, M., ŠPAČKOVÁ, P., KLSÁK, A. (2018): *Zóny rezidenční suburbanizace v obcích Česka 2016*. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta.
<http://www.atlasobyvatelstva.cz/cs/zony-rezidencni-suburbanizace-2016-0> (18. 2 2019)
- PETRUSEK, M. (2017): *Exkluze sociální*. In: Sociologická encyklopedie. Praha, Sociologický ústav AV ČR. https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Exkluze_soci%C3%A1ln%C3%AD (14. 11. 2018)
- PEZZI, M. G., URSO, G. (2016): Peripheral areas: conceptualizations and policies. Introduction and editorial note. *Italian Journal of Planning Practice*, 6, č. 1, s. 1–19.
- PILEČEK, J., JANČÁK, V. (2011): Theoretical and methodological aspects of the identification and delimitation of peripheral areas. *AUC – Geographica*, 46, č. 1, s. 43–52.
- PODLEŠÁKOVÁ, N. (2019): *Periferní oblasti Plzeňského kraje – vymezení, typy a stabilita*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie.
- POPJAKOVÁ, D., BLAŽEK, M. (2015): Verification of counterurbanisation processes: example of the České Budějovice region. *Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, 27, s. 153–169. <http://dx.doi.org/10.1515/bog-2015-0010>
- SPELLERBERG, A., HUSCHKA, D., HABICH, R. (2006): Quality of life in rural areas: processes of divergence and convergence. *Social Indicators Research* 83. č. 2, s. 283–307.
- SÝKORA, L., MULÍČEK, O. (2017): Territorial Arrangements of Small and Medium-Sized Towns from a Functional-Spatial Perspective. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 108, č. 4, s. 438–455. doi:10.1111/tesg.12249
- ŠIMON, M. (2017). Multi-scalar geographies of polarisation and peripheralisation: A case study of Czechia. *Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, 37, č. 37, s. 125–137.
- VAISHAR, A. (2005): Small towns as centres of peripheral regions. In: *International Conference on Issues of Peripheral Areas: Quo Vadis, Periphery?* Charles University in Prague, November 25th – 26th

8. Seznam příloh

Tabulky, mapy a obrázky v textu bakalářské práce

Tabulka 1 SOORP Jihočeského kraje – obyvatelstvo a územně-správní členění (2017–2018)

Tabulka 2 Sledované druhy zařízení služeb pro obyvatele v sídelních střediscích (2018)

Tabulka 3 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti v obcích a oblastech

Tabulka 4 Hierarchie sídelních středisek Jihočeského kraje (2018)

Tabulka 5 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti polohových typů obcí Jihočeského kraje (2017)

Tabulka 6 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti periferních oblastí Jihočeského kraje (2017)

Mapa 1 Hampl, Marada (2015) – Sociálně-geografická regionalizace Česka 2011

Mapa 2 Kubeš, Kraft (2011) – Periferní oblasti Jihočeského kraje, stav 2010

Mapa 3 Šimon (2017) – Urbánní, peri-urbánní, venkovské a vzdálené venkovské zóny České republiky

Mapa 4 Halás (2008) – Periferní oblasti Slovenska

Mapa 5 Administrativní členění Jihočeského kraje (2019)

Mapa 6 ČSÚ (2013c) – Jihočeský kraj (2018)

Mapa 7 Sídelní střediska Jihočeského kraje (2018)

Mapa 8 Periferní obce a oblasti, sídelní střediska, suburbánní a semiperiferní obce Jihočeského kraje (2018)

Obrázek 1 Mulíček, Seidenglanz (2011) – Rank-size křivka pro města nad 5 000 obyvatel regionu Jihovýchod (populační velikost)

Tabulky v přílohách bakalářské práce

Tabulka 7 Počet vybraných druhů zařízení služeb pro obyvatele v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje (2018)

Tabulka 8 Počet obyvatel v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje (2018)

Tabulka 9 Počet dojíždějících za prací a studiem do potenciálních sídelních středisek Jihočeského kraje v roce (2011)

Tabulka 10 Počet spojů veřejné dopravy v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje (2018)

- Tabulka 11** Hodnoty sledovaných charakteristik sídelních středisek v Jihočeském kraji (2018)
- Tabulka 12.1** Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu České Budějovice (2017)
- Tabulka 12.2** Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Český Krumlov (2017).
- Tabulka 12.3** Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Jindřichův Hradec (2017)
- Tabulka 12.4** Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Písek (2017)
- Tabulka 12.5** Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Prachatice (2017)
- Tabulka 12.6** Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Strakonice (2017)
- Tabulka 12.7** Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Tábor (2017)

9. Přílohy

Tabulka 7 Počet vybraných druhů zařízení služeb pro obyvatele v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje (2018)

Skupiny druhů a druhy zařízení služeb pro obyvatele v sídle sídelního střediska	ČB České Budějovice	TÁ Tábor. trojmn.	PI Písek	JH J. Hra- dec	ČK Krum- dvojm.	ST Stra- konice	PR Pra- chatice	VI Vim- perk	DA Da- čice	TŘ Tře- boň	VO Vod- ňany	SO Sobě- slav	TV Týn n.V.
Zařízení administrativy													
KRÚ – krajský úřad	1												
KRS – krajský soud	1												
OS – okresní soud	1	1	1	1	1	1	1						
KÚ – katastrální úřad	1	1	1	1	1	1	1						
FÚ – finanční úřad	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ÚP – úřad práce	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ORP – obec s rozšířenou působností	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SÚ – stavební úřad	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
PČR – policie ČR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení školství													
UNIV – vysoká škola	2 ⁽²⁾			1 ⁽¹⁾									
GYM – gymnázium	4 ⁽⁶⁾	2 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾
SŠ – střední škola	6 ⁽¹⁷⁾	4 ⁽⁸⁾	4 ⁽⁷⁾	3 ⁽⁴⁾	2 ⁽²⁾	2 ⁽²⁾	2 ⁽²⁾	3 ⁽³⁾	2 ⁽²⁾	2 ⁽²⁾	2 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾
ZUŠ – základní umělecká škola	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení zdravotnictví													
NEMK3 – krajská nemocnice	3												
NEM2 – běžná nemocnice		2	2	2	2	2	2						
LDN – léčebna dlouhodobě nemocných								1	1				
OL – odborní lékaři	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
LÉK – lékárna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží													
HYP – hypermarket potravin	3 ⁽⁴⁾	3 ⁽³⁾	2 ⁽²⁾	2 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾						
HYPP – hypermarket průmyslového zboží	4 ⁽⁵⁾	2 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾										
HYPO – oděvní centrum	2 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾											
HYPR – shluk nepotrav. supermarketů	1	1	1	1	1	1							
SUP – supermarket potravin	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení bank a pošt													
BANK – pobočky bank a spořitelna	6 ⁽²⁹⁾	5 ⁽¹⁵⁾	4 ⁽⁸⁾	4 ⁽⁶⁾	4 ⁽⁸⁾	4 ⁽⁸⁾	4 ⁽⁵⁾	3 ⁽³⁾	3 ⁽³⁾	3 ⁽⁴⁾	3 ⁽³⁾	3 ⁽³⁾	3 ⁽⁴⁾
BAN – bankomat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
POŠ – pošta	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení kultury a sportu													
DIV2 – divadlo se 2 a více scénami	2												
DIV1 – divadlo s jednou scénou													
FARA – obsazená fara	1	1	1	1	1	1	1		1		1		1
KBA – krytý plavecký bazén	1	1	1	1	1	1	1	1		1		1	
KLP – krytá ledová plocha	1	1	1	1	1	1	1	1					
Obslužný význam sídelního střediska (bodů)	51	36	31	30	27	27	26	22	19	19	18	18	17

Poznámky: Podtržená zkratka – 1 zařízení = 1 bod, 2 = 2 body, 3–4 = 3 body, 5–8 = 4 body, 9–16 = 5 bodů, 17+ = 6 bodů.

NEMK3 = 3 body z důvodu významu, NEM2 = 2 body z důvodu významu, DIV2 = 2 body z důvodu významu,

BAN = pouze 1 bod za všechny bankomaty. Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Zdroj: Vlastní zjišťování s pomocí internetu, včetně dílčích databází jednotlivých služeb na internetu.

Skupiny druhů a druhy zařízení služeb pro obyvatele	MI Milevsko	BL Blatná	KA Kapllice	TS Trhové Sviny	BE Bechyně	VO Volyň	VL Veselí n. L.	HV Hlub. n. V.	PR Protivín	ČV České Vel.	VO Volarý	LI Lišov	VB Vyšší Brod
Zařízení administrativy KRÚ – krajský úřad KRS – krajský soud OS – okresní soud KÚ – katastrální úřad FÚ – finanční úřad ÚP – úřad práce ORP – obec s rozšířenou působností SÚ – stavební úřad PČR – policie ČR													
	1	1	1	1									
	1	1	1	1	1		1				1		1
	1	1	1	1									
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení školství UNIV – vysoká škola GYM – gymnázium SŠ – střední škola ZUŠ – základní škola umělecká škola													
	1		1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾									
	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾		1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	2 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾		1 ⁽¹⁾		1 ⁽¹⁾	
	1	1	1	1	1	1	1	1	1				
Zařízení zdravotnictví NEMK3 – krajská nemocnice NEM2 – běžná nemocnice LDN – léčebna dlouhodobě nemocných OL – odborní lékaři LÉK – lékárna													
	1	1	1	1	1	1	1		1				1
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží HYP – hypermarket potravin HYPP – hypermarket průmyslového zboží HYPO – oděvní centrum HYPR – shluk nepotrav. supermarketů SUP – supermarket potravin													
	1	1	1	1	1		1	1	1	1		1	
Zařízení bank a pošt BANK – pobočky bank BAN – bankomat POŠ – pošta													
	3 ⁽⁴⁾	3 ⁽³⁾	3 ⁽⁴⁾	2 ⁽²⁾	3 ⁽³⁾	2 ⁽²⁾	2 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾	1 ⁽¹⁾
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení kultury a sportu DIV2 – divadlo se 2 a více scénami DIV1 – divadlo s jednou scénou FARA – obsazená fara KBA – krytý plavecký bazén KLP – krytá ledová plocha													
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
											1		
Obslužný význam sídelního střediska (bodů)	17	16	16	16	14	13	13	10	10	9	9	9	9

Poznámky: Podtržená zkratka – 1 zařízení = 1 bod, 2 = 2 body, 3–4 = 3 body, 5–8 = 4 body, 9–16 = 5 bodů, 17+ = 6 bodů.

NEMK3 = 3 body z důvodu významu, NEM2 = 2 body z důvodu významu, DIV2 = 2 body z důvodu významu,

BAN = pouze 1 bod za všechny bankomaty. Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Zdroj: Vlastní zjišťování s pomocí internetu, včetně dílčích databází jednotlivých služeb na internetu.

Skupiny druhů a druhy zařízení služeb pro obyvatele	ZL Zliv	MV Mladá Vožice	HP Horní Planá	NB Nová Byst.	ST Stu- dená	NE Neto- lice	BO Boro- vany	SU Such- dol	NH Nové Hrad.	NV Nová Včel.	VE Vele- šín	KŘ Kře- mže	SL Slavo- nice
Zařízení administrativy KRÚ – krajský úřad KRS – krajský soud OS – okresní soud KÚ – katastrální úřad FÚ – finanční úřad ÚP – úřad práce ORP – obec s rozšířenou působností SÚ – stavební úřad PČR – policie ČR				1	1	1	1	1	1	1		1	1
Zařízení školství UNIV – vysoká škola GYM – gymnázium SŠ – střední škola ZUŠ – základní škola umělecká škola	1					1	1						
Zařízení zdravotnictví NEMK3 – krajská nemocnice NEM2 – běžná nemocnice LDN – léčebna dlouhodobě nemocných OL – odborní lékaři LÉK – lékárna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží HYP – hypermarket potravin HYP – hypermarket průmyslového zboží HYPO – oděvní centrum HYPR – shluk nepotrav. supermarketů SUP – supermarket potravin	1	1	1								1		
Zařízení bank a pošt BANK – pobočky bank BAN – bankomat POŠ – pošta	1 ⁽¹⁾ 1 1	1 ⁽¹⁾ 1 1	1 1 1	1 1 1	1 ⁽¹⁾ 1 1	1 1 1	1 1 1	1 ⁽¹⁾ 1 1	1 ⁽¹⁾ 1 1	1 ⁽¹⁾ 1 1	1 ⁽¹⁾ 1 1	1 1 1	1 1 1
Zařízení kultury a sportu DIV2 – divadlo se 2 a více scénami DIV1 – divadlo s jednou scénou FARA – obsazená fara KBA – krytý plavecký bazén KLP – krytá ledová plocha		1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1
Obslužný význam sídelního střediska (bodů)	8	8	7	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6

Poznámky: Podtržená zkratka – 1 zařízení = 1 bod, 2 = 2 body, 3–4 = 3 body, 5–8 = 4 body, 9–16 = 5 bodů, 17+ = 6 bodů.

NEMK3 = 3 body z důvodu významu, NEM2 = 2 body z důvodu významu, DIV2 = 2 body z důvodu významu,

BAN = pouze 1 bod za všechny bankomaty. Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Zdroj: Vlastní zjišťování s pomocí internetu, včetně dílčích databází jednotlivých služeb na internetu.

Skupiny druhů a druhy zařízení služeb pro obyvatele	CH Chý- nov	LE Lede- nice	VB Vlacho- vo Břeží	MV Miro- vice	ŠE Ševě- tin	JI Jisteb- nice	BE Berna- rtice	ČI Čime- lice	KŘ Kard. Reč.	ČK Čky- ně	MT Miro- tice	FR Frym- burk	VA Va- cov
Zařízení administrativy KRÚ – krajský úřad KRS – krajský soud OS – okresní soud KÚ – katastrální úřad FÚ – finanční úřad ÚP – úřad práce ORP – obec s rozšířenou působností SÚ – stavební úřad PČR – policie ČR				1							1		
Zařízení školství UNIV – vysoká škola GYM – gymnázium SŠ – střední škola ZUŠ – základní škola umělecká škola		1	1										
Zařízení zdravotnictví NEMK3 – krajská nemocnice NEM2 – běžná nemocnice LDN – léčebna dlouhodobě nemocných OL – odborní lékaři LÉK – lékárna	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1
Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží HYP – hypermarket potravin HYPP – hypermarket průmyslového zboží HYPO – oděvní centrum HYPR – shluk nepotrav. supermarketů SUP – supermarket potravin													
Zařízení bank a pošt BANK – pobočky bank BAN – bankomat POŠ – pošta	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1
Zařízení kultury a sportu DIV2 – divadlo se 2 a více scénami DIV1 – divadlo s jednou scénou FARA – obsazená fara KBA – krytý plavecký bazén KLP – krytá ledová plocha			1	1	1	1	1		1	1	1		
Obslužný význam sídelního střediska (bodů)	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	3	3

Poznámky: Podtržená zkratka – 1 zařízení = 1 bod, 2 = 2 body, 3–4 = 3 body, 5–8 = 4 body, 9–16 = 5 bodů, 17+ = 6 bodů.
NEMK3 = 3 body z důvodu významu, NEM2 = 2 body z důvodu významu, DIV2 = 2 body z důvodu významu,
BAN = pouze 1 bod za všechny bankomaty. Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Zdroj: Vlastní zjišťování s pomocí internetu, včetně dílčích databází jednotlivých služeb na internetu.

Skupiny druhů a druhy zařízení služeb pro obyvatele	CHT Chlum uT.	LH Lhe- nice	KU Kun- žak	ST Stráž n.N.	LO Lomnice n.L.	KA Kato- vice	OP Opa- řany	DE Dešt- ná	HU Husi- nec	LČ Loučo- vice	KÚ Kam. Újezd	BA Bavo- rov	ST Strmi- lov
Zařízení administrativy KRÚ – krajský úřad KRS – krajský soud OS – okresní soud KÚ – katastrální úřad FÚ – finanční úřad ÚP – úřad práce ORP – obec s rozšířenou působností SÚ – stavební úřad PČR – policie ČR													
Zařízení školství UNIV – vysoká škola GYM – gymnázium SŠ – střední škola ZUŠ – základní škola umělecká škola													
Zařízení zdravotnictví NEMK3 – krajská nemocnice NEM2 – běžná nemocnice LDN – léčebna dlouhodobě nemocných OL – odborní lékaři LÉK – lékárna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1
Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží HYP – hypermarket potravin HYPP – hypermarket průmyslového zboží HYPO – oděvní centrum HYPR – shluk nepotrav. supermarketů SUP – supermarket potravin													
Zařízení bank a pošt BANK – pobočky bank BAN – bankomat POŠ – pošta	1 1	1 1 ⁽¹⁾	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení kultury a sportu DIV2 – divadlo se 2 a více scénami DIV1 – divadlo s jednou scénou FARA – obsazená fara KBA – krytý plavecký bazén KLP – krytá ledová plocha			1	1	1	1	1				1	1	
Obslužný význam sídelního střediska (bodů)	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámky: Podtržená zkratka – 1 zařízení = 1 bod, 2 = 2 body, 3–4 = 3 body, 5–8 = 4 body, 9–16 = 5 bodů, 17+ = 6 bodů.
NEMK3 = 3 body z důvodu významu, NEM2 = 2 body z důvodu významu, DIV2 = 2 body z důvodu významu, BAN = pouze 1 bod za všechny bankomaty. Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Zdroj: Vlastní zjišťování s pomocí internetu, včetně dílčích databází jednotlivých služeb na internetu.

Skupiny druhů a druhy zařízení služeb pro obyvatele	ST Sta- chy	DD Dolní Dvoř.	ZD Zdi- kov	MA Mašič- ce	SE Sedlič- ce	SE Sepe- kov	CH Chval- šiny	KA Kájov	BČ Bene- n.Č.	HS H.Stro- pnice	DB D. Buk.	TE Teme- lín	CHS Chou- stník	HA Hamr
Zařízení administrativy KRÚ – krajský úřad KRS – krajský soud OS – okresní soud KÚ – katastrální úřad FÚ – finanční úřad ÚP – úřad práce ORP – obec s rozšířenou působností SÚ – stavební úřad PČR – policie ČR														
Zařízení školství UNIV – vysoká škola GYM – gymnázium SŠ – střední škola ZUŠ – základní škola umělecká škola														
Zařízení zdravotnictví NEMK3 – krajská nemocnice NEM2 – běžná nemocnice LDN – léčebna dlouhodobě nemocných OL – odborní lékaři LÉK – lékárna	1		1	1										
Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží HYP – hypermarket potravin HYPP – hypermarket průmyslového zboží HYPO – oděvní centrum HYPR – shluk nepotrav. supermarketů SUP – supermarket potravin														
Zařízení bank a pošt BANK – pobočky bank BAN – bankomat POŠ – pošta	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zařízení kultury a sportu DIV2 – divadlo se 2 a více scénami DIV1 – divadlo s jednou scénou FARA – obsazená fara KBA – krytý plavecký bazén KLP – krytá ledová plocha														
Obslužný význam sídelního střediska (bodů)	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0

Poznámky: Podtržená zkratka – 1 zařízení = 1 bod, 2 = 2 body, 3–4 = 3 body, 5–8 = 4 body, 9–16 = 5 bodů, 17+ = 6 bodů.
NEMK3 = 3 body z důvodu významu, NEM2 = 2 body z důvodu významu, DIV2 = 2 body z důvodu významu, BAN = pouze 1 bod za všechny bankomaty. Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Zdroj: Vlastní zjišťování s pomocí internetu, včetně dílčích databází jednotlivých služeb na internetu.

Tabulka 8 Počet obyvatel v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje (2018)

Sídelní středisko	Počet obyvatel	Vymezení (geografického) sídla pomocí obcí z jejich částí
1. České Budějovice	92 068	České Budějovice obec, bez Zavadilka, Haklovy Dvory, České Vrbné, Kaliště a Třebotovice
2. Tábořské trojměstí	42 262	Tábor obec, bez Náchod, Hlinice, Horky, Smyslov, Všechov, Větrovy, Zahradka, Záluží, Zárbybnická Lhota; obec Sezimovo Ústí; Planá obec, bez Lhota Samoty
3. Písek	29 099	Písek obec, bez Nový Dvůr, Pukratice, Semice, Smrkovice
4. Strakonice	20 867	Strakonice obec bez Dražejov, Virt, Hajská, Modlešovice, Střela.
5. Jindřichův Hradec	17 899	Jindřichův Hradec obec bez Buk, Děbolín, Dolní Radouň, Dolní Skřýchov, Horní Žár, Matná, Otín, Políkno.
6. Krumlovské dvojměstí	15 746	Český Krumlov obec bez Slupenec, Vyšný; Větrná obec
7. Prachovice	10 306	Prachovice obec bez Kahov, Libínské Sedlo, Městská Lhotka, Oseky, Ostrov, Perlovice, Podolí, Stádlá, Staré Prachovice, Volovice
8. Milevsko	8 020	jen Milevsko
9. Týn nad Vltavou	7 306	Týn nad Vltavou + Malá Strana
10. Soběslav	6 570	jen Soběslav I, II, III
11. Třeboň	6 547	jen Třeboň I, II
12. Vimperk	6 441	jen Vimperk I, II, III
13. Kaplice	6 217	jen Kaplice
14. Vodňany	6 210	jen Vodňany I, II
15. Veselí nad Lužnicí	6 168	jen Veselí nad Lužnicí I, II, III
16. Blatná	6 114	jen Blatná
17. Dačice	5 538	jen Dačice I, II, III, IV, V
18. Bechyně	4 856	jen Bechyně
19. Trhové Sviny	4 290	jen Trhové Sviny
20. Hluboká nad Vltavou	4 283	jen Hluboká nad Vltavou
21. Protivín	3 744	jen Protivín
22. Velešín	3 707	jen Velešín
23. Volary	3 575	jen Volary
24. České Velenice	3 531	jen České Velenice
25. Zliv	3 376	jen Zliv
26. Lišov	3 237	jen Lišov
27. Borovany	2 926	jen Borovany
28. Suchdol nad Lužnicí	2 790	jen Suchdol nad Lužnicí
29. Volyně	2 759	jen Volyně
30. Netolice	2 587	Netolice + Petrův Dvůr
31. Nová Bystřice	2 578	jen Nová Bystřice
32. Nová Včelnice	2 232	jen Nová Včelnice
33. Mladá Vožice	2 210	jen Mladá Vožice
34. Slavonice	2 189	jen Slavonice
35. Nové Hrady	2 135	Nové Hrady + Údolí
36. Chýnov	1 996	jen Chýnov
37. Kardašova Řečice	1 958	jen Kardašova Řečice
38. Ledenice	1 896	jen Ledenice
39. Vyšší Brod	1 875	jen Vyšší Brod
40. Kamenný Újezd	1 811	jen Kamenný Újezd
41. Lomnice nad Lužnicí	1 766	jen Lomnice nad Lužnicí
42. Horní Planá	1 725	jen Horní Planá
43. Studená	1 676	jen Studená
44. Chlum u Třeboně	1 573	jen Chlum u Třeboně
45. Loučovice	1 570	Loučovice obec, bez Nové Domky
46. Vlachovo Březí	1 507	jen Vlachovo Březí
47. Křemže	1 502	jen Křemže
48. Lhenice	1 449	jen Lhenice
49. Mirovice	1 354	jen Mirovice
50. Ševětín	1 351	jen Ševětín

51. Katovice	1 348	jen Katovice
52. Husinec	1 286	jen Husinec
53. Bavorov	1 274	jen Bavorov
54. Frymburk	1 211	jen Frymburk
55. Čkyně	1 204	jen Čkyně
56. Dolní Bukovsko	1 200	jen Dolní Bukovsko
57. Kunžak	1 181	jen Kunžak
58. Chvalšiny	1 134	jen Chvalšiny
59. Benešov nad Černou	1 107	jen Benešov nad Černou
60. Sepekov	1 101	jen Sepekov
61. Kájov	1 093	jen Kájov
62. Zdíkov	1 106	jen Zdíkov
63. Sedlice	1 076	jen Sedlice
64. Malšice	1 065	jen Malšice
65. Strmilov	1 046	jen Strmilov
66. Stachy	1 008	jen Stachy
67. Mirovice	977	jen Mirovice
68. Jistebnice	956	jen Jistebnice
69. Opařany	921	jen Opařany
70. Čimelice	892	jen Čimelice
71. Bernartice	875	Bernartice + Bilinka
72. Horní Stropnice	874	jen Horní Stropnice, Bedřichov, Dlouhá Stropnice
73. Vacov	798	Vacov, Vlkonice, Miřetice, Přečín
74. Dolní Dvořiště	711	jen Dolní Dvořiště
75. Deštná	692	jen Deštná
76. Stráž nad Nežárkou	690	jen Stráž nad Nežárkou
77. Choustník	393	Choustník + Kajetín
78. Hamr	363	Hamr + U Brůdku
79. Temelín	346	jen Temelín

Poznámky a zdroje: Jde počet obyvatel v sídle podle Sčítání 2011 (ČSÚ 2013a) upravený podle průběžné registrace obyvatel v obci k 31. 12. 2017 (ČSÚ 2018d). Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Tabulka 9 Počet dojíždějících za prací a studiem do potenciálních sídelních středisek Jihočeského kraje v roce (2011)

Sídelní středisko	Počet dojíždějících
1. České Budějovice	29 699
2. Tábořské trojměstí	6 195
3. Písek	4 296
4. Jindřichův Hradec	4 070
5. Strakonice	3 873
6. Krumlovské dvojměstí	2 782
7. Prachatice	1 831
8. Dačice	1 755
9. Třeboň	1 617
10. Blatná	1 549
11. Soběslav	1 459
12. Vimperk	1 308
13. Kaplice	1 243
14. Vodňany	1 228
15. Milevsko	1 140
16. Temelín	1 038
17. Veselí nad Lužnicí	966
18. Volyně	917
19. Týn nad Vltavou	809
20. Bechyně	786
21. Trhové Sviny	784
22. Hluboká nad Vltavou	758
23. Velesín	627
24. České Velenice	441
25. Lišov	426
26. Suchdol nad Lužnicí	391
27. Opařany	377
28. Mladá Vožice	360
29. Čkyně	355
30. Protivín	297
31. Borovany	282
32. Husinec	260
33. Netolice	252
34. Chýnov	222
35. Choustník	217
36. Volary	209
37. Kardašova Řečice	195
38. Zliv	187
39. Dolní Dvořiště	174
40. Horní Planá	172
41. Malšice	172
42. Kamenný Újezd	171
43. Vyšší Brod	170

44. Vlachovo Březí	169
45. Ševětín	167
46. Čimelice	166
47. Slavonice	157
58. Studená	151
49. Horní Stropnice	151
50. Mirovice	148
51. Hamr	144
52. Stachy	139
53. Kunžak	130
54. Kájov	127
55. Zdíkov	125
56. Strmilov	124
57. Jistebnice	122
58. Nové Hrady	120
59. Bernartice	119
60. Nová Bystřice	117
61. Stráž nad Nežárkou	116
62. Vacov	115
63. Katovice	112
64. Deštná	111
65. Křemže	106
66. Dolní Bukovsko	103
67. Nová Včelnice	102
68. Frymburk	101
69. Benešov nad Černou	87
70. Chvalšiny	84
71. Lomnice nad Lužnicí	81
72. Sepekov	76
73. Ledenice	67
74. Bavorov	66
75. Chlum u Třeboně	64
76. Sedlice	62
77. Lhenice	58
78. Mírotice	50
79. Loučovice	40

Poznámky a zdroje: Počet dojíždějících za prací a studiem do obce sídelního střediska při Sčítání 2011 (ČSÚ, 2013b). Bližší vysvětlení v metodické kapitole.

Tabulka 10 Počet spojů veřejné dopravy v potenciálních sídelních střediscích Jihočeského kraje (2018)

Sídelní středisko	Počet spojů
1. České Budějovice	356
2. Táboorské trojměstí	310
3. Strakonice	218
4. Jindřichův Hradec	181
5. Písek	178
6. Krumlovské dvojměstí	141
7. Dačice	121
8. Prachatice	110
9. Veselí nad Lužnicí	102
10. Kaplice	102
11. Vodňany	99
12. Protivín	98
13. Milevsko	96
14. Týn nad Vltavou	94
15. Třeboň	91
16. Blatná	91
17. Trhové Sviny	85
18. Vimperk	84
19. Soběslav	83
20. Borovany	69
21. Bechyně	68
22. Mladá Vožice	64
23. Hluboká nad Vltavou	63
24. Volyně	55
25. Velešín	55
26. Lišov	54
27. Studená	54
28. Mirovice	54
29. Katovice	52
30. Netolice	51
31. Bernartice	51
32. Nové Hrady	50
33. Husinec	50
34. Temelín	50
35. Čimelice	49
36. Vlachovo Březí	49
37. Nová Včelnice	47
38. Kamenný Újezd	46
39. Chýnov	44
40. Opařany	44
41. Křemže	42
42. Čkyně	42
43. Lhenice	42
44. Ševětín	42
45. Volary	40
46. Horní Stropnice	39
47. Slavonice	38
48. Sedlice	38
49. Ledenice	37
50. Malšice	36
51. Zdíkov	35
52. Strmilov	35
53. Jistebnice	34
54. Kardašova Řečice	34
55. Vyšší Brod	33
56. Nová Bystřice	33
57. Vacov	33
58. Zliv	32
59. Kájov	31
60. České Velenice	30
61. Chlum u Třeboně	30
62. Stráž nad Nežárkou	30
63. Sepekov	28
64. Suchdol nad Lužnicí	27
65. Benešov nad Čermou	27
66. Kunžak	26
67. Stachy	26
68. Horní Planá	25
69. Mirovice	25
70. Loučovice	24
71. Bavorov	24
72. Lomnice nad Lužnicí	22
73. Deštná	20
74. Dolní Dvořiště	19
75. Dolní Bukovsko	18
76. Choustník	18
77. Hamr	18
78. Frymburk	17
79. Chvalšiny	13

Poznámky a zdroje: Počet spojů veřejné dopravy (vlaků a autobusů, mimo MHD) končících nebo projíždějících sídelním střediskem v pracovní středě (mimo školní prázdniny) v roce 2018 (IDOS, 2018). Blíže vysvětlení v metodické kapitole.

Tabulka 11 Sledované charakteristiky sídelních středisek v Jihočeském kraji a jejich hodnoty (2018)

Středisko	Služb.	Bodů	Středisko	Obyv.	Bodů	Středisko	Dojíz.	Bodů	Středisko	Spoj.	Bodů
1. Č. Budějovice	51	-	1. Č. Budějovice	92 068	-	1. Č. Budějovice	29 699	-	1. Č. Budějovice	356	-
2. Tábor, trojměstí	36	100,00	2. Tábor, trojměstí	42 262	100,00	2. Tábor, trojměstí	6 195	100,00	2. Tábor, trojměstí	310	100,00
3. Písek	31	86,11	3. Písek	29 099	68,85	3. Písek	4 296	69,35	3. Strakonice	218	70,32
4. Jindř. Hradec	30	83,33	4. Strakonice	20 867	49,38	4. Jindř. Hradec	4 070	65,70	4. Jindř. Hradec	181	58,39
5. Krumlov, dvoj.	27	75,00	5. J. Hradec	17 899	42,35	5. Strakonice	3 873	62,52	5. Písek	178	57,42
6. Strakonice	27	75,00	6. Krumlov, dvoj.	15 746	37,26	6. Krumlov, dvoj.	2 782	44,91	6. Krumlov, dvoj.	141	45,48
7. Prachatice	26	72,22	7. Prachatice	10 306	24,39	7. Prachatice	1 831	29,56	7. Dačice	121	39,03
8. Vimperk	22	61,11	8. Milevsko	8 020	15,24	8. Dačice	1 755	28,33	8. Prachatice	110	35,48
9. Dačice	19	52,78	9. Týn n.V.	7 306	18,98	9. Třeboň	1 617	26,10	9. Kaplice	102	32,90
10. Třeboň	19	52,78	10. Soběslav	6 570	17,29	10. Blatná	1 549	25,00	10. Veselí n.L.	102	32,90
11. Vodňany	18	50,00	11. Třeboň	6 547	15,55	11. Soběslav	1 459	23,55	11. Vodňany	99	31,94
12. Soběslav	18	50,00	12. Vimperk	6 441	15,49	12. Vimperk	1 308	21,11	12. Protivín	98	31,61
13. Týn n.V.	17	47,22	13. Vodňany	6 210	14,69	13. Kaplice	1 243	20,06	13. Milevsko	96	30,97
14. Milevsko	17	47,22	14. Kaplice	6 217	14,71	14. Vodňany	1 228	19,82	14. Týn n.V.	94	30,32
15. Blatná	16	44,44	15. Veselí n.L.	6 168	14,59	15. Milevsko	1 140	18,40	15. Třeboň	91	29,35
16. Kaplice	16	44,44	16. Blatná	6 114	14,47	16. Temelín	1 038	16,76	16. Blatná	91	29,35
17. Trhové Sviny	16	44,44	17. Dačice	5 538	13,10	17. Veselí n.L.	966	15,59	17. Trhové Sviny	85	27,42
18. Bechyně	14	38,89	18. Bechyně	4 856	11,49	18. Volyně	917	14,80	18. Vimperk	84	27,10
19. Volyně	13	36,11	19. Trhové Sviny	4 290	10,15	19. Týn n.V.	809	13,06	19. Soběslav	83	26,77
20. Veselí n.L.	13	36,11	20. Hluboká n.V.	4 283	10,13	20. Bechyně	786	12,69	20. Borovany	69	22,26
21. Hluboká n.V.	10	27,78	21. Protivín	3 744	8,86	21. Trhové Sviny	784	12,66	21. Bechyně	68	21,94
22. Protivín	10	27,78	22. Velešín	3 707	8,77	22. Hluboká n.V.	758	12,24	22. Ml. Vožice	64	20,65
23. Č. Velenice	9	25,00	23. Volary	3 575	8,46	23. Velešín	627	10,12	23. Hluboká n.V.	63	20,32
24. Volary	9	25,00	24. Č. Velenice	3 531	8,36	24. Č. Velenice	441	7,12	24. Kam. Újezd	56	18,06
25. Lišov	9	25,00	25. Zliv	3 376	7,99	25. Lišov	426	6,88	25. Volyně	55	17,74
26. Vyšší Brod	9	25,00	26. Lišov	3 237	7,66	26. Suchdol n.L.	391	6,31	26. Velešín	55	17,74
27. Zliv	8	22,22	27. Borovany	2 926	6,92	27. Opařany	377	6,09	27. Lišov	54	17,42
28. Ml. Vožice	8	22,22	28. Suchdol n.L.	2 790	6,60	28. Ml. Vožice	360	5,81	28. Studená	54	17,42
29. Horní Planá	7	19,44	29. Volyně	2 759	6,53	29. Čkyně	355	5,73	29. Mirovice	54	17,42
30. N. Bystřice	7	19,44	30. Netolice	2 587	6,12	30. Protivín	297	4,79	30. Katovice	52	16,77
31. Studená	7	19,44	31. N. Bystřice	2 578	6,10	31. Borovany	282	4,55	31. Netolice	51	16,45
32. Netolice	7	19,44	32. N. Včelnice	2 232	5,28	32. Husinec	260	4,20	32. Bernartice	51	16,45
33. Borovany	7	19,44	33. Ml. Vožice	2 210	5,23	33. Netolice	252	4,07	33. Nové Hradky	50	16,13
34. Suchdol n.L.	6	16,67	34. Slavonice	2 189	5,18	34. Chýnov	222	3,58	34. Husinec	50	16,13
35. Nové Hradky	6	16,67	35. Nové Hradky	2 135	5,05	35. Choustník	217	3,50	35. Temelín	50	16,13
36. N. Včelnice	6	16,67	36. Vyšší Brod	1 875	4,44	36. Volary	209	3,37	36. Vlach. Březí	49	15,81
37. Velešín	6	16,67	37. Chýnov	1 996	4,72	37. K. Řečice	195	3,15	37. Čimelice	49	15,81
38. Křemže	6	16,67	38. K. Řečice	1 958	4,63	38. Zliv	187	3,02	38. N. Včelnice	47	15,16
39. Slavonice	6	16,67	39. Ledenice	1 896	4,49	39. D. Dvořiště	174	2,81	39. Chýnov	44	14,19
40. Chýnov	5	13,89	40. Kam. Újezd	1 811	4,29	40. Horní Planá	172	2,78	40. Opařany	44	14,19
41. Ledenice	5	13,89	41. Lomnice n.L.	1766	4,18	41. Malsice	172	2,78	41. Křemže	42	13,55
42. Vlach. Březí	5	13,89	42. Horní Planá	1725	4,08	42. Kam. Újezd	171	2,76	42. Ševětín	42	13,55
43. Mirovice	5	13,89	43. Studená	1676	3,97	43. Vyšší Brod	170	2,74	43. Čkyně	42	13,55
44. Ševětín	5	13,89	44. Chlum u T.	1573	3,72	44. Vlach. Březí	169	2,73	44. Lhenice	42	13,55
45. Jistebnice	4	11,11	45. Loučovice	1570	3,71	45. Ševětín	167	2,70	45. Volary	40	12,90
46. Bernartice	4	11,11	46. Vlach. Březí	1507	3,57	46. Čimelice	166	2,68	46. H. Stropnice	39	12,58

47. Čimelice	4	11,11	47. Křemže	1502	3,55	47. Slavonice	157	2,53	47. Slavonice	38	12,26
48. K. Řečice	4	11,11	48. Lhenice	1449	3,43	48. Studená	151	2,44	48. Sedlice	38	12,26
49. Čkyně	4	11,11	49. Mirovice	1 354	3,20	49. H. Stropnice	151	2,44	49. Ledenice	37	11,94
50. Mirovice	4	11,11	50. Ševětín	1 351	3,20	50. Mirovice	148	2,39	50. Malšice	36	11,61
51. Frymburk	3	8,33	51. Katovice	1 348	3,19	51. Hamr	144	2,32	51. Strmilov	35	11,29
52. Vacov	3	8,33	52. Husinec	1 286	3,04	52. Stachy	139	2,24	52. Zdíkov	35	11,29
53. Chlum u T.	3	8,33	53. Bavorov	1 274	3,01	53. Kunžak	130	2,10	53. Jistebnice	34	10,97
54. Lhenice	3	8,33	54. Frymburk	1 211	2,87	54. Kájov	127	2,05	54. K. Řečice	34	10,97
55. Kunžak	3	8,33	55. Čkyně	1 204	2,85	55. Zdíkov	125	2,02	55. Vyšší Brod	33	10,65
56. Katovice	3	8,33	56. D. Bukovsko	1 200	2,84	56. Strmilov	124	2,00	56. N. Bystřice	33	10,65
57. Stráž n.N.	3	8,33	57. Kunžak	1 181	2,79	57. Jistebnice	122	1,97	57. Vacov	33	10,65
58. Lomnice n.L.	3	8,33	58. Chvalšiny	1 134	2,68	58. Nové Hradý	120	1,94	58. Zliv	32	10,32
59. Opařany	3	8,33	59. Benešov n.Č.,	1 107	2,62	59. Bernartice	119	1,92	59. Kájov	31	10,00
60. Deštná	2	5,56	60. Zdíkov	1 106	2,62	60. N. Bystřice	117	1,89	60. Č. Velenice	30	9,68
61. Husinec	2	5,56	61. Sepekov	1 101	2,61	61. Stráž n.N.	116	1,87	61. Chlum u T.	30	9,68
62. Loučovice	2	5,56	62. Kájov	1 093	2,59	62. Vacov	115	1,86	62. Stráž n.N.	30	9,68
63. Bavorov	2	5,56	63. Sedlice	1 076	2,55	63. Katovice	112	1,81	63. Sepekov	28	9,03
64. Strmilov	2	5,56	64. Malšice	1 065	2,52	64. Deštná	111	1,79	64. Suchdol n.L.	27	8,71
65. D. Dvořiště	2	5,56	65. Strmilov	1 046	2,48	65. Křemže	106	1,71	65. Benešov n.Č.	27	8,71
66. Stachy	2	5,56	66. Stachy	1 008	2,39	66. D. Bukovsko	103	1,66	66. Kunžak	26	8,39
67. Malšice	2	5,56	67. Mirovice	977	2,31	67. N. Včelnice	102	1,65	67. Stachy	26	8,39
68. Kam. Újezd	2	5,56	68. Jistebnice	956	2,26	68. Frymburk	101	1,63	68. Horní Planá	25	8,06
69. Zdíkov	2	5,56	69. Opařany	921	2,18	69. Benešov n.Č.	87	1,40	69. Mirovice	25	8,06
70. Sedlice	1	2,78	70. Čimelice	892	2,11	70. Chvalšiny	84	1,36	70. Loučovice	24	7,74
71. Sepekov	1	2,78	71. Bernartice	875	2,07	71. Lomnice n.L.	81	1,31	71. Bavorov	24	7,74
72. Chvalšiny	1	2,78	72. H. Stropnice	874	2,07	72. Sepekov	76	1,23	72. Lomnice n.L.	22	7,10
73. Kájov	1	2,78	73. Vacov	798	1,89	73. Ledenice	67	1,08	73. Deštná	20	6,45
74. Benešov n.Č.	1	2,78	74. D. Dvořiště	711	1,68	74. Bavorov	66	1,07	74. D. Dvořiště	19	6,13
75. H. Stropnice	1	2,78	75. Deštná	692	1,64	75. Chlum u T.	64	1,03	75. D. Bukovsko	18	5,81
76. D. Bukovsko	1	2,78	76. Stráž n.N.	690	1,63	76. Sedlice	62	1,00	76. Choustník	18	5,81
77. Temelín	1	2,78	77. Choustník	393	0,93	77. Lhenice	58	0,94	77. Hamr	18	5,81
78. Choustník	1	2,78	78. Hamr	363	0,86	78. Mirovice	50	0,81	78. Frymburk	17	5,48
79. Hamr	0	0,00	79. Temelín	346	0,82	79. Loučovice	40	0,65	79. Chvalšiny	13	4,19

Poznámky: Metodika výpočtů je v textu metodické kapitoly BP.

Zdroje: Vlastní výpočty na základě dat uvedených v metodické kapitole BP.

Tabulka 12.1 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu České Budějovice (2017)

Obec	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Podíl dětí 0–14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008-2017 na 1 000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let
Adamov	1,922	1,704	58,888	178,844	23,119	11,232	17,472	126,499	352,159
Bečice	0,990	0,890	-51,546	92,784	12,371	20,619	1,190	0	323,077
Borek	1,565	1,252	18,182	90,909	18,558	19,561	19,898	30,721	382,979
Borovany	1,254	1,066	14,709	8,199	17,024	16,735	11,091	36,171	296,323
Borovnice	1,646	1,193	38,462	100,000	11,538	16,154	5,155	69,231	382,979
Boršov n. V.	2,102	1,270	12,773	64,396	20,224	13,092	18,059	68,121	361,532
Bošilec	0,949	0,995	-14,634	43,902	14,146	23,902	4,878	9,756	291,339
Braňšov	1,564	1,050	12,876	-25,751	15,880	11,159	12,755	60,086	394,118
Břehov	1,458	1,431	76,923	32,051	18,590	14,103	12,712	64,103	495,238
Čakov	1,476	1,185	3,546	63,830	18,085	16,312	13,537	46,099	351,351
Čejkovice	1,321	1,204	32,787	-24,590	19,945	10,929	7,885	51,913	395,257
Čenkov u B.	1,208	1,184	120,690	68,966	22,414	13,793	16,279	0	270,270
Č. Budějovice	0,955	0,987	2,323	1,896	15,530	20,404	17,125	35,978	425,932
Čížkrajce	1,068	0,988	-43,825	67,729	16,733	23,108	6,087	35,857	456,954
Dasný	1,660	1,114	9,036	36,145	20,181	12,048	12,062	51,205	368,889
Dívčice	1,047	0,938	10,733	19,678	16,816	20,215	6,987	17,889	346,591
D. Voda u ČB	1,192	1,124	-49,962	95,041	16,642	24,080	17,120	59,354	429,658
Dobšice	1,027	0,975	43,478	-17,391	18,261	15,652	3,529	0	250,000
<i>Dol. Bukovsko</i>	1,197	1,139	-5,666	39,093	16,261	16,827	6,956	6,232	316,681
Doubravice	1,757	1,065	16,077	25,723	17,042	14,469	21,600	48,232	460,094
Doudleby	1,388	1,258	8,282	91,097	17,184	17,805	6,667	57,971	334,395
Drahotěšice	1,689	1,346	21,148	81,571	18,429	13,595	12,017	48,338	355,556
Dražič	0,756	1,141	-29,787	72,340	10,638	29,787	4,145	4,255	300,000
Dříteň	1,439	1,126	22,660	8,348	18,306	15,325	5,882	47,108	282,120
Dubičné	1,515	1,199	32,746	95,718	17,380	18,892	12,969	73,048	498,024
Dubné	1,473	1,199	12,903	63,226	19,806	14,645	12,267	63,871	411,417
Dynín	0,938	1,003	-12,698	-19,048	12,698	19,683	5,614	60,317	366,197
Habří	1,043	1,043	-51,546	103,093	13,402	22,680	9,412	72,165	483,871
Hartmanice	1,140	1,154	-5,348	64,171	20,856	14,973	5,714	0	233,333
Heřmaň	1,608	1,184	5,181	15,544	17,098	15,026	15,528	56,995	450,382
Hlavatce	1,062	1,062	0,000	45,455	14,935	15,584	9,917	25,974	355,140
Hlincová Hora	3,231	1,280	14,286	11,905	22,143	8,810	32,362	88,095	437,931
Hluboká n. V.	1,245	1,078	7,917	54,477	15,570	17,323	16,528	35,627	396,910
Homole	2,134	1,414	28,846	83,974	19,872	12,949	13,915	109,615	380,725
H. Kněžeklady	0,740	0,956	-37,037	101,852	8,333	25,926	9,278	0	281,690
<i>Hor. Stropnice</i>	0,968	0,927	-21,695	-23,051	14,441	19,932	5,832	51,525	325,413
Hosín	1,411	1,144	22,119	19,790	17,113	15,600	13,178	47,73	380,623
Hosty	0,934	1,061	-51,282	-25,641	13,462	22,436	1,370	0	290,000
Hradce	2,372	1,821	9,804	176,471	23,529	15,686	5,085	68,627	419,355
Hranice	0,873	0,941	9,662	-53,140	16,908	17,391	6,098	14,493	455,882
Hrdějovice	1,532	0,996	27,232	-17,733	14,820	16,846	19,341	13,933	441,149
Hůry	1,429	1,170	17,544	38,596	16,316	13,684	9,620	54,386	383,459
Hvozdec	2,000	1,383	15,385	69,231	17,692	13,846	3,448	46,154	370,787

Chotýčany	1,151	1,140	42,373	38,136	16,949	16,949	6,630	42,373	269,231
Chrástřany	0,925	0,988	-13,966	-9,777	15,223	21,229	6,699	4,19	230,769
Jankov	1,096	1,010	2,584	-2,584	14,729	16,796	7,599	28,424	362,264
Jílovice	1,091	1,073	7,150	30,644	16,752	21,859	6,219	25,536	346,090
Jivno	3,269	1,466	41,176	158,824	17,941	12,941	15,880	129,412	421,277
Kamenná	1,125	1,011	-34,843	-55,749	11,847	15,679	2,041	17,422	259,615
Kam. Újezd	1,294	1,095	7,653	33,588	17,857	17,517	12,479	44,218	398,026
Komařice	1,279	1,251	17,699	61,947	18,584	18,879	8,696	11,799	433,962
Kvítkovice	1,395	1,189	26,549	26,549	14,159	15,929	6,522	17,699	278,481
Ledenice	1,188	1,076	18,315	15,059	17,867	17,175	12,339	35,409	329,574
Libín	1,241	1,241	-19,900	42,289	19,154	14,677	8,411	34,826	409,774
Libnič	1,529	1,276	-1,965	66,798	18,468	14,735	15,529	102,161	370,588
Lipí	1,366	1,147	15,480	38,700	17,492	15,944	10,784	51,084	337,209
Lišov	1,135	1,062	16,809	21,184	16,624	18,973	11,210	23,486	375,045
Litvínovice	2,905	1,295	23,876	45,364	19,936	12,177	21,546	106,645	412,661
Ločnice	1,267	1,146	2,829	89,109	17,539	19,378	4,406	33,946	360,987
Mazelov	1,034	1,081	-9,346	18,692	14,019	18,224	1,775	9,346	427,586
Mladošovice	1,321	1,391	-20,460	97,187	16,113	15,857	9,404	30,691	342,105
Modrá Hůrka	0,966	1,229	-11,628	139,535	22,093	17,442	7,273	0	230,769
Mokrý Lom	1,377	1,205	-9,434	47,170	15,094	20,755	10,112	56,604	558,824
Mydlovary	1,192	1,003	29,032	0,000	18,387	15,161	9,205	32,258	349,515
Nákrří	1,088	1,005	-9,009	31,532	20,270	19,820	3,509	22,523	248,120
Nedabyle	1,732	1,187	13,812	27,624	16,022	18,232	13,746	44,199	428,571
Neplachov	0,893	1,009	-31,339	-56,980	13,105	20,798	7,813	17,094	443,966
Nová Ves	1,526	1,116	17,711	6,812	18,937	17,030	14,188	40,872	438,298
Nové Hradý	0,944	0,986	0,000	-26,545	15,65	19,334	8,130	24,168	316,271
Olešnice	1,216	1,086	4,808	68,510	19,231	17,067	6,515	34,856	343,396
Olešník	1,064	1,067	12,579	15,094	16,981	16,101	8,281	27,673	323,308
Ostrol. Újezd	1,819	1,155	-5,848	81,871	18,129	15,205	12,230	87,719	280,702
Petřikov	1,077	1,069	20,408	57,823	15,646	19,388	8,439	34,014	371,728
Pištín	1,442	1,216	4,552	83,460	17,147	18,209	6,869	50,076	366,197
Planá	1,291	0,966	7,905	-67,194	13,043	20,158	10,377	11,858	538,462
Plav	1,921	1,090	-12,165	85,158	12,165	19,465	14,243	34,063	405,694
Radošovice	1,069	1,011	-10,811	10,811	17,297	20,000	4,196	27,027	362,069
Roudné	2,717	1,825	40,000	97,600	21,280	9,680	20,217	166,4	366,165
Rudolfov	1,121	1,076	8,932	26,019	15,922	21,204	15,676	26,019	441,013
Římov	1,439	1,241	13,172	75,741	18,771	15,587	12,444	65,862	406,355
Sedlec	1,347	1,044	0,000	34,205	18,109	19,115	8,978	42,254	314,103
Slavče	1,357	1,212	28,401	55,306	16,293	17,489	5,455	40,359	311,512
Srubec	3,603	1,660	26,920	159,145	19,477	11,203	23,025	131,433	367,219
St. Hodějovice	1,898	1,172	26,742	76,985	17,585	14,425	16,958	54,295	411,204
Strázkovice	1,394	1,254	6,329	86,498	15,401	16,878	6,407	46,414	342,679
Strýčice	1,107	1,192	-32,258	64,516	17,742	19,355	11,628	0	256,410
Střížov	1,365	1,192	50,691	32,258	16,590	16,590	9,714	32,258	406,897
Sv. Jan n. Mal.	1,557	1,152	10,676	33,808	18,683	13,345	10,227	67,616	350,785
Ševětín	1,186	1,044	11,380	17,070	17,496	16,643	9,225	35,562	321,814
Štěpánovice	1,512	1,282	33,975	84,938	19,932	17,214	8,138	41,903	329,730
Temelín	1,152	1,049	-1,167	-24,504	15,286	20,537	3,182	1,167	354,545

Trhové Sviny	1,044	1,060	11,302	17,927	16,504	17,790	8,127	35,074	344,009
Týn n. Vlt.	1,159	0,944	7,869	-26,855	15,338	16,263	10,328	2,623	318,298
Úsilné	1,679	1,378	22,358	81,301	19,919	16,667	10,995	40,65	416,667
Včelná	1,537	1,308	22,705	141,658	18,312	16,930	15,646	77,986	380,335
Vidov	2,097	1,353	33,929	8,929	16,786	9,643	18,945	89,286	310,680
Vitín	1,702	1,389	26,906	69,507	21,076	12,780	11,859	65,022	366,102
Vlkov	1,259	1,789	58,824	-29,412	8,824	20,588	17,391	29,412	916,667
Vrábče	1,918	1,417	-1,297	151,751	18,936	14,008	12,774	101,167	352,031
Vráto	2,129	1,553	42,929	98,485	17,424	11,869	15,530	128,788	414,286
Všemyslice	1,208	1,143	4,525	47,059	14,299	16,742	6,316	7,24	339,895
Záboří	1,222	1,140	16,760	5,587	15,922	15,922	10,000	19,553	405,738
Zahájí	1,259	1,167	2,165	-2,165	14,935	19,264	9,893	47,619	325,658
Závraty	1,500	1,050	-23,810	142,857	19,048	23,810	8,571	95,238	583,333
Zliv	0,932	0,950	-1,137	-9,667	14,074	21,467	9,276	17,913	340,097
Zvíkov	1,100	0,996	-18,868	30,189	16,604	16,604	6,161	18,868	395,480
Žabovřesky	1,298	0,990	-9,662	-36,232	13,527	15,942	10,705	28,986	328,767
Žár	1,125	1,072	8,798	29,326	13,49	14,663	3,873	29,326	281,633
Žimutice	0,914	1,063	9,868	18,092	14,803	18,586	5,895	3,289	313,580

Poznámky: Metodika výpočtů hodnot indikátorů je popsána v metodické kapitole BP. Oranžově vyznačené hodnoty v tabulce spadají do posledních kvartilů. Zeleně jsou vyznačeny periferní obce, žlutě semiperiferní obce, modře suburbánní obce a červeně obce mikroregionálních sídelních středisek. Tučně podtržené obce jsou nano sídelní střediska, tučné jsou piko sídelní střediska a tučné kurzívou jsou femto sídelní střediska.

Zdroje: Vlastní výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole BP.

Tabulka 12.2 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Český Krumlov (2017)

Obec	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Podíl dětí 0–14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008-2017 na 1 000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let
Benešov n. Č.	1,255	0,981	-5,606	28,031	14,996	15,137	3,384	10,512	311,936
Besednice	1,095	0,960	-9,615	-27,644	16,947	19,591	7,310	16,827	306,818
Bohdalovice	1,123	0,931	-7,042	0,000	16,197	16,549	2,479	56,338	366,492
Boletice	<i>bez dat</i>	<i>bez dat</i>	<i>bez dat</i>	<i>bez dat</i>	<i>bez dat</i>	<i>bez dat</i>	3,070	<i>bez dat</i>	<i>bez dat</i>
Brloh	1,092	1,035	0,943	17,925	16,226	18,491	7,395	33,962	320,809
Bujanov	1,127	1,000	24,691	5,291	19,224	16,578	1,136	3,527	340,659
Černá v P.	1,065	1,052	-2,364	28,369	16,785	18,913	6,785	41,371	413,603
Č. Krumlov	0,917	0,947	-0,537	-19,573	15,751	20,279	12,080	14,661	412,767
Dolní Dvořiště	1,073	1,046	12,451	-1,556	16,809	14,786	3,950	15,564	282,139
Dolní Třebonín	2,140	1,143	28,507	1,500	19,28	12,453	10,979	24,006	337,363
Frymburk	1,010	0,978	4,633	6,950	15,29	17,529	6,758	69,498	490,805
Holubov	1,242	1,098	1,845	29,520	17,62	17,712	13,176	35,978	365,193
Horní Dvořiště	0,930	0,891	-12,876	-40,773	14,163	15,236	3,571	0,000	288,754
Horní Planá	0,916	0,958	-39,085	1,907	12,393	22,593	5,344	36,225	359,971
Hořice na Š.	1,144	1,005	19,729	-43,157	16,4	14,920	4,225	17,263	328,546
Chlumeč	2,419	1,600	28,846	96,154	21,154	11,538	16,667	28,846	428,571
Chvalšiny	1,125	1,043	0,805	4,831	15,862	17,391	6,692	13,688	316,043
Kájov	1,585	1,251	24,496	16,875	21,502	13,609	8,655	48,993	363,255
Kaplice	0,960	0,968	7,205	-27,126	16,064	17,293	6,771	9,749	305,279
Křemže	1,203	1,093	5,878	34,578	18,465	16,183	11,439	46,335	362,434
Lipno n. V.	1,392	1,132	19,667	-15,129	16,49	18,306	6,854	264,750	584,687
Loučovice	0,801	0,853	-9,180	-25,092	12,974	21,114	2,740	5,508	260,910
Malonty	1,374	1,129	25,344	2,172	19,623	10,789	4,559	31,861	280,957
Malšín	1,286	1,525	-11,111	238,889	12,222	17,778	2,857	22,222	365,079
Mirkovice	1,275	1,025	8,989	-42,697	17,079	16,404	5,817	49,438	385,135
Mojné	1,211	1,166	3,953	27,668	21,739	13,834	3,175	19,763	337,423
Netřebice	1,057	0,961	-12,959	-32,397	13,823	16,415	8,579	12,959	377,709
Nová Ves	1,131	1,019	9,434	4,717	18,868	16,981	6,192	30,660	286,765
Omolenice	1,655	1,169	-7,067	81,272	16,608	12,014	4,796	47,703	269,802
Pohorská Ves	0,799	0,802	48,583	-186,235	19,028	14,170	4,369	12,146	442,424
Polná na Š.	1,047	1,047	<i>bez dat</i>	<i>bez dat</i>	18,408	9,950	<i>bez dat</i>	0,000	20,833
Přední Výtoň	0,835	1,162	-16,878	113,924	10,127	35,443	6,806	54,852	503,876
Přídolí	1,398	1,138	25,388	32,440	22,426	11,425	7,238	33,850	296,375
Přísečná	1,073	1,057	14,634	-29,268	17,073	16,098	8,982	24,390	423,358
Rožmb. n. V.	1,073	0,957	0,000	-56,657	13,314	16,147	4,732	14,164	421,687
Rožmitál n. Š.	1,234	1,058	-6,608	96,916	17,621	13,216	1,967	8,811	216,561
Soběnov	1,381	1,086	24,590	32,787	17,213	16,940	9,764	19,126	344,398
Srnín	1,637	1,230	-3,165	9,494	13,291	18,038	5,147	41,139	470,046
Střítež	1,277	1,071	2,283	-15,982	13,927	15,525	4,054	27,397	352,751
Světlík	0,983	0,878	47,826	21,739	14,783	18,261	3,614	13,043	331,169
Velešín	1,034	0,958	13,699	-18,351	14,836	18,041	9,607	7,495	280,709
Větřní	1,093	0,969	10,406	-41,624	16,878	15,787	4,390	20,558	257,444
Věž. Pláně	1,462	1,292	12,903	103,226	21,935	14,194	5,714	70,968	484,848

Vyšší Brod	0,992	0,960	14,013	-5,060	16,894	15,726	6,576	8,953	399,769
Zlatá Koruna	1,258	1,109	-10,063	99,371	16,604	17,484	9,752	31,447	332,061
Zubčice	1,246	1,070	2,347	25,822	19,718	17,606	7,788	53,991	370,787
Zvíkov	1,629	1,836	99,010	89,109	25,743	15,842	3,509	29,703	322,034

Poznámky: Metodika výpočtů hodnot indikátorů je popsána v metodické kapitole BP. Oranžově vyznačené hodnoty

v tabulce spadají do posledních kvartilů. Zeleně jsou vyznačeny periferní obce, žlutě semiperiferní obce, modře suburbánní obce a červeně obce mikroregionálních sídelních středisek. Tučně podtržené obce jsou nano sídelní střediska, tučně jsou piko sídelní střediska a tučně kurzívou jsou femto sídelní střediska.

Zdroje: Vlastní výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole BP.

Tabulka 12.3 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Jindřichův Hradec (2017)

Obec	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Podíl dětí 0–14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008-2017 na 1 000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let
Báňovice	0,920	1,000	9,615	-48,077	11,538	19,231	9,600	0	250
Bednárec	0,967	1,170	-8,547	59,829	22,222	13,675	8,400	17,094	213,333
Bednářeček	0,979	0,897	21,858	-98,361	16,393	22,951	10,000	60,109	342,342
Blažejov	1,541	1,342	0,000	33,557	15,884	16,107	7,300	76,063	355,263
Bořetín	1,000	0,951	10,204	-40,816	17,347	21,429	4,000	10,204	183,333
Březina	0,697	0,984	-56,452	-24,194	8,871	31,452	8,000	8,065	148,649
Budeč	0,845	0,892	-38,647	-43,478	14,01	13,043	9,000	14,493	258,278
Budiškovice	0,886	0,916	-75,000	2,778	15,139	18,611	4,100	27,778	220,126
Cep	1,083	1,032	5,102	-35,714	14,286	20,408	3,400	0	390,625
Cizkrajov	0,946	0,980	-3,683	25,783	14,549	20,442	3,600	33,149	237,96
Červ. Hrádek	0,950	1,040	9,569	-19,139	16,268	14,833	7,500	9,569	243,056
<u>Č. Velenice</u>	0,958	0,993	6,926	10,967	17,027	17,201	4,400	10,101	313,734
Český Rudolec	0,908	0,951	-8,696	-9,783	14,348	20,870	7,600	25	312,081
Číměř	1,077	1,013	-14,065	33,755	15,612	19,269	3,800	26,723	367,171
Člunek	1,095	1,019	-16,529	4,132	17,149	18,182	3,000	45,455	316,294
Dačice	0,917	0,937	-3,537	-36,050	14,243	21,371	9,400	25,167	308,05
Dešná	0,854	0,905	-6,557	-21,311	13,115	20,492	3,800	14,754	229,63
<i>Dešná</i>	1,179	1,075	3,958	-9,235	15,303	20,317	8,500	11,873	323,77
Dívčí Kopy	1,500	1,161	-55,556	83,333	11,111	13,889	3,700	13,889	351,852
Dobrohošť	0,894	0,933	0,000	-142,857	11,905	11,905	4,700	23,81	281,25
Dolní Pěna	4,650	2,201	26,882	150,538	22,312	9,409	16,700	153,226	393,701
Dolní Žďár	1,431	1,068	-19,231	19,231	20,513	11,538	13,000	57,692	415,094
Domanín	1,199	1,122	-2,597	10,390	18,701	12,987	9,700	85,714	319,392
Doňov	0,918	0,876	51,282	-115,385	19,231	21,795	1,500	0	434,783
Drunče	0,682	0,865	-88,889	-22,222	11,111	28,889	5,300	22,222	333,333
Dunajovice	1,058	1,014	-18,182	68,182	17,727	14,545	4,000	22,727	409,396
Dvory n.L.	0,974	1,031	26,786	-23,810	14,583	18,452	6,700	32,738	360
Frahelž	0,902	0,987	-54,054	-54,054	12,838	25,676	4,600	20,27	175,824
Hadr. Rosička	1,093	1,157	-16,949	84,746	25,424	20,339	7,000	16,949	375
Halámky	0,884	1,136	-45,714	85,714	8,571	25,143	3,400	28,571	318,966
Hamr	0,992	1,003	8,571	5,714	13,429	22,286	5,500	14,286	377,778
Hatín	0,860	0,961	-51,020	-25,510	12,245	23,980	11,500	30,612	424
Heřmaneč	0,989	0,915	-34,884	-46,512	13,953	17,442	9,600	34,884	305,085
H. Meziříčko	0,839	1,000	-43,478	78,261	20,87	16,522	3,400	0	236,111
Horní Němčice	0,844	0,862	-24,691	-135,802	13,58	24,691	0,000	12,346	300
Horní Pěna	1,309	1,194	6,645	26,578	15,781	17,774	5,300	31,561	325
Horní Radouň	0,811	0,953	-4,149	41,494	12,863	27,386	4,200	24,896	375
Hor. Skráčkov	2,179	1,382	23,529	158,824	18,235	6,471	10,100	70,588	359,375
Horní Slatina	0,764	0,883	-22,059	-88,235	11,765	23,529	9,200	22,059	250
Hospřiz	1,199	1,071	33,254	-45,131	16,152	12,352	3,700	66,508	292,359
Hrachoviště	0,802	0,963	25,974	-51,948	14,286	19,481	2,600	0	450,98
Hříšice	1,061	1,022	24,242	-18,182	17,273	13,939	7,500	21,212	259,912

Chlum u. T.	0,840	0,910	-17,259	-23,350	12,589	27,005	5,700	10,152	343,697
Jarošov n. N.	1,103	1,019	8,130	-10,840	14,363	18,790	7,900	36,134	352,703
Jilem	0,848	1,160	48,780	56,911	17,886	21,138	7,400	16,26	333,333
Jindř. Hradec	0,974	0,962	-1,258	-15,704	15,252	20,969	12,300	20,363	348,725
Kačlehy	1,938	1,292	32,258	204,301	18,28	17,204	1,800	86,022	366,667
Kam. Malíkov	0,897	1,129	-14,286	85,714	14,286	28,571	10,000	57,143	475
Kard. Řečice	1,050	0,969	-19,065	-17,249	15,252	19,110	7,700	15,887	354,772
Klec	0,966	0,915	-11,561	23,121	9,249	26,012	11,500	11,561	303,571
Kost. Radouň	1,103	0,990	31,250	-86,806	13,194	20,486	6,500	45,139	376,963
Kostelní Vydří	0,898	1,013	-6,329	-31,646	12,025	21,519	7,100	18,987	152,381
Kunžak	0,999	0,978	-20,875	18,182	14,343	21,077	7,800	19,529	349,322
Lásenice	1,185	1,032	-1,815	-49,002	15,426	14,882	5,700	36,298	291,667
Lodhěřov	1,114	1,072	-12,214	13,740	13,893	18,321	3,400	44,275	297,297
Lomnice n. L.	1,160	1,069	-11,654	23,862	15,205	20,477	7,200	52,719	301,984
Lužnice	1,344	0,983	-4,878	-39,024	17,073	16,341	8,600	24,39	461,538
Majdalena	0,943	1,051	17,544	0,000	16,569	17,739	4,500	25,341	296,736
Nová Bystřice	0,998	0,998	-3,929	-1,511	14,838	19,674	5,200	16,017	312,875
Nová Olešná	0,883	1,133	46,875	-23,438	15,625	25,781	4,400	7,813	306,667
Nová Včelnice	0,879	0,952	-9,683	-10,563	12,896	22,975	5,000	10,123	285,518
N. Ves n. Luž.	1,030	0,924	-14,663	8,798	17,302	17,009	2,900	46,921	370,536
Novos. N. N.	0,976	1,075	-13,699	28,919	14,155	19,330	6,300	33,486	386,728
Okr. Radouň	1,052	1,098	0,000	19,900	13,93	24,378	5,000	69,652	258,065
Peč	1,175	1,196	21,277	21,277	19,362	14,468	3,600	42,553	231,511
Písečné	0,866	0,922	5,894	-72,692	15,128	19,057	3,900	0	262,687
Pístina	1,446	0,662	22,556	-436,090	12,03	21,805	2,900	105,263	352,273
Plavsko	1,090	1,004	13,393	-66,964	13,616	17,634	5,600	42,411	366,883
Pleše	1,086	1,033	5,263	0,000	14,737	21,053	10,100	31,579	418,033
Pluhův Žďár	0,859	1,027	-19,900	9,950	15,755	19,237	4,400	33,167	364,796
Polště	1,391	1,163	16,529	16,529	18,182	17,355	7,100	57,851	358,974
Ponědraž	0,911	1,027	61,947	-97,345	15,044	22,124	3,000	53,097	253,521
Ponědražka	0,717	0,938	-65,789	52,632	11,842	28,947	12,300	26,316	355,556
Popelín	1,051	1,033	-14,028	0,000	16,834	22,445	4,000	22,044	353,135
Příbraz	1,273	1,065	-38,314	72,797	16,092	21,456	8,000	91,954	343,558
Rapšach	1,053	1,014	18,933	-25,818	19,449	17,556	5,400	17,212	259,563
Ratibor	1,075	1,063	-26,882	21,505	11,828	27,419	9,100	32,258	389,381
Rodvínov	1,626	1,364	32,095	99,662	18,074	12,331	11,900	113,176	349,515
Roseč	1,110	1,079	-4,310	99,138	21,121	12,931	7,700	47,414	346,405
Rosička	0,843	0,937	-16,949	169,492	8,475	30,508	0,000	0	194,444
Slavonice	0,916	0,909	5,356	-41,203	12,649	20,478	5,900	9,889	300,062
Smržov	0,953	1,344	-16,529	41,322	13,223	17,355	8,400	24,793	309,524
Staňkov	0,816	0,883	-9,804	-34,314	10,784	27,451	3,200	14,706	444,444
Staré Hobzí	0,867	0,883	-5,747	-63,218	14,943	18,008	5,300	19,157	265,714
St. Město p. L.	0,835	0,887	-6,397	-51,173	14,712	19,403	5,000	6,397	313,916
Stráž n. N.	0,950	1,002	-5,938	-15,439	14,371	21,853	8,700	32,067	353,818
Strmilov	0,975	1,003	-16,937	1,411	13,55	21,171	4,600	19,054	322,162
Stříbřec	0,949	0,966	-20,000	44,444	11,778	27,556	6,800	11,111	311,355
Střížovice	0,888	0,980	13,793	-29,310	14,138	16,724	3,100	10,345	246,883
Studená	0,877	0,964	-9,079	-28,967	14,354	20,968	6,600	2,162	215,909

Suchdol n. L.	0,983	0,979	-7,867	-4,496	13,824	22,029	6,600	16,016	326,325
Světece	0,818	0,872	-15,385	-107,692	9,231	23,846	9,400	30,769	344,828
Třebětice	1,053	1,056	43,750	15,625	22,813	14,375	9,300	50	189,055
Třeboň	0,919	0,944	-14,493	-14,133	14,062	23,212	13,200	39,166	417,796
Újezdec	0,901	0,941	-46,875	-93,750	10,938	34,375	7,000	15,625	371,429
Vel. Ratmírov	1,157	1,106	-13,100	30,568	14,847	17,904	2,100	52,402	324,675
Vicemil	0,758	0,926	13,333	-13,333	13,333	20,000	5,800	80	360
Višňová	1,025	1,080	-24,691	111,111	22,222	16,049	3,300	37,037	440
Vlčetinec	0,770	0,922	-63,830	-63,830	4,255	27,660	4,300	21,277	250
Volfírov	1,024	1,029	-12,570	5,587	17,039	16,480	7,700	29,33	273,109
Vydří	0,958	0,897	-26,549	-61,947	8,85	27,434	4,400	35,398	333,333
Záblatí	0,963	0,975	25,316	12,658	18,987	17,722	9,000	12,658	360
Záhoří	0,839	0,950	-34,783	0,000	13,043	13,043	5,000	8,696	376,471
Zahrádky	0,985	1,126	33,457	55,762	18,959	23,048	8,300	48,327	307,692
Žďár	1,644	1,169	-72,165	103,093	15,464	23,711	6,300	82,474	423,729
Županovice	1,204	1,300	30,769	-138,462	24,615	10,769	0,000	61,538	261,905

Poznámky: Metodika výpočtů hodnot indikátorů je popsána v metodické kapitole BP. Oranžově vyznačené hodnoty v tabulce spadají do posledních kvartilů. Zeleně jsou vyznačeny periferní obce, žlutě semiperiferní obce, modře suburbánní obce a červeně obce mikroregionálních sídelních středisek. Tučně podtržené obce jsou nano sídelní střediska, tučné jsou piko sídelní střediska a tučné kurzívou jsou femto sídelní střediska.

Zdroje: Vlastní výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole BP.

Tabulka 12.4 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Písek (2017)

Obec	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Podíl dětí 0-14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008-2017 na 1 000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15-64 let
Albrecht. n. V.	0,990	1,040	-18,265	63,927	15,297	21,689	7,232	17,123	389,493
Bernartice	1,039	1,044	-14,672	22,394	12,664	22,780	7,643	12,355	324,163
Borovany	0,921	0,959	4,785	19,139	12,919	16,746	8,046	19,139	360,544
Boudy	0,900	1,044	10,638	47,872	18,085	18,617	6,509	63,830	378,151
Božetice	0,931	0,966	5,450	-8,174	12,534	18,801	6,344	19,074	345,238
Branice	1,014	0,980	-16,722	6,689	13,712	21,739	7,317	43,478	279,793
Cerhonice	0,918	1,066	-54,795	116,438	15,753	28,767	7,627	27,397	481,481
Čimelice	0,909	0,955	-26,943	12,435	12,228	23,938	8,146	21,762	399,351
Čížová	1,447	1,279	13,072	64,542	18,219	15,850	13,237	38,399	346,964
Dobev	1,379	1,270	15,504	81,949	18,605	13,621	7,069	48,726	344,771
Do. Novosedly	1,100	1,145	-36,199	104,072	14,027	14,480	8,671	13,575	493,671
Drhovle	0,873	1,154	-92,527	131,673	14,057	27,046	6,653	26,690	429,003
Heřmaň	1,287	1,188	0,000	133,094	17,986	15,827	8,867	28,777	336,957
Horosedly	1,054	1,214	7,353	88,235	16,176	16,176	7,767	44,118	250,000
Hrazany	0,931	0,986	-10,638	10,638	14,539	21,986	4,310	24,823	335,196
Hřejkovice	0,911	0,983	-32,397	-43,197	14,903	25,918	4,523	23,758	386,861
Chyšky	0,956	0,986	9,381	-13,133	16,417	16,792	6,936	15,009	324,438
Jetětice	1,041	1,133	-3,268	32,680	15,033	18,954	4,839	42,484	287,129
Jickovice	1,024	1,333	7,813	171,875	21,094	15,625	2,410	62,500	444,444
Kestřany	1,079	1,084	-8,621	1,437	16,092	14,799	6,491	11,494	372,141
Kluky	1,277	1,169	28,939	17,685	19,614	18,167	5,970	22,508	276,486
Kostelec n. V.	0,849	0,968	-37,975	15,190	11,139	20,759	3,143	7,595	308,550
Kovářov	0,939	0,986	-31,900	32,594	12,275	23,578	7,512	22,885	344,865
Kožlí	1,385	1,080	-74,074	111,111	11,111	20,370	20,930	0,000	405,405
Králova Lhota	0,863	1,020	-33,816	53,140	15,942	19,807	8,333	19,324	375,940
Křenovice	1,204	1,115	-48,485	78,788	9,091	21,818	5,755	18,182	315,789
Křižanov	0,972	1,157	-19,417	38,835	18,447	22,330	9,677	38,835	327,869
Kučer	0,906	1,136	5,435	5,435	20,652	23,370	1,351	27,174	485,437
Květov	0,969	1,183	-8,130	105,691	18,699	17,886	0,000	40,650	294,872
Lety	0,893	1,000	-44,776	78,358	13,433	20,522	4,587	33,582	338,983
Milevsko	0,864	0,915	-6,563	-34,487	13,628	24,869	9,174	5,967	365,929
Minice	0,778	1,000	-57,143	0,000	5,714	51,429	11,111	0,000	533,333
Mirotice	1,105	1,041	-8,123	20,309	19,171	18,928	8,929	30,869	347,769
Mírovíce	0,966	0,982	-13,793	37,618	13,166	20,502	5,702	13,166	312,854
Mišovice	0,913	1,151	3,984	151,394	15,538	18,327	6,250	0,000	307,229
Myslín	0,981	1,205	-66,038	311,321	19,811	16,981	2,632	18,868	238,806
Nerestce	1,029	1,050	9,434	9,434	14,151	27,358	7,609	9,434	435,484
Nevězice	0,855	0,953	-35,211	-21,127	7,746	32,394	2,459	14,085	376,471
Okrouhlá	0,903	0,878	-15,385	-61,538	7,692	18,462	6,897	46,154	291,667
Olešná	1,135	1,255	-25,424	101,695	13,559	23,729	12,222	8,475	391,892
Orlík n. Vlt.	0,870	0,854	-45,296	-3,484	8,362	24,739	4,563	45,296	317,708
Osek	1,098	1,227	-13,699	54,795	14,384	16,438	5,128	27,397	306,931
Oslov	1,276	1,027	-11,696	38,012	17,544	19,298	5,224	11,696	319,444

Ostrovec	0,972	0,979	-28,796	2,618	14,660	22,251	5,696	2,618	290,456
Paseky	1,150	1,257	5,682	73,864	13,636	15,341	6,250	28,409	312,000
Písek	1,013	1,007	1,394	10,226	15,691	20,299	13,949	17,232	342,186
Podolí I	0,953	1,043	-10,929	10,929	15,847	21,038	4,682	13,661	324,675
Probulov	0,985	1,347	-136,364	227,273	6,061	39,394	2,128	30,303	388,889
Protivín	1,008	0,962	-7,803	-6,366	13,717	20,739	6,969	6,982	322,368
Přeborov	0,946	1,045	50,000	-14,286	12,857	21,429	3,390	21,429	358,696
Předotice	1,162	1,255	-12,681	90,580	17,210	21,558	6,143	38,043	340,237
Přeštětice	0,925	0,949	-35,461	-21,277	13,830	20,922	4,545	21,277	380,435
Putím	1,170	1,071	9,709	-15,534	18,447	20,000	7,125	23,301	394,322
Rakovice	1,044	1,034	-13,953	-27,907	15,814	21,860	9,341	23,256	328,358
Ražice	0,800	0,920	-34,301	7,916	13,193	24,274	5,731	18,470	362,869
<i>Sepekov</i>	0,997	0,993	-12,830	4,528	12,604	24,151	7,881	21,887	373,508
Skály	0,878	0,967	-18,727	14,981	12,734	25,094	5,106	18,727	313,253
Slabčice	0,915	1,174	-22,409	39,216	17,087	22,689	4,643	16,807	358,140
Smeta. Lhota	0,955	1,135	13,605	0,000	19,048	30,612	7,563	27,211	412,162
Stehlovice	0,990	0,961	-20,408	0,000	13,265	24,490	3,448	10,204	213,115
Tálin	0,989	1,088	-5,780	0,000	15,607	19,653	6,849	17,341	366,071
Temešvár	1,289	1,078	-32,000	-16,000	16,000	16,000	6,522	16,000	376,471
Varvažov	0,841	0,995	-57,895	142,105	8,421	30,526	2,825	47,368	344,828
Veselíčko	0,991	1,126	0,000	69,767	14,884	20,930	6,395	9,302	318,841
Vlastec	0,964	1,097	28,037	-14,019	17,290	16,355	5,479	18,692	316,901
Vlksice	0,829	1,190	60,000	-13,333	15,333	27,333	0,800	20,000	267,442
Vojníkov	0,838	1,456	-120,482	84,337	3,614	40,964	5,263	0,000	391,304
Vráž	0,954	1,114	6,390	60,703	12,780	22,045	8,462	44,728	352,941
Vrcovice	1,686	1,229	0,000	46,512	11,628	16,279	6,429	34,884	306,452
Záhoří	1,079	1,061	1,245	-12,453	13,948	22,416	7,386	11,208	289,628
Zbelítov	1,015	1,000	-8,824	23,529	12,647	22,353	4,483	29,412	262,443
Zběšičky	1,145	1,087	-33,333	133,333	9,333	14,000	2,667	0,000	173,913
Zhoř	1,108	1,096	3,356	57,047	11,745	20,805	9,052	23,490	407,960
Zvík. Podhradí	1,117	1,092	39,801	-49,751	16,915	19,900	7,547	39,801	417,323
Žďár	1,040	1,130	3,846	57,692	15,385	23,077	12,808	19,231	400,000

Poznámky: Metodika výpočtů hodnot indikátorů je popsána v metodické kapitole BP. Oranžově vyznačené hodnoty

v tabulce spadají do posledních kvartilů. Zeleně jsou vyznačeny periferní obce, žlutě semiperiferní obce, modře suburbánní obce a červeně obce mikroregionálních sídelních středisek. Tučně podtržené obce jsou nano sídelní střediska, tučně jsou piko sídelní střediska a tučně kurzívou jsou femto sídelní střediska.

Zdroje: Vlastní výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole BP.

Tabulka 12.5 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Prachatice (2017)

Obec	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Podíl dětí 0–14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008-2017 na 1 000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let
Babice	2,068	1,341	40,984	172,131	26,230	10,656	2,941	90,164	337,662
Bohumilice	1,077	1,019	-12,384	12,384	15,170	17,957	6,859	9,288	287,037
Bohunice	0,810	1,119	-127,660	170,213	12,766	44,681	6,522	85,106	850,000
Borová Lada	1,000	1,000	21,429	-28,571	17,500	15,000	10,300	228,571	402,116
Bošice	1,108	1,159	12,195	94,512	16,768	16,768	4,000	57,927	376,147
Budkov	0,979	1,045	21,505	-43,011	20,430	29,032	5,797	0,000	255,319
Buk	0,963	1,043	24,306	-41,667	19,792	18,750	7,870	27,778	265,537
Bušanovice	1,076	1,045	7,874	0,000	15,354	22,047	5,291	19,685	289,308
Čkyně	1,071	1,029	-6,953	15,171	14,286	19,406	8,535	25,917	333,651
Drslavice	1,197	1,096	-54,945	142,857	14,286	21,978	10,811	21,978	534,483
Dub	1,048	0,929	-17,722	0,000	19,494	13,165	5,431	2,532	210,526
Dvory	1,213	1,492	0,000	195,876	18,557	15,464	6,061	30,928	515,625
Horní Vltavice	0,992	0,931	-33,058	-5,510	13,774	21,488	4,305	11,019	365,957
Hracholusky	1,020	0,979	-8,529	-17,058	12,580	15,778	6,733	17,058	398,810
Husinec	1,150	1,029	18,802	-16,017	17,270	15,251	7,491	10,446	359,133
Chlumany	0,868	1,082	5,831	17,493	16,618	18,659	7,353	37,901	279,279
Chroboly	1,240	1,123	18,587	63,197	19,145	15,799	6,299	29,740	314,286
Chvalovice	0,868	1,066	22,599	-56,497	12,994	16,949	1,974	22,599	266,129
Kratušín	0,800	0,842	-41,667	0,000	4,167	37,500	12,000	0,000	642,857
Křišťanov	0,627	0,808	-59,406	-69,307	11,881	15,842	6,944	0,000	438,356
Ktiš	1,081	1,024	1,969	-62,992	17,520	17,520	4,082	25,591	366,667
Kubova Huť	1,426	0,890	-20,619	-61,856	10,309	21,649	21,795	20,619	560,606
Kvilda	0,805	0,800	-14,706	-205,882	8,824	18,382	8,633	448,529	656,566
Lažiště	1,016	1,095	35,256	-48,077	18,590	13,782	4,918	28,846	279,621
Lčovice	0,968	1,171	-33,113	26,490	17,881	19,868	14,286	39,735	457,447
Lenora	0,860	0,925	-2,703	-41,892	14,595	17,568	3,939	6,757	296,813
Lhenice	1,117	1,089	1,516	51,541	13,845	18,747	8,937	28,802	339,580
Lipovice	0,990	1,096	-14,634	39,024	19,512	26,341	3,226	9,756	333,333
Lužice	0,867	0,975	-76,923	51,282	7,692	17,949	8,571	25,641	310,345
Mahouš	1,320	1,073	31,056	-43,478	17,391	13,665	8,000	12,422	261,261
Malovice	1,011	0,989	-20,602	-22,187	13,629	17,116	5,758	44,374	356,979
Mičovice	1,135	1,086	-11,364	65,341	18,466	20,170	7,115	31,250	361,111
Nebahovy	1,505	1,337	20,870	114,783	17,391	13,739	9,002	83,478	310,606
Němčice	1,082	1,082	0,000	-10,050	18,593	15,075	8,750	40,201	318,182
Netolice	0,966	0,961	-7,704	9,245	16,525	18,413	7,584	9,245	339,846
Nicov	0,904	1,104	58,824	94,118	20,000	16,471	6,061	58,824	407,407
Nová Pec	0,707	0,801	-15,521	-48,780	10,421	22,616	3,941	17,738	480,132
Nové Hutě	1,086	1,035	-11,364	90,909	11,364	20,455	10,000	136,364	683,333
Olšovice	1,071	1,538	-83,333	166,667	15,000	20,000	4,444	33,333	307,692
Pěčnov	3,106	1,227	27,397	68,493	25,342	5,479	8,511	82,192	376,238
Prachatice	0,933	0,932	6,137	-33,800	14,821	19,868	12,165	10,626	356,522
Radhostice	0,741	0,839	-68,493	-13,699	13,699	26,027	2,206	6,849	488,636
Stachy	0,943	0,934	-72,935	15,817	14,587	25,571	10,758	33,392	412,628

Stožec	1,196	0,920	-15,385	-10,256	9,231	15,385	9,146	97,436	544,218
Strážný	1,531	0,978	29,478	-4,535	19,501	11,565	4,485	11,338	526,316
Strun. N. Bl.	1,058	1,068	9,600	4,000	15,280	20,320	7,874	12,000	305,590
Svatá Maří	1,267	1,041	-20,725	53,541	14,853	16,062	6,197	44,905	355,000
Šum. Hoštice	1,081	1,078	4,819	28,916	17,590	18,313	10,625	36,145	289,474
Těšovice	1,147	1,113	-3,279	42,623	12,787	18,689	5,328	16,393	334,928
Tvrzice	1,016	1,068	-32,000	32,000	16,800	20,000	4,950	24,000	316,456
Újezdec	1,379	1,685	-21,978	153,846	19,780	20,879	6,452	10,989	407,407
Vacov	1,032	1,090	-17,053	35,471	15,962	23,124	7,231	48,431	337,066
Vímperk	0,893	0,938	4,605	-39,957	14,980	18,285	9,058	11,513	341,993
Vitějovice	1,125	1,060	15,625	13,672	18,555	17,383	6,747	31,250	411,585
Vlach. Březí	1,058	1,011	3,509	0,585	17,251	17,836	8,839	22,222	361,261
Volary	0,951	0,945	7,648	-26,635	16,456	16,719	4,597	6,329	322,415
Vrbice	0,985	0,931	29,851	44,776	16,418	25,373	13,559	29,851	410,256
Záblatí	1,018	0,964	-2,890	-23,121	15,318	22,254	6,494	28,902	361,111
Zábrdí	1,354	1,444	-61,538	76,923	9,231	32,308	2,326	15,385	263,158
Zálezly	0,919	1,023	-6,494	3,247	13,312	21,753	4,962	32,468	340,000
Zbytiny	0,945	1,020	-9,709	35,599	11,650	18,770	2,335	16,181	293,023
Zdítov	1,052	1,025	-15,598	29,463	15,309	20,508	9,410	31,774	366,337
Žárovná	1,266	1,035	-8,403	58,824	15,966	15,126	1,136	33,613	341,463
Želnavá	0,810	0,734	-39,216	-49,020	20,588	15,686	6,250	0,000	538,462
Žernovice	2,341	1,264	23,179	49,669	17,219	10,596	6,481	76,159	238,532

Poznámky: Metodika výpočtů hodnot indikátorů je popsána v metodické kapitole BP. Oranžově vyznačené hodnoty

v tabulce spadají do posledních kvartilů. Zeleně jsou vyznačeny periferní obce, žlutě semiperiferní obce, modře suburbánní obce a červeně obce mikroregionálních sídelních středisek. Tučně podtržené obce jsou nano sídelní střediska, tučné jsou piko sídelní střediska a tučné kurzívou jsou femto sídelní střediska.

Zdroje: Vlastní výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole BP.

Tabulka 12.6 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Strakonice (2017)

Obec	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Podíl dětí 0–14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008-2017 na 1 000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let
Bavorov	1,118	1,091	-9,393	26,925	15,780	19,662	5,495	8,140	341,416
Bělčice	0,913	0,994	-18,072	-3,012	13,655	23,293	5,081	8,032	191,767
Bezdědovice	1,267	1,104	-2,849	34,188	15,100	21,368	9,153	17,094	225,071
Bílsko	0,976	1,000	14,563	9,709	18,932	24,757	8,939	0,000	318,966
Blatná	0,967	0,991	-7,838	-3,467	14,607	22,309	9,378	14,923	194,453
Bratronice	0,770	0,940	-85,106	-106,383	4,255	19,149	6,383	21,277	276,596
Březi	0,737	1,014	-13,699	0,000	15,068	28,767	6,061	0,000	205,479
Budyně	1,093	1,068	-21,277	106,383	21,277	17,021	16,216	0,000	551,724
Buzice	1,069	1,250	11,765	35,294	14,118	19,412	0,769	70,588	188,235
Cehnice	0,946	1,061	14,315	12,270	17,996	17,996	5,147	16,360	348,243
Čečelovice	1,079	1,165	-57,592	20,942	14,136	23,560	8,844	15,707	167,539
Čejetice	1,080	1,032	9,657	0,000	18,455	15,880	5,313	7,511	352,941
Čepřovice	0,938	1,054	10,256	35,897	14,359	21,538	7,383	20,513	424,000
Čestice	0,905	0,946	-12,429	-13,559	16,271	20,904	7,532	27,119	347,122
Čičenice	1,029	1,031	-10,684	-4,274	15,598	17,308	4,393	19,231	331,210
Doubravice	1,038	1,091	-10,870	18,116	13,043	17,391	5,530	3,623	343,750
Drahonice	0,989	1,023	-11,204	14,006	14,286	24,370	7,000	11,204	337,900
Drachkov	1,331	1,187	55,838	91,371	17,259	13,198	7,333	25,381	357,664
Drážov	0,771	0,957	-24,793	-33,058	14,876	21,901	7,216	49,587	254,902
Drouzetice	1,243	1,164	31,250	101,563	14,063	15,625	4,396	15,625	355,556
Dřešín	1,220	1,103	-27,950	55,901	17,081	18,944	6,375	43,478	334,951
Hajany	1,462	1,330	7,519	112,782	17,293	11,278	6,061	30,075	270,677
Hájek	0,917	0,805	0,000	-242,424	18,182	12,121	16,667	30,303	347,826
Hlupín	1,105	1,011	-94,737	94,737	11,579	16,842	12,500	10,526	264,706
Horní Poříčí	1,094	0,997	0,000	19,737	16,118	22,039	8,032	13,158	303,191
Hornosín	0,835	0,934	-42,254	56,338	11,268	26,761	9,615	0,000	211,268
Hoslovice	0,953	0,872	-67,073	-6,098	14,634	21,341	6,164	6,098	352,381
Hoštice	1,014	0,898	-80,000	26,667	12,000	19,333	4,615	33,333	310,680
Chelčice	1,199	1,045	25,057	66,059	16,401	12,073	8,743	29,613	356,688
Chlum	1,199	1,059	-5,025	20,101	16,583	17,085	7,927	30,151	291,457
Chobot	0,712	0,783	-63,830	-127,660	6,383	27,660	0,000	0,000	85,106
Chrástovice	1,087	1,110	11,407	53,232	17,490	18,251	10,784	7,605	313,609
Jinín	1,129	1,273	-28,571	100,000	19,524	16,667	4,196	33,333	201,493
Kadov	0,797	1,008	5,435	13,587	15,489	20,924	5,346	10,870	157,609
Kalenice	0,731	0,967	-45,977	-68,966	9,195	26,437	0,000	0,000	357,143
Katovice	1,125	1,017	19,302	-11,136	15,293	19,599	11,324	9,651	331,813
Kladruby	1,088	0,993	-53,691	33,557	15,436	21,477	5,085	6,711	223,404
Kocelovice	0,758	0,835	-40,816	-61,224	8,163	34,014	9,524	13,605	244,898
Krajníčko	0,916	0,980	-10,204	81,633	16,327	23,469	4,000	20,408	355,932
Kraselov	0,857	0,953	0,000	9,050	15,385	23,529	8,511	18,100	325,926
Krašovice	0,909	0,947	-6,250	87,500	10,625	23,125	0,813	18,750	339,623
Krejnice	1,038	1,157	61,728	-12,346	24,691	16,049	3,333	24,691	479,167
Krty	0,958	1,179	28,986	0,000	13,768	22,464	6,897	7,246	340,909

Kuřimany	0,810	1,478	58,824	176,471	17,647	14,706	16,667	29,412	434,783
Kváskovice	0,911	0,949	26,786	-62,500	16,964	9,821	6,593	8,929	329,268
Lažánky	1,565	1,403	55,556	46,296	18,519	15,741	9,459	83,333	222,222
Lažany	0,329	0,693	-96,154	-38,462	7,692	11,538	1,786	19,231	288,462
Libějovice	0,913	0,989	-15,217	-4,348	15,217	19,565	5,013	17,391	360,000
Libětice	0,926	1,143	22,727	68,182	12,500	12,500	5,556	0,000	303,030
Litochovice	1,057	0,959	-10,791	-68,345	16,187	19,784	5,532	25,180	264,045
Lnáře	0,944	0,933	-25,424	-9,887	12,853	18,503	5,079	7,062	169,492
Lom	0,866	0,951	-17,241	0,000	12,931	24,138	3,261	0,000	241,379
Mačkov	1,621	1,021	-54,237	61,017	15,593	12,881	5,344	20,339	125,424
Malenice	1,240	1,029	13,196	41,056	16,716	17,009	9,447	70,381	362,832
Mečichov	1,026	1,124	0,000	60,714	17,500	17,143	3,286	14,286	256,831
Měkyneč	1,484	1,586	0,000	173,913	26,087	6,522	0,000	0,000	258,065
Milejovice	1,167	1,167	-38,961	64,935	16,883	10,390	3,279	25,974	571,429
Miloňovice	1,284	0,982	10,714	-50,000	17,500	16,786	6,550	14,286	239,130
Mnichov	0,962	0,927	-70,175	-43,860	16,228	19,737	7,000	21,930	308,219
Mutěnice	1,500	1,212	-3,968	134,921	13,889	23,016	6,742	59,524	320,755
Myštice	0,865	0,993	-20,761	100,346	12,457	24,567	7,563	13,841	224,913
Nebřehovice	1,205	1,142	58,824	39,216	15,033	16,340	5,310	19,608	228,571
Němčice	0,775	0,909	-40,000	-100,000	11,000	24,000	4,386	0,000	292,308
Němětice	0,947	0,955	9,346	-93,458	15,888	25,234	3,030	46,729	317,460
Nihošovice	1,217	0,971	-13,468	-10,101	14,478	15,152	3,745	16,835	315,789
Nišovice	0,983	1,069	-21,645	-25,974	19,481	17,749	10,448	38,961	489,655
Nová Ves	0,757	1,192	11,494	-160,920	8,046	32,184	6,024	0,000	384,615
Novosedly	1,011	0,997	0,000	0,000	13,068	16,761	6,040	11,364	206,478
Osek	0,968	0,950	-46,326	-27,157	12,939	18,690	5,272	4,792	203,271
Paračov	1,168	1,207	9,009	45,045	18,919	23,423	6,818	0,000	265,625
Pivkovice	0,918	1,054	0,000	-38,462	15,385	17,949	13,333	25,641	403,846
Pohorovice	0,894	0,987	-52,632	105,263	13,158	13,158	3,226	13,158	446,429
Pracejovice	1,023	1,010	25,157	-25,157	15,409	16,038	5,792	18,868	325,688
Předmítř	0,954	1,053	0,000	-2,985	14,627	16,119	1,812	14,925	152,239
Pře. Zborovice	1,034	1,364	-77,778	111,111	22,222	18,889	8,537	44,444	509,434
Předslavice	1,052	0,985	-26,515	3,788	14,394	18,561	4,808	7,576	372,881
Přechovice	1,000	0,949	0,000	81,081	11,712	18,018	13,043	45,045	474,359
Přešťovice	0,985	1,075	-26,906	82,960	15,022	21,525	3,881	20,179	378,092
Radějovice	0,938	1,286	66,667	88,889	17,778	17,778	3,846	0,000	344,828
Radomyšl	1,189	1,161	28,975	40,119	19,316	15,453	9,152	33,432	275,626
Radošovice	1,248	1,014	-9,036	31,627	15,663	18,524	9,756	16,566	352,403
Rovná	0,856	0,895	-8,658	-38,961	14,719	19,913	8,163	4,329	403,974
Řepice	1,948	1,139	-13,274	35,398	16,150	13,717	7,880	46,460	365,931
Sedlice	0,980	0,971	-21,531	-14,354	15,630	21,132	7,248	20,734	171,451
Skály	0,932	0,919	0,000	0,000	13,235	19,118	8,621	14,706	304,348
Skočice	1,244	1,052	0,000	-22,321	24,107	16,071	7,143	31,250	373,134
Slaník	1,112	1,035	-6,711	-40,268	18,121	14,094	8,871	20,134	207,921
Sousedovice	1,619	1,186	-44,369	170,648	21,160	15,358	3,433	40,956	344,086
Stožice	1,500	1,192	5,747	83,333	18,966	13,218	6,349	66,092	372,881
Strakonice	0,921	0,983	5,549	-8,738	15,890	20,696	11,835	19,180	326,237
Strašice	0,850	0,978	-65,934	-38,462	10,989	24,176	0,000	5,495	254,237

Strunk. n. V.	0,969	1,097	24,194	32,258	14,516	20,161	13,402	32,258	407,407
Střel. Hoštice	0,999	0,964	-18,265	-1,142	16,096	17,922	4,944	7,991	259,516
Škvořetice	0,885	0,985	-24,845	27,950	16,149	19,255	4,594	3,106	223,602
Štěchovice	1,062	0,978	35,714	-31,250	14,286	20,536	7,182	4,464	184,932
Štěkeň	0,938	1,011	-17,668	40,047	13,781	21,555	7,692	5,889	371,585
Tchořovice	0,979	1,000	-33,613	25,210	15,546	18,487	5,392	21,008	193,277
Truskovice	0,961	1,096	10,256	-35,897	22,564	16,410	3,571	10,256	319,328
Třebohostice	1,126	1,030	0,000	48,077	15,385	18,590	5,439	9,615	237,864
Třešovice	0,658	0,939	12,987	-90,909	12,987	22,078	7,143	0,000	360,000
Úlehle	0,729	0,839	-74,468	42,553	11,702	40,426	0,000	0,000	266,667
Únice	1,488	1,220	-32,787	-32,787	4,918	21,311	11,765	0,000	422,222
Uzenice	0,983	0,912	-26,316	-43,860	6,140	28,070	6,481	0,000	219,298
Uzeničky	0,819	0,931	-40,984	0,000	13,115	27,869	4,274	8,197	163,934
Vacovice	0,658	0,704	-180,000	60,000	2,000	42,000	1,818	20,000	464,286
Velká Turná	1,000	1,053	-25,157	56,604	13,208	18,868	8,571	0,000	314,815
Vodňany	1,069	0,978	-9,308	-0,291	14,587	18,179	8,078	15,271	353,883
Volenice	0,942	0,975	-1,818	36,364	16,182	19,273	7,801	7,273	259,155
Volyně	0,941	0,959	-0,986	12,155	15,637	20,105	9,950	13,469	335,890
Záboří	0,962	1,025	18,462	46,154	16,000	19,385	6,464	24,615	212,308
Zahorčice	0,797	0,969	-79,365	79,365	11,111	25,397	3,125	0,000	300,000
Zvotoky	0,838	1,031	-44,776	134,328	16,418	28,358	5,085	0,000	567,568

Poznámky: Metodika výpočtů hodnot indikátorů je popsána v metodické kapitole BP. Oranžově vyznačené hodnoty

v tabulce spadají do posledních kvartilů. Zeleně jsou vyznačeny periferní obce, žlutě semiperiferní obce, modře suburbánní obce a červeně obce mikroregionálních sídelních středisek. Tučně podtržené obce jsou nano sídelní střediska, tučné jsou piko sídelní střediska a tučné kurzívou jsou femto sídelní střediska.

Zdroje: Vlastní výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole BP.

Tabulka 12.7 Indikátory sociálně-populační rozvinutosti obcí okresu Tábor (2017)

Obec	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 1991-2017	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2007-2017	Přirozená bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Migrační bilance obyvatel 2013-2017 relativizovaná na 1 000 obyvatel	Podíl dětí 0–14 let v roce 2017	Podíl seniorů 65+ let v roce 2017	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ let v roce 2011	Míra výstavby bytů mezi lety 2008–2017 na 1 000 obyvatel	Počet podnikatelských subjektů v roce 2017 na počet obyvatel ve věku 15–64 let
Balkova Lhota	1,077	1,086	-15,873	-7,937	20,635	13,492	5,435	15,873	421,687
Bečice	1,136	0,974	13,333	0,000	13,333	25,333	0,000	13,333	521,739
Bechyně	0,831	0,922	-20,293	-5,073	14,146	21,132	11,206	10,341	319,264
Běleč	1,071	1,096	20,513	71,795	15,897	17,436	2,878	35,897	253,846
Borkovice	0,888	1,000	4,329	0,000	14,286	21,645	7,035	17,316	439,189
Borotín	1,265	1,272	19,174	23,599	23,156	16,667	7,287	63,422	419,118
Bradáčov	0,500	0,742	-217,391	0,000	6,522	41,304	0,000	0,000	333,333
Březnice	1,061	1,124	-14,423	57,692	15,865	13,942	8,140	9,615	342,466
Budislav	0,808	0,957	-39,683	15,873	15,079	21,693	3,889	13,228	305,439
Černýšovice	0,859	1,129	-50,633	88,608	12,658	30,380	5,714	25,316	555,556
Dírná	0,806	0,895	-60,150	10,025	12,782	23,308	3,662	7,519	278,431
Dlouhá Lhota	0,925	0,953	-6,211	-31,056	13,043	21,118	4,138	18,634	509,434
Dobronice u B.	0,922	1,039	-84,112	28,037	7,477	32,710	1,739	9,346	437,500
Dolní Hořice	0,931	1,022	-18,293	14,634	13,780	22,683	6,414	37,805	318,618
D. Hrachovice	0,872	0,890	-61,538	0,000	8,462	26,154	4,464	7,692	223,529
Drahov	0,872	1,093	-12,195	18,293	15,244	29,268	7,092	36,585	340,659
Dráčov	0,937	0,892	-37,657	0,000	10,460	30,126	4,622	0,000	288,732
Dražice	1,436	1,080	-1,214	20,631	17,961	16,383	9,517	19,417	353,050
Dražičky	2,053	1,405	25,641	70,513	23,077	10,897	12,389	70,513	427,184
Drhovice	1,212	1,212	13,825	0,000	13,364	15,668	8,187	41,475	233,766
Haškov. Lhota	0,837	1,014	-27,778	13,889	15,278	20,833	5,660	0,000	391,304
Hlasivo	0,752	0,854	-39,474	-111,842	7,237	28,947	7,285	0,000	329,897
Hlavatce	0,917	1,038	44,974	-7,937	16,402	20,370	12,040	10,582	443,515
Hodětín	0,773	1,045	-10,870	0,000	10,870	29,348	3,947	10,870	290,909
Hodonice	1,179	0,820	-37,879	-53,030	12,121	19,697	4,800	22,727	422,222
Chotémice	0,813	0,901	-36,697	18,349	11,927	22,018	5,051	27,523	166,667
Chotoviny	1,173	1,066	-0,566	38,505	18,233	17,780	10,918	44,734	398,230
Choustník	0,812	0,975	-25,692	13,834	15,810	21,344	7,026	17,787	349,057
Chronín	0,993	1,078	6,579	85,526	15,132	21,053	4,167	13,158	206,186
Chýnov	1,207	1,095	4,047	32,780	17,361	19,223	10,234	47,349	328,015
Jedlany	1,065	1,344	-12,195	-12,195	19,512	29,268	5,000	12,195	380,952
Jistebnice	0,934	1,002	-16,418	19,403	15,572	20,348	8,005	33,333	312,888
Katov	0,830	1,058	-13,699	27,397	12,329	39,726	18,462	41,096	571,429
Klenovice	1,834	1,177	24,578	26,114	18,587	14,132	8,782	41,475	367,580
Komárov	0,882	0,992	-8,333	-8,333	12,500	22,500	1,961	8,333	217,949
Košice	1,096	1,068	-5,222	15,666	17,755	20,104	4,902	26,110	369,748
Košín	1,388	1,632	32,258	118,280	21,505	11,828	8,197	10,753	322,581
Krátošice	1,215	0,850	-41,667	20,833	8,333	25,000	6,897	10,417	390,625
Krtov	1,169	1,020	0,000	72,368	17,105	15,132	6,140	26,316	320,388
Libějice	1,223	1,212	23,810	71,429	15,079	21,429	14,737	47,619	375,000
Lom	1,138	1,093	30,303	6,061	16,970	21,818	6,250	30,303	504,950
Malšice	0,911	1,022	-0,554	-11,634	15,457	19,612	7,442	32,133	406,997
Mažice	0,756	0,992	-80,645	64,516	8,871	30,645	5,085	24,194	440,000

Meziříčí	1,289	1,074	5,747	22,989	22,414	22,414	6,429	28,736	354,167
Mezná	0,774	0,873	-20,833	-52,083	14,583	20,833	6,522	0,000	258,065
Mladá Vožice	0,976	0,986	-1,115	-5,948	16,468	19,926	6,253	19,331	283,460
Mlýny	0,942	0,942	-30,769	-46,154	11,538	20,769	5,303	30,769	397,727
Myslkovice	1,056	1,085	-5,063	53,165	13,671	17,722	3,647	25,316	250,923
Nadějkov	0,909	0,973	-34,578	11,065	15,214	17,289	9,462	15,214	348,361
Nasavrky	3,483	1,942	29,703	118,812	18,812	13,861	6,944	178,218	397,059
Nemyšl	0,874	1,063	29,508	-13,115	22,951	15,410	4,219	9,836	446,809
N. Ves u Chý.	0,748	1,194	52,147	42,945	20,859	15,644	7,895	42,945	318,841
N. Ves u Ml.V.	0,969	1,044	-37,037	116,402	13,757	20,635	4,930	15,873	250,000
Oldřichov	0,921	0,955	30,043	-8,584	21,030	18,884	6,145	25,751	314,286
Opařany	1,008	1,042	7,708	-10,512	14,436	19,762	8,446	21,724	309,904
Planá n. Luž.	1,391	1,170	14,105	26,231	16,729	16,654	12,877	61,618	354,383
Pohnánek	0,750	0,864	-39,216	-39,216	13,725	31,373	3,922	0,000	214,286
Pohnání	0,909	1,053	-12,500	12,500	17,500	22,500	0,000	62,500	354,167
Pojbuky	0,730	0,991	-25,862	8,621	14,655	21,552	3,030	8,621	297,297
Přebořov	1,255	1,047	22,284	33,426	20,891	14,763	2,811	16,713	264,069
Psárov	0,598	0,759	-72,727	-27,273	9,091	34,545	3,704	27,273	258,065
Radenín	0,974	0,988	-4,065	-34,553	14,228	19,512	6,207	28,455	319,018
Radčice	0,830	1,045	-13,043	-8,696	10,000	20,435	6,091	0,000	331,250
Radim. u Táb.	0,984	1,033	-31,746	-47,619	7,937	23,810	13,793	0,000	511,628
Radim. u Žel.	1,208	1,021	5,208	-33,854	13,281	17,708	13,272	26,042	324,528
Radkov	1,084	1,031	-65,476	65,476	20,238	19,048	13,605	65,476	372,549
Rataje	0,922	0,985	0,000	4,975	14,925	16,418	5,780	9,950	326,087
Ratiboř. Hory	0,980	1,014	-5,420	1,355	13,686	19,377	5,968	25,745	344,130
Rodná	0,780	1,042	40,404	80,808	10,101	22,222	1,316	60,606	179,104
Roudná	1,099	1,038	-35,055	47,970	13,838	19,373	7,813	16,605	419,890
Řemíčov	0,876	1,104	35,294	176,471	14,118	22,353	6,667	0,000	388,889
Řepeč	1,188	1,103	28,777	14,388	17,626	17,266	9,268	39,568	276,243
Řípec	1,210	1,089	31,546	-59,937	17,350	18,297	9,023	37,855	313,725
Sedlečko u S.	1,420	1,268	7,042	28,169	15,493	16,197	8,081	35,211	268,041
Sezimovo Ústí	0,975	0,991	-21,844	12,719	14,655	27,153	11,355	13,687	356,379
Skalice	1,045	1,029	-21,413	34,261	10,064	19,914	7,635	27,837	354,740
Skopytce	0,811	1,087	0,000	55,215	10,429	20,859	2,941	6,135	339,286
Skrýchov u M.	1,324	1,069	0,000	35,971	17,266	23,022	8,571	0,000	373,494
Slapsko	0,917	0,966	20,833	-62,500	16,667	22,222	8,397	20,833	306,818
Slapy	1,195	1,015	8,386	25,157	17,400	18,029	12,665	39,832	412,338
Smilovy Hory	0,675	0,909	-43,478	40,761	11,413	27,717	5,607	10,870	227,679
Soběslav	0,956	0,957	-17,024	-13,162	14,320	23,491	9,908	7,582	327,582
Stádlec	0,893	0,922	-5,282	17,606	15,669	22,183	6,681	15,845	410,765
Sud. u Bechy.	1,145	1,117	14,531	42,272	18,758	17,834	9,220	21,136	341,667
Sud. u Tábora	0,990	1,043	-10,239	-34,130	17,065	19,454	8,203	13,652	478,495
Sviny	1,060	1,043	5,952	-29,762	19,345	17,560	5,338	41,667	382,075
Svrabov	0,722	0,966	0,000	0,000	21,053	19,298	4,545	0,000	352,941
Šebířov	0,768	0,898	-26,163	-5,814	8,430	27,035	4,114	5,814	283,784
Tábor	0,942	0,964	-0,667	-15,493	14,953	20,263	14,853	15,551	382,731
Třebějice	0,769	0,946	-114,286	85,714	14,286	31,429	4,545	0,000	289,474
Tučapy	0,938	0,997	-20,434	35,760	14,432	18,135	6,333	22,989	265,152

Turovec	1,377	1,212	72,993	3,650	18,248	15,328	13,615	54,745	390,110
Ústrašice	1,844	1,421	7,937	71,429	23,016	12,698	14,925	119,048	440,329
Val	1,121	1,059	-16,000	-20,000	15,200	24,000	6,796	12,000	355,263
Vesce	1,184	1,141	45,936	-14,134	18,728	11,661	7,556	28,269	375,635
Veselí n. L.	0,989	0,970	-11,412	5,940	14,866	20,478	7,638	15,163	296,180
Vilice	0,657	0,786	-73,529	-66,176	8,088	17,647	5,369	14,706	306,931
Vlastiboř	0,940	1,016	19,108	-12,739	14,331	25,796	4,981	0,000	372,340
Vlčeves	0,708	1,195	-43,478	195,652	11,957	23,913	6,154	21,739	322,034
Vlkov	0,988	1,095	-24,691	37,037	13,580	26,543	5,185	80,247	340,206
Vodice	0,582	0,827	-98,039	0,000	9,150	35,294	4,605	19,608	317,647
Zadní Strítěž	0,574	1,393	-51,282	230,769	12,821	33,333	0,000	0,000	285,714
Záhoří	0,895	1,153	-14,706	250,000	8,824	19,118	11,765	0,000	326,531
Zálsí	0,989	1,060	7,576	15,152	15,909	20,455	8,297	7,576	333,333
Zhoř u Ml. Vo.	1,056	1,000	42,105	-94,737	16,842	12,632	4,938	42,105	223,881
Zhoř u Tábora	0,988	1,006	-6,098	12,195	14,634	18,293	5,405	73,171	318,182
Zlukov	1,035	1,086	-11,364	18,939	16,288	19,318	7,175	34,091	264,706
Zvěrotice	1,192	1,070	5,038	30,227	15,869	22,166	7,190	27,708	325,203
Želeč	1,277	1,090	25,370	2,114	21,036	16,596	7,263	33,827	427,119
Žišov	1,624	1,352	20,661	128,099	16,529	20,248	5,319	57,851	294,118

Poznámky: Metodika výpočtů hodnot indikátorů je popsána v metodické kapitole BP. Oranžově vyznačené hodnoty v tabulce spadají do posledních kvartilů. Zeleně jsou vyznačeny periferní obce, žlutě semiperiferní obce, modře suburbánní obce a červeně obce mikroregionálních sídelních středisek. Tučně podtržené obce jsou nano sídelní střediska, tučné jsou piko sídelní střediska a tučné kurzívou jsou femto sídelní střediska.

Zdroje: Vlastní výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole BP.

